Sermones   Dormi secure.   d. 128   cclvii. m. p.   1   CP

fecit est amore alicui rei inherere ipsi scip[...]

et tam oportunum uidum e ut ad desiderium exceptionis
adiuuemur. Quod ideo agitur ut uirtus hominis ex paciencia
cognoscatur. Vnde paulus rogans dominum ut angelus sathane ab eo
recederet. non est exauditus. Sed audiuit dicens. Sufficit tibi
gratia mea. Nam uirtus in infirmitate perficitur. Ergo rogantes
in tribulacionibus non exaudimur. Vt tanto uirtus paciencie clarescat.
quanto quisque non exauditus. duriora mala diutius tolerat. Vnde iob.
Tabescet caro. et ossa que tecta fuerant nudantur. Cum enim filiis
perniciabus omnis uoluptas exterius ca[...]tur. interne fortitudinis os
sa nudantur. Quid autem hoc loco carnis nomine. nisi ipsa carnalis
delectacio accipitur. Vel quid per ossa. nisi uirtutes anime de
signantur. Tabescat ergo caro ut ossa nudantur. Quia dum filiis
arguentibus carnalis delectacio extenuatur. ea que dudum qu[...]
sub carne latitabant. uirtutum [...]ia patefiunt. Nemo quippe
quantum proficit nisi inter aduersa cognoscit. Pena quidem interrogat.
si quietus quis uacat amat. Vnde qui in tranquillitate deo seruit. dig
num est ut districtio se uitatis inquirat. utrum deuotus deo interius
firma permaneat. Cum enim adsunt prospera; certum uirtutum documen
ta non possumus. Tabescat ergo caro ut ossa nudentur. id est feriamur pat
ris correptionibus. ut quantum possumus agnoscamus. Flagellis
enim dum pinguedo carnalis delectacionis atteritur. fortitudinum
nostrarum ossa patefiunt. Decus nostrum exterius ipsa huius mundi
aduersitate fedatur. sed quod in nobis intus latebat ostenditur. Vnde dicitur.
Deus temptauit illos. et inuenit eos dignos se. Temptati sunt
quippe aduersitate plagarum. sed digni inuenti sunt nuda
cione ossium. Et quia illa temptacio ex flagellis erat. subiunxit.
Tanquam aurum in fornace probauit electos dominus. Quia ergo
unicuique uires non nisi per aduersa patefiunt. Bene dicitur. Tabescat
caro dum omne quod fluxum et infirmum est flagellis atteritur. Nudantur
ossa. dum per hoc in nobis etiam quod ualidum latet. aperitur. Vnde
utile est flagellari. et cito non exaudiri. ut crescentibus flagellis. crescat

S. Gregor. tom. 1. pag. 758. num. 52.

Separ[...]

dogma falsum fidei o[...] dixit contrarium [...]

Esta nota, que dice ser un dogma falso contrari[o] a la fee ortodoxa, [...] debio poner ligeramente porque casi toda esta pag[i]na es copiada al pie de [la] letra de Nuestro P. S. Gregor[io] el Magno sobre Job cap. 33. lib. 23 Moral. cap. 26. Y lo mismo se de[be] presumir de todos l[os] sermones de este libr[o] manuscrito, porque el e[sti]lo es el mismo de S. Gr[egorio]

A. 1.

etiam robur fortitudinis. & sicquod uirtutis uiberat. in tribulacionibus innotescat. Sicutt enim unguenta redolere lacius nesciunt nisi comota. et sicut aromata flagrantiam suam non nisi cum incenduntur expandunt. ita nec uirtus hominis cognoscitur nisi in tribulationibus attritur. Vnde in euangelio dicitur. Si habueritis fidem tanquam granum sinapis. dicetis huic monti transferre et transferetur. Granum quippe sinapis nisi conteratur. nequaquam uis uirtutis eius agnoscitur. Nam non contritum lene est. Si uero conteritur inardescit. et quod in se latebat acrimum ostendit. Sic unusquisque uir cum non pulsatur. uirtus eius non aspicitur. Si quando uero illum tritura tribulationis opprimit. mox omne quod calidum sapit ostendit. atque in feruorem uirtutis uertitur. quicquid in eo antea occultabat. Quod quisque inse per tranquillitatis tempora libens opuit. exagitatus tribulationibus coactus innotescit. hinc per prophetam dicitur. In die mandauit dominus misericordiam suam. et in nocte declarauit. Misericordia domini in die mandatur. quia in prosperitate per eius gratiam uirtus percipitur. In nocte uero declaratur. quia uirtus que in tranquillitate celatur. in tribulationibus manifestatur. Inde ergo in tribulationibus atterimur. ut ipsis flatorum afflictionibus quantum fortitudinis uel infirmitatis sit in nobis cognoscamus. Sed in tribulationibus non statim exaudimur. ut cum uis doloris augetur. gratia saluatoris ardentius desideretur. Et per ereptorem suum tanto magis querat. quanto maior est afflictio quam tolerat. Certum quippe est quia minus diligit ereptorem suum. qui minus intelligit periculum quod euasit. Et uile solatium defensoris putat. qui leuiter exauditur cum optat. Nec tamen diligitur quod facile inuenitur. sicut id quod cum difficultate uix acquiritur. Vnde dicitur. Diligam te domine uirtus mea. [de si diceret] est ideo te magis diligo. quo in infirmitate mea manum tuam magis necciam esse cognosco. Vnde alibi. Mortifica misericordias tuas. qui s. f. s. in te. Quia

S. Greg. tom. 1. pag. 9 3 num. 6.

S. Greg. tom. 1. pag. 1054.

num 14. te nimirum misericordie domini intuemur apud nos ipsos qui erepti fuimus: cum peccatis nostris (?) ... [marginal note]
pericula que euasimus agnoscimus. Unde uir sapiens dicit.
Speciosa misericordia domini in tempore tribulationis. sicut nubes pluuie in
tempore siccitatis. Sed plerumque in tribulatione deprehensi. tardam ma-
S. Greg. tom. 1o pag 661 num. 52 num subuenientis existimant. cum eos afflictio paulo longius
angustat. Et concita quod sunt erepti dona remedia. Sed hoc quod
ab ereptore citius agitur: dolori tardum uidetur. Cumque
ad esse postulacioni auxilium queritur. si uocem non statim
sequitur: quia deserit estimatur. Unde iob dicit. Et non fuit qui ferret
auxilium. Quia uidelicet supernum auxilium. et si adest
quantum ad ordinatam prouidentiam protectoris: deesse tamen cre-
ditur. quantum ad concitatam uocem pacientis. Unde sepe ex
ipsa adiutorii tarditate frangitur. et dum clamor noster quasi
negligitur. spes que cordi inherat infirmatur. et superna ad-
iutoria defectura credimus: quia tardius quod uolumus impe-
tramus. Et inconsiderata deo esse putamus. mala que toleramus.
Sed ideo in aduersitate frangimur: quia prosperitate leuiter extollimur.
Nec huius uite aduersa equanimiter toleramus: quia prospera rigida
mente non calcamus. Unde infirmus homo se in perturbatione
non corroborat: quia in tranquillitate se non temperat. Et nescit aduersa
tolerare: quia constitutus in prosperis. cogitacione se non nouit coprimere.
Quia quem prosperitas extollit: aduersitas facillime frangit. Et qui inter-
na bona nesciunt: de malis exterioribus desperabiliter affliguntur.
S. Greg. tom. 1o pag 828 num. 35. y 36. Sed cum ista nos desperationis procella conturbat. concussa mens
citius in portum spei se collocat. si causas suas cum domino
subtiliter pensat. Si bona eius ad memoriam reuocat. Si
mala que bonis eius reddidit. apud semetipsum callide non
excusat. Si perpendit quod ab eo iuste punitur. et quod clementer ac-
cepit. Si uitam suam uiuaciter discutit. Si ante dei oculos
omne quod agit examinans semetipsam sibimet non abscon-
dit. Si factum se cum non erat meminit. Si illuminatam

se atq; subleuatam q̄ in tenebris iacebat agnosc̄. hec g̃ cūc
ta in semetipsa recolligens. dum bona accepta cōsidat. ad
ūsa que tollerat n̄ accusat. Nec despatiōe̅ frangit̃. qui tan
torum munium cōsolōe̅ roboratur. Quia spem de futuris
recip̄. dum transacta beneficia recognosc̄. Vn̄ iob. Cum di
xeris qđ n̄ considat. iudicare coram deo et expectas eum.
A csi diceret. Cum iccō ds̄ considare n̄ creditur. q̄a tarde mi
seretur. intima cogitacionis ingrede̅. atq; illic coram oc̄tis ei⁹.
cause tue iudicium suscipe. que ipi uiuendo contulisti. ut
que misedit pcepisti discerne. Et te ad spei fiduciam redus.
dum bona tante benignitatis erubesci. Quatinus ut̃ adusa
fident̃ expectes. que et p̃t delicta ppicium recoles. Span
da enim fuerant supna adiutoria. ⁊ si ulla beneficia recessis
sent. Sciendumq; q̄a ds̄ hominē quem benigne condidit.
iniq; n̄ spnit. Pensandumq; ē quanti ē pc̄i. trãsacta cūc
muña. et futura despare. Quanti ē pc̄i si in hac pcella tbu
lacionum. despationis naufgio franguntur. qui ad portum
spei. uelut inmensis funib⁹ p̃itis donis ligant̃. Vnde dr̃.
I udicare cum eo et expectas eum. Nam qui semetipm corā
dō n̄ iudicat. eum dum affligit̃ nō expectat. Cum eni bona
pcessisse dissimulat. adiutoria sibi posse subseq̄ despat. Et
cum p̃itorū obliuiscit̃. subsequentiū largitate fraudatur.
C um g̃ orantes n̄ exaudim̃. de diuina mīa n̄ despem⁹. q̄
q̄a cito n̄ exaudim̃ nr̄e utilitatis ē n̄ aduśitatis. abscōdit
se sponsus et nō inuenit̃. ut n̄ inuentus ardentius que
rat̃. Quo enim ardentius q̄rit̃ eo de nb̄ suauius letatur.
Q uasi quodam ei ex pena nr̄a gaudium facimus. cum p scā
desidia p eius nos amore castigamus. Vn̄ differt̃. ut qui
querit n̄ inueniat. q̄tin⁹ tarditate sua capatior effectus.
multiplicit̃ quandoq; inueniat qđ querebat. Et cum cito n̄ ex
audit. non ē credendū qđ nos penitus deserit. Sic psalm

at. Sperent in te omnes qui noverunt n. t. q. n. d. q. t. Et
rursum scriptum est. Quis speravit in domino et confusus est. et per
mansit in mandatis eius et derelictus est. Et quis invocavit
eum et despexit eum. quoniam pius et misericors est et protector omnibus
exquirentibus se in veritate. Dominus noster ihesus christus. Quod plerumque deus magis miseretur cum in

Ut quid domine recessisti longe. despicis tribulatione nos deserere videtur.
in opportunitatibus in tribulatione. Vox est eorum qui vexa
ti a tribulatione malorum et dolore, petunt ab eis liberari.
S. Sed quia plerumque divino consilio ad eorum utilitatem differtur eorum
liberatio: putant se a deo despici. vident se in tribulationibus dere
linqui. Unde et dicunt. Ut quid domine recessisti longe. longe enim rece
dere videtur. cum tribulatis subvenire cunctatur. Cum enim sancta ecclesia
tribulationibus premitur. qui infirmi in ea sunt inpusillanimitatis
casu rediguntur. ita ut se eo iam despectos existiment. quo se ex
audiri tardius vident. Ex quorum persona et iob conqueritur dicens.
E. Ecce clamabo vim paciens et nemo audiet. et vociferabo et non est qui
iudicet. Omnipotens enim deus quod nobis profuturum esse valeat sciens.
dissimulat exaudire dolentium vocem, ut augeat utilitatem. Ut
purgetur vita per penam. et quietis tranquillitas. que hic inveniri non
valeat: alibi queratur. Sed hanc dispensationis gratiam nonnulli etiam
fidelium ignorant. ex quorum persona nunc dicitur. Ecce clamabo vim pa
ciens. et nemo audiet. vociferabo, et non est qui iudicet. Non est enim
qui iudicet dicitur. quoniam iudicare dissimulat ipse qui iudex est. Qui a
causam meam esse adversatum, putatur eum qui iudicet non est. Nec tamen
hoc sine iudicio est. quod iudicium differtur. Videlicet ut pacien
tias meritum, et pena persequentis augeatur. hoc ipsum ergo iudicium differ
re iudicis est. Sed aliud est quod iuste misericorditer disponit deus. aliud quod
foris filiis attactus expetit animus. Nos enim dominus quos misericorditer
nimium diligit: aliquando ad tempus relinquendo. Sicut scriptum est. Ad
punctum in modico dereliqui te. et in miserationibus magnis
congregabo te. In momento indignationis abscondi faciem

S. Greg. tom. 1º. pag. 151. num. 39. y 40.

Idem. Ibid. pag. 661. num. 61.

meā parump a te. & in mīa sempitna misertus sum tui.
Hinc ē dō orat dicens. Non me derelinqs usq; q̄q;. Derelinq
se ad mīcum posse utilit nouerat. qui ne usq; q̄q; relinq
retur petebat. Sc̄os enim suos dn̄s ueniendo adiuuat.
derelinquendo pbat. donis firmat. tribulationib temptat.
Vnde p quendam sapientē dr. In pmis elegit eum. metū
et pbationem inducet sup illū. Excruciauit illum in tribu
latioē doctrine sue. donec temptet illum in cogitationib
illius. Quia prius nos grā uocat. s; pt temptatio intro
gat. Quamuis g dn̄s longe a suis recessisse putat. cum
eis in tribulationib n̄ subuenit. semp tam̄ eis presens ē. qs
metuum custodit. Qm̄ oculi dn̄i sup iustos. & aures eius
ad pces eorum. Qui tam̄ aliqn̄ auertisse a iustis oculos Ydem
suos fortasse creditur. cum iniustorum crudelitatib hic si Ybid.
ne uindicta lacerantur. S; famulos suos dn̄s tc mag reci pag. 837
pit. cum iniuste eos neqcia psequtus afflig. Videns enim num. 54
qd hic humilit tollerent. nimirum iam pudet qd illic inst
aude recompenset. Et tam̄ iint hec sc̄orum patientiam dolorū.
uiget ad uocem. Et qmuis dilata pficiunt. metuunt tn̄ ne
deficientib uirib despecti. repbent. Vn̄ clamant ad dn̄m
ut liberentur. s; ipse plerumq; audire dissimulat. ut eorū
mita augeat. & psequentium pcc̄a cumulent. Sic psalmista
ait. Consumetur neqcia peccorum et te diriges iustum. Se
pe enim tribulationib oppssi clamant. & ex se merent audiri.
s; tam̄ eorū desidia. ppt oppmitum supbiam differuntur.
Iustus quippe dn̄s et suos pmittit tempalit oppmi. et uio Ydem
lentorum maliciam neqt augi. Vt dum horū uitam in Ybid.
purgatione tir. illorum nequicia consumet. Plerumq; uo pag.
accidit ut iusti in tribulatioē dephensi. supnum solatium etiā 826
tpalit pcipiant. qd tam̄ non tempalit implorant. Salua num
ri enim non ppt se. s; ppt aduersariorum salutem cocupiscit. 32.

Vt dum illos omnipc̄ ds̄ ab iniustis pdicis facto quodam
miraclō libat. uirtutem suam ipis etiā psecutorib' uno
oscat. a top inde adusarios ad eṫnitatem reduuat. unde
suos tpalit' saluat. Vnde pp̄ha ait. Propt' inimicos meos
eripe me. ac si diceret. Propt' me q̄d eripi de tpali t'bula
cione non appeto. s; tam̄ eripi ppt' adusarios concupisco.
Vt dum mea uita saluati mirabilit' cernit'. ipso miraclorum
usu inimicorum duricia conuitat'. Sicut ergo dn̄s sepe suor
uitam temp̄alit' p inimicorum cōfusiōe eripit. ita sepe suo
rum uoces ppt' dampnationē psequentiū n̄ exaudit. Vt
uidelicet in reatum suum cumulent. qui spualiusse neq'
gaudent. Nam qui inuisibilia despiciunt. moueri n̄nuq̄
miraclis uisibilib' possunt. S; ideo cum iustis plerumq;
nil miraculi uisibilit' agitur. quia adeorū adusarij illu
minari inuisibilit' non merent'. Vn̄ p iob dr̄. Ibi clama
bunt. t n̄ exaudiet ppt' supbiam malorum. ac si dr̄et. Rea
tus opprimentium audiri uoces phibet oppressorum. Nec eri
piuntur uisibilit' iusti. quia saluari inuisibilit' n̄ merentur
iniusti. Et tam̄ cum exaudire dissimulat. q̄d uniusq'sq;
tollat n̄ ignorat. Clamante n̄ exaudit. t tam̄ q̄d patitur
respic̄. Nemo ergo qui tardius audit' credat q̄d a superna
cura neglig'. Vtilitate enim eius pficit' q̄d clamante eū
ds̄ n̄ exaudit. Vnde q̄re n̄ exaudiat. ipe qui questierat
determinat dicens. Despicis inopportunitatib' in tribulatio
ne. Quasi dicat. Cum in tribulatiōe clamantes n̄ exau
dimur. a te despici uidemur. S; tam̄ oportunum ē ut
cum t'bulationib' atterimur. non statim liberemur. Qua
tinus crescente labore pugne. crescat corona uictorie.
Ad celestem enim orreum electorum g'na non deportant'.
nisi ex paleis p ftrā excutiant'. Qd aut' dum frumentum d'
in sege'te ē sole tangit'. q'a in hac uita humana anima res

Yd. Ibid.
pag. 211.
num. 62.

pectu supni luminis illustratur. Pluuias percip: quia
uitatis eloqo pinguescit. Ventis concutit: qa tempta
cionib exercitat. Et secum crescentes paleas portat. qa
nequiore ee se cotidie uitam peccantiu tollat. Ad tp ad
aeram deductum trituracionis pondere pmit: ut a
palearum conexioe soluatur. Quia mens electoru ce
lesti disciplne supposita. dum correccionis flla percipit: a
societate carnalium mundior recedit. Et relictis paleis
ad orreum ducitur: qa foris remanentib rephis: electi anima
ad supne mansionis gaudia etna subleuat. Dum enim pt
afflictionem iusti pima pate celestis inueniunt. qi pt pssu
ras ad orreum grana deferunt. Et inalieno qd tpre pcus
sionis sentiunt. s; in suo a pcussione requiescunt. Electis
quippe tempus alienum e uita psens. Unde et quibdam
adhuc infidelib ueritas dic. Tempus meu nundum aduenit.
tempus autem urm semp e paratum. Et rursum. hec e
ora ura et potestas tenebrarum. Et io despic in oportunita
tib in tribulatione. ut non statim liberent cum uolunt. Qua
tinus ad etnam requiem tanto mundiores ueniant: qnto
hic maiores discipline pssuras portant. Nemo ergo coqueriat
qd iniuste patitur. l quid patiens non libat. qm paciendo
l a sorde purgat: l uirtute augmentat. Vn quisqs aduersitatu
tribulationib frangit. eum a quo factus e minime contem
plant. Nam qui qd non erat fec: factum sine gubnatione
non deserit. Et qui benigne homine condidit. neqqm cru
ciari iniuste pmittit. Nec sinit neglecte pire qd e: qui hoc
t qd n fuit creauit ut eet. Vn necee e. ut qd ab eo pati Idem
mur. iustum credamus: si eiusdem iusticie causas ignora Ibid.
mus. Considata enim iusticia creatoris. deferuebat tumor pag
mtis. p memoriam condicionis. Unde dd pphiam cum p 747.
cussionis ponde in excessum uocis erumpe cogeret: ad co num.
33.

siderationem condicionis sue se recolligēs ait. Obmutui et
ñ apui os m̄m q̄m tu fecisti. amoue a me plagas tuas. Q̄ a.
qui benigne eum qui ñ erat condidit. eum pfecto qui erat
ñ iniuste pcutit. Cum ergo cām nr̄e t̄bulationis req̄rimus.
et fortasse tardius inuenimus. ē ista ōcta racio qd̄ nichil
iniuste patiamur. Quia si d̄o auctore sumus qui ñ fuimus.
deo regente non affligimur iniuste. qui sumus. Et qd̄ bene
creauit. utiq; bene regit. Quia qd̄ pie condidit. inpie nō
disponit. qui ergo preses ē in regimine. ꝛ auctor extitit in
creatione. curam m̄ūi non pdit. Vñ et si minus recta uidē
tur que patimur. recto tam̄ iudiciis examine decernunt.
Et si ergo a nb̄ recede uidetur cum non subuenit. ñ tam̄ rece
dit. Quia nequaq̄m nos supna gr̄a deserit. que q̄ nos du
rius ex dispensatiōe pcutit. eo amplius ex pietate custodit. Dñs nr̄ ihc

Beatus uir q̄ Vbi corona accipiunt. q̄ flagella di patient suffer.
suffert temptationē. qm̄ cum pbatus fuerit. accipi
et coronam uite. q̄m repmisit ds̄ diligentib' se. Temp
tacio alia ē exterior. alia interior. Temptatio exterior. aliq̄n fit a d̄o.
aliq̄n ab homine. Temptatio uo interior. aliq̄n fit a dbl̄o. aliq̄n
uo a carne. Ds̄ aut̄ nos exterius duob' m̄is temptat. Scilicet
aut cum difficilia inpat. Sic ē illud. Temptauit ds̄ abra
am et dixit ad eum. Tolle filium tuum quē diligis ysaac. ꝛ
offeres illud sup unum montium quem dixero tibi. Aut cū
ffita irrogat. Iuxta illud. Ds̄ temptauit illos. tanq̄m aurum
in fornace pbauit illos. De utraq; aut̄ temptatiōe ē illud.
Temptat nos ds̄. ut sciat si diligimus eum. Non autē temptat
nos ds̄. ut ipe qui melius nouit. q̄d sit in homine. q̄m ipse ho
sciat. s; ut alios scire faciat. an diligamus eum. In adimple
cioē eius mandatorum. ꝛ in sustinentia fla gellorum suorū.
ostendimus quantum eum diligimus. Ipso dicente. Si quis
diligit me mandata mea seruabit. Sciendum aut̄ q̄a ds̄ teptat

hominem. et homo temptat deum. Deus temptat hominem ut prediximus difficilia precipiendo. homo temptat deum. difficilia presumendo. Quod per moysen dominus prohibet dicens. Non temptabis dominum deum tuum. Non enim temptare deum debemus. quamdiu habemus aliquid quod rationabiliter faciamus. Cum autem necessitas aliquid nobis quasi impossibile inducit. non debemus illud quasi temptantes deum presumptuose aggredi. sed potius invocare deum ut ipse det vires sustinendi. vel consilium evadendi.

Non enim deum temptare debemus. sicut filii israel qui temptaverunt deum in cordibus suis. ut peterent escas animabus suis. et male locuti sunt de deo. Et dixerunt. Numquid poterit deus parare mensam in deserto. sed confidenter petere. sicut iacobus apostolus precepit dicens. Si quis autem indiget sapientia. postulet a deo qui dat omnibus affluenter et nulli improperat. Postulat autem in fide nichil hesitans. Sic ergo deus cum temptat. nichil supra vires imponit. Dicente apostolo.

Fidelis deus qui non patietur nos temptari supra id quod possumus. sed faciet cum temptatione proventum ut possimus sustinere. sic et nos cum necessitate urgemur. deum nullomodo temptare debemus. aliquid temerarie petendo. vel audiendo. Sic enim diabolo dicente. si filius dei es. mitte te deorsum. Dominus noster deum temptaret. si non se precipitem daret. cum descendere non sicut et alii infirmi homines posset. Ideo apostolus ait. Neque temptemus deum sicut quidam ex illis temptaverunt. et a serpentibus perierunt. Cum autem nos dominus per adversa temptat. aliquando ea per diabolum. aliquando per homines irrogat. Per diabolum enim quasi per virgam suos dominus castigat. quos ad possidendum celeste patrimonium preparat. Unde est illa.

Ira et tribulatio inmissio per angelos malos. Hinc angelus sathane colaphizat paulum. Hinc iob qui temptante sathana cuncta perdidit. Sciens tamen quia contra se sathan temptandi vires nisi permittente domino non habebat. Non ait dominus dedit et diabolus abstulit. sed dominus dedit et dominus abstulit. Ipse est et qui percutit. et qui sanat.

p homines ē. ubi fltā t dampna infert. cum aduersum nos alios
commouet. Sic ē p ysaiam dic. Ve assur uirga furoris mei.
et baculs ipē. in manu eius indignatio mea. ad gentem fal
lacem mittam eum. et cc. pplm furoris mei. Mandabo illi ut
auferat spolia. et diripiat pdam. et ponat illum inconculca
tione qsi lutum platearum. P quecq g fltā t dampna ubi in
ferant. ds tam nos temptare dr. a quo ubi illa inferre
dbsc t homo pmittit. Alit aut fit temptatio ab homine. reb scilz aut ubis. Reb
aut psps t aduersis. Reb psps homo temptat. qn psp
tatem eius carnalit uiuit. infirmi aspiciunt. et plerumq a
feruore iusticie tepescunt. Vnde ppha. Dum supbit impius
incendit paup. et io inpsona infirmi dic. Mei aut pene moti
sunt pedes. pene effusi sunt gressus mei. qa zelaui sup in
quos pacem pccorum uidens. Visa enim psptate malorum.
plerumq in tantum tbantur corda simplicium bonorum. ut
dicant. Ergo sine cā iustificaui cor mm. et laui int innocentes
manus meas. et fui flagellatus tota die. et castigacio mā
in matutinis. h inc sal ait. Aūsio paruulorum inficiet eos.
et psptas stultorum pdet eos. Aduersitas aut hominis nos
temptat. cum uisa t audita aduersitate puorum. infirmus exi
tat. putans qd io eum aduersitas nō tang. qa iustius quam
ille uiuit. Cui dr illud. Non lecās inpdicione malorum. S;
hanc temptationē dicit homo face. non qa ipē faciat. S; qa
eius occasione fiat. Verbis aut nos homo duob mis tēp
tat. Scilc aut de nris bonis. aut de suis malis. De nris bo
nis nos temptat. t cum ea laudib extollit. t detraccionib
diminuit. Cum enim bona nrā laudib extollit. grauem
de elatione temptationē in nris cordib gignit. Si enī
de bonis actib clandestina elatio ē. sollicitis subrepe m
tib solet. Quanto mag tē possunt extolli. cum sua ui
dent ab aliis facta laudari. Vn sal. Sicut pbatur ar

gentum in fornace ignis. sic homo ore laudantis. Cum
autem detraccionibus bona nostra deprimit. nos est ad malum tristi
cie impellit. Quisquis enim laudibus letatur. necesse est ut detrac
cionibus tristetur. Carnalis namque animus, cum laude vel de
traccione tangitur. mox in partem qualibet inclinatur. Si
enim ab humano ore aura fauoris flauit. hilarescit extollitur. to
tumque se quasi ad gratiam inflectit. Sed si uentus detraccionis
erupit. unde laudis aura ueniebat. mox hunc quasi in par
tem alteram ad iram fauoris inclinat. De suis autem malis
nos est homo duobus modis temptat. Scilicet aut cum conuicia
nobis ingerit. quibus nos ad iram commoueat. aut cum talia per
suadet. quibus nos ad lasciuiam inflectat. Cum enim conui
cia vel contumelias nobis homo ingerit. grauiter temptamur.
ut pacientie obliti et ad reddendas iniurias concitati. non
attendimus illud apostoli. Non maledictum pro maledicto
reddentes. Cum autem ad lasciuiam persuadet. grauiter tempta
mur. Quia dum uerba carnalium se importune nostris auribus
ingerunt. in corde bellum temptationis gignunt. Et quamuis
hoc mens despiciat et lingua reprehendat. cum labore tamen intus
uincitur. quod foras cum importunitate auditur. Unde apostolus. Col
loquia mala corrumpunt bonos mores. Quia uerba moresque car
nalium quasi cibum se nostris mentibus ingerunt. ut in delectationis uen
trem rapiantur. Sed nequaquam eis corrumpitur quisquis ea ab ipso
auditu repellit. ne ad cor descendat et quasi insensibiliter audi
entem corrumpant. Dicens. Narrauerunt mihi iniqui fabulationes.
sed non ut lex tua domine. Preterea hoc est antiquus hostis noster duobus
modis temptare consueuit. Ut uidelicet corda fidelium aut
tribulationibus frangat. aut persuasionibus emolliat. Tribulationibus
aut frangit cum aduersa inferens. mentis fortitudinem uincit.
Persuasionibus emolliat. cum per carnis illecebras quas suggerit.
humanam temptantiam soluit. Secundum quem modum dicitur. quia deus neminem

nem temptat. Ds enim intemptator malorum ē. A carne
uo temptam̄ cum ad cōcupiscentia carnis inpugnamur.
ut non quecumq; uolumus faciamus. & ei qd nolumus cō
sentiam̄. Vn̄ apls. Qd eni nolo hoc ago. Et apls iacob. Vn
quisq; enim temptat a cōcupiscentia sua tractus et allect.
A b his g quatuor temptamur. Scilicet dō. hīe. hoste. & carne.
S; intemptatioē di que fit p aduersa. minister di ē diabls. & ho.
quia utq; p missioē di adusa irrogat. Licet alio & alio fine.
In temptacioē uo dbli. que fit p aduersa t occulta. minister ei
ē prau homo. Diabls enim alit religiosas hoīu mentes.
alit huic mundo deditas temptat. Nam puis mala que
desiderant. apte obicit. bonis uo latent insidians sub spē
scitatis illudit. Illis uelut familiarib suis iniquū se mani
festus insinuat. Istis uero sicut extraneis. cuiusdam quasi
honestatis ptextu se palliat. Vt mala que eis publice n̄
ualet. tecta bone accionis uelamine sub intromittat. Vn̄
et membra eius sepe cum apta nequicia nocē nō possunt.
bone accionis habitum sumunt. Et pua qd ope exhibet.
s; scā spē intimantur. Iniqui enim si apte mali gerunt. a bonis
recipi omnino non possent. S; sumunt aliqd de usione bono
rum. ut dum boni uiri in eis recipiunt spēm quam amant.
pmixtum sumant & uirus qd uitant. Cum enim dicente
aplo, ipē sathanas transfigurat se in angelm lucis. quid mi
rum si ministri eius transfigurentur uelut ministri iusticie.
Hanc transfigurationem iosue innuit. qui uidens angelm cuius
eēt partis inqsiuit dicens. Nr es an aduersariorum. In temp
tacioē uo dbli que fit intrinsecus. carnem ht ad intcem que
facile recip eius suggestionē. Ad temptationē uo carnis. fo
mitum ministrant. S; qa diuse et aduisis fiunt temptatioēs.
io et diuisi sunt earum fines. Nam ds temptat ut pbet. ho
temptat ut scandalizet. Diabls temptat ut subuertat. Ca

calida cibaria. Sic g cibaria carni. caro hoī. hō hosti. hosti deo intēptatione ministrāt.

ro temptat ut in consensum trahat. Contra has autem. iiii. temp
taciones. quatuor habemus municiones. quibus illas re
pellamus. ne temptatione uincamur. Que sunt fortitu
do. iusticia. prudentia. temperantia. Contra temptationem dei.
opponenda est fortitudo. qua flagella eius pacienter sustinea
mus. ne pusillanimitate spiritus uicti in flagellis deficiamus.
uel in iurgia querele prorumpamus. Contra temptationem hominis.
opponenda est iusticia. qua mens nostra se muniat. ne aliena
felicitas sibi faciat scandalum. uel infelicitas gaudium. Contra
temptationem hostis opponenda est prudentia. qua insidias
eius caueamus. ne forte in temptationem inducamur. Contra
temptationem carnis. opponenda est temperantia. qua concu
piscentias eius refrenamus. ne nos temptatio apprehendat.
nisi humana. Quia ergo temptacio carnis per temperantiam
est cohibenda. Temptacio hostis per prudentiam est precauenda.
Temptacio hominis per iusticiam est repellenda. tunc sola restat
temptacio dei. que per mentis fortitudinem est sufferenda. Et de
hac apostolus iacobus ait. Beatus uir qui suffert temptationem.
Unde et eum rectissime uirum uocat. qui per temptacionem dei
uiriliter tolerat. Que temptacio quoniam probationem generat. Quod
~~autem probationem generat~~ adiecit. quoniam cum probatus fuerit. Quod
autem probationem sequatur ostendit dicens. Accipiet coronam ui
te. Et quia de hoc nullus dubitare debet. adiecit quam
repromisit deus diligentibus se. qui non mentitur. Dicente propheta.
Fidelis dominus in omnibus uerbis suis. Sic ergo ex fortitudine mentis per
uenit tolerantia temptationis. generat uirtutem probationis. Vir
tutis probationis promeretur coronam diuine repromissionis. quam re
promisit deus diligentibus se. Oremus ergo dominum dilectissimi. ut temp
taciones sic nos faciat sufferre quatinus coronam uite
mereamur percipere. Ipso prestante domino nostro ihesu christo qui cum

(margin: tolerantia uel temptationis.)

Sermo. de persecutione bonorum que fit contumeliis malorum.

.dñc.

Omnes qui uolunt pie uiuere in xpo. necesse est ut ab
impiis et dissimilib' paciantur opprobria. et
despiciantur tanquam stulti et insani. qui perdunt presen
cia bona. et inuisibilia sibi ac futura promittunt. Quia scis ui
ris et deo seruientib' multa hic aduersa eueniunt. ideo necessariam
habent fortitudinem paciencie. ne in tribulationib' uincantur.
Leuius enim fit paciencia quicquid tollerare necesse est. Et ma
la que uitare non possumus: pacienter ferendo leuigamus.
Unde quisquis iam pie uiuit. cum prauorum contumeliis. et
opprobriis lacessitur. absque composito pusillanimitate spe non fran
gatur. Ne forte dum foras obprobria tollat. intus paciencie
uirtutem perdat. Omnem enim pie uiuentem necesse est ut ab
impiis et dissimilib' despici. Salomone dicente. Ambulans in rec
to itinere et timens dominum: despicitur ab eo qui infami graditur
uia. Unde psalmista. in persona iustorum ait. Facti sumus obp
brium uicinis nostris. s. et r. i. his. q. i. c. n. s. Et item. Multum re
pleti sumus despeccione. Sed considerata iniuria redemptoris:
alleuiatur malum nostre despeccionis. Quam iniustum est omnia equanimiter
accipe. que qui iudicaturus est uoluit tollerare. Unde notandum
tanto enim minus qui prius est sustinere tanto minus metuit: quanto
caput suum illa tollerasse cognoscit. De illo enim scriptum est.
obprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me. Et alibi. Omnes
uidentes me deriserunt me. Item. Factus sum opprobrium illis:
et multa in hunc modum. Quid enim in hac uita aliud quam deiec
cionem. sputa. ludibria. mortemque ostendit. Sed quia post obprobria
derisionis: secuta est gloria resurreccionis. patenter innuit quod per
hec infima. transitur ad summa. et per dedecora peruenitur
ad gloriosa. Ut exemplo eius eterna queratur gloria, que reuela
bitur in nobis. Et ideo discamus ecce prospera. mentem in delecta
cionem sternere. discamus ecce aduersa animum ad spem supernam cul
minis extollere. Studeamus in passionib' crescere: atque

obprobriis copata. et non quod hic quisque tollat. sed quod expectat attendat. Non enim sunt condigne passiones huius seculi. ad futuram gloriam

int̃ opprobria. uitam honorabilem exhibe. S cdm aplm.
Conu̾sationem u̾ram int̃ gentes habentes bonam. ut in eo
qđ detractant de uob tanq̃m de male factorib; considerantes
nos ex bonis opib; glorificent dm̃. B eatitudinis enim p̃mia
p̃stolantes. uires ex adu̾sitatib; sumere debemus. ut scdm
aplm spe gaudentes. in tribulationib; pacientiam seruemus. Q̃
enim ad et̃na gaudia redire n̄ possumus. nisi p̃ temporalia ad
u̾sa. tota sacre scripture intentio ē. ut spe manentis letici
nos int̃ hec transitoria. adu̾sa corroborent. 7 sic de spe gau
dium p̃dicet ut in p̃senti tam p̃ssuras atq; angustias indic
V n̄ dn̄s. hec locutus sum uob ut in me pacem habeatis. I n
mundo aut̃ p̃ssuram habebitis. ac si dicet. S it uob de me
intus qđ consolando reficiat. q̃a erit de mundo extius. qđ
seuiendo grauit̃ p̃mat. V n̄ et addidit dicens. S i mundus
uos odit. scitote q̃a me priorem uob odio habuit. S i de mu
do fuissetis. mundus qđ suum ē diligeret. Q uia u̾o de mun
do n̄ estis. s; ego elegi uos de mundo. p̄pterea odit uos mun
dus. O ccasio g̃ rixe ē dissimilitudo uite. 7 fomes odii. c̃etrie
tas studii. hoc enim unicuiq; ē p̄p̃ium solet. ut qualis ip̃e
fuerit. tales sibi coniungi et alios uelit. V t diu̾sitatē uite
fugiat. atq; hoc imitandū inp̃mat qđ amat. S imilitudo
mat̃ ē amoris. et dissimilitudo odii. V n̄ q̃a pii ab impiis
uite c̃etietate discordant. eo impios c̃c se acrius p̃uocant.
D um enim iusti de bone conu̾sationis studio p̃ficiunt. malos
inuidia inflamat. E t dum electi p̃ficiunt. reprobi ad iub
furoris p̃siliunt. 7 bonam uitam q̃m imitari nolunt. p̃se
cuntur. S ic scriptum ē. D etestantur stulta eos qui fugiunt
mala. I nuident enim alios ē qđ non sunt. 7 dolent alios
adipisci qđ p̃dunt. V n̄ siqua forte in aliorum actionib; e
oriri bona conspiciunt. mox manu pestifere p̃suasionis
euellunt. I taq; nichil ē qđ miremur. si in hoc salo uite

cc. cotra

c̃cumflantib;

paulus uectem adiunxit dicens. Sup omnia aut hec. cari
tatem habentes. qd e uinclm pfeccionis. Pfeccionis aut
uinclm caritas dicit. qa omne bonum qd agit. nimirum
p illam ne peat ligat. A temptatore namq cuius qd libet
opus euellit. si solutum a uinclo caritatis inuenitur. Si at
mens di ac pximi dilecoe restringit. cum temptationu mot?
quelibet ei iniusta suggesserunt obicem se illis ipa dileccio
opponit. et pue suasionis undam. uirtutib ac intimo amo
re frangit. Cum g mirabiles sunt elationes maris ad
usum nos. mirabilis e maltis dns. Nam et tribulationes
carnis extius ingruentes mitigat. et temptatioes cordis in
intius seuientes medit sed. at. ne extius aduersitate franga
mur. ne intius delectatioe uincam. adiuuante dno nro
ihu xpo. et c. **Quod hi bificant. q p iustitia paciuntur.**

Beati qui psecutione patiunt ppt iusticiam. Eorum qui
psecutione patiunt. alii paciunt ppt iusticiam. alii
ppt iniusticiam. Iusticia aut ul iniusticia. aliqn e pa
cien. aliqn e psequentis. Qi aut psecutione patiunt ppt iustici
am psequentis dico n sua. n ĩpe beatus e s; miser et infelix. ut
lat. qui ppt iusticiam suspendat cc qm egisse conuincit. Qi aut
aut psecutionem patitur ppt iusticia suam dico n psequentis.
et si inpsenti miser et afflictus uideat. beatus tn e qa his psecu
cionib ad futuram beatitudine pparat. Sic sci q ppt iusticiam
qm uiuedo tenent. t pdicando docent. a puis psecutione susti
nent. et hoc tb mis corde. ore. et manu. Corde. ut cu uos ode
rint hoies. Ore. ut cum maledixerint ub hoies. et dixit ome
malum aduslu uos. Manu. ut et psecuti uos fuerint. His tb mis
boni a malis ppt iusticiam psecutione patiunt. cum prius eos
odiis et deinde ubis. postea gladis lacerant. Prius enim oderit.
qa cum lingua et uita boni malis dissimiles sunt. g ues eis.
ad uidendum sunt. Vn dns. Et odio mq oderunt me. Verb

Vn̄ bn̄ard. Lingua tenerum mēbrum est. s; uix teni pt̄. ꝛ quia facile uolat: ideo facile uiolat caritatem.

ꝑtea ꝑsecutionem patiunt᷑. cum contumelie sibi ingerunt᷑.
Sicut enī iudei caput nr̄m ling̃ ꝑcusserunt. ꝗ nr̄ū ꝑsona dic̄
salomon. Ꝑcuciamus eū ling̃. Sic et nūc ꝑūsi bonos lingua
feriunt. ꝗ eoꝝ opa irridendo ꝑsecunt᷑. Sepe enī ling̃ a bo
no ope dum irrupat. reuocat. Et ꝗ̄ fixum se exit: quia dor
sum timide mentis cedit. Sunt enim nn̄ulli qui iam ēē tempta
cionum prelia cōtinentie uirtute fulciunt᷑. adhuc tamē peni
humanis detraccionib9 metuūt. ꝛ sepe dum linguarum iacla
formidant: pc̄ti laqueo se strangulāt. Vn̄ ꝑsecutionē lingue
electe mēti insidiari ꝓpha cōspexerat. cū supnū ei adiutoriū
pollicens: dicebat. Ipse liberabit me de laqueo uenantiū. et
a ūbo aspo. Venantes enim nichil aliud q̄m carnē quer̄.
S; a uenantium laqueo. atq; ab aspo ūbo eripimur: qñ et in
sidias carnalium. et irrisionū probra: despiciēdo supam9.
Aspa quippe eorum ūba sunt: que bonis nr̄is actib9 adūsant᷑.
S; aspitatem ūbi euade ē irrisioēs detrahentiū dissimulando cal
care. A ūbo g̃ aspo uir iustus eripit᷑. qa dum in hoc mun
do honorem laudis non querit. nec contumelias detrac
cionis senit. S; sunt nn̄ulli qui iam derogantiū ūba des
piciunt. iam irrisiones pro nichilo attendunt. adhuc tamē
penas corporis cruciatusq; ꝑtimescunt. Antiquus namq;
adūsarius ut a recta intentioē nos retrahat. multiformit̄
inpugnat. Et temptationē nr̄am m̄ carnis certamine. m̄
stilo detraccionis m̄ calamitate ꝑsecutionis aggredit᷑. S;
ꝑfectus quisq; dum in semetipso uicia uicit: statim mentem
ꝯ ēē uulnam passiōis accingit. Sc̄i enim uiri q̄ ēē multi
formem adūsarium se pugnare considerant: semetipsos in
certamine multiplicit̄ pant. hīit enim ēē belli gladium:
continentie scutum. ēē stilum lingue ꝑteccionē patientie.
ēē exitiosis calamitatis dampnum: intīm amoris adiutori
um. īo miro m̄ agitur. ut quo eō hostis callidus numo

suus temptat. eo circumspecti dei milites uirtutibus ditio
res fiant. His igitur minus omnibus persecutionem patiuntur electi a peruersis
hominibus. Sparsis enim foris mentibus reproborum. ad semetipsos redi
re difficile est. Quia praua uiam semel captos tanto delectabi
lius tenent. quanto in eis omne quod libuerit licet. Nullus quip
pe disciplinae metus obuiat. qui constringat. Nulla retributionis
prospicitur poena. quae terreat. Et tanto securius in bonos saeuiendi au
daciam sumunt. quanto in his nulla aduersitate praepediuntur. Corda
enim reproborum ita diabolus seducit. ut quaeque agunt ex iniquitate
perfidiae. pro ueritate fidei recte se agere suspicentur. Unde dominus dicit.
Ut omnis qui interficiat uos. arbitretur obsequium se praestare deo.
Cum enim bonos persequuntur. mens eorum caecis suspicionibus de
cepta estimat. quia deo obsequium persoluat. Et ideo tanto acriores
ad crudelitatem fiunt. quanto se et promereri praemium. ex nostra persecutione
confidunt. Et sic clausis oculis cordis. contra nos inardescunt.
Quia id quod agunt per crudelitatis impulsum. peccatum suae mi
tum non agnoscunt. Sed ista reproborum nequicia. triturae more
electorum uitam. qui grana a paleis separans. premit quasi tri
bula et purgat. Mali enim bonos magis ab huius mundi
desideriis expediunt dum affligunt. Quia dum multa eis hic
ingerunt uiolenta. festinare illos ad superna compellunt. Unde hic
quilibet uir sanctus permittente deo assiduis tribulationibus premitur.
ut ad requirenda uere consolationis gaudia prouocetur. Et haec est
causa quod ab iniustis iusti sinuntur affligi. Ut dum scilicet futura au
diunt bona quae cupiunt. patiantur et mala praesentia. quae perhor
rescant. Atque ad faciliorem exitum dum amor prouocat. cru
ciatus impellat. Unde quo magis in nos reprobi saeuiunt. eo nobis
pacifici fiunt. Quia afflicta mens tanto magis ad aeternam pa
triam reditum diligit. quanto in hoc aerumnoso exilio labo
riosius uiuit. Et uerius se gratiae sui adiutoris humiliat.
cum contra se insidias hostium acriores pensat. Peruersi ergo pa

efici electis fiunt· quia cum bonorū corda adu̾santes de
p̾munt. hec nolentes ad maiorē dm̄ inpellunt. Jn̄ g° cum dō
pax robustior oritur· uñ nb ab adu̾sariis durior pugna
generatur. Quia ex intīne pacis cā agit̄. ut sepe in ea que
sunt extius sine pace disponant̄. Nam bonos omnip̄c ds̄
ad mutum p̾uehit· cum eē eorum uitam malos seuire p̾mit
tit. Atq; in cōcordiam cōponunt̄ summa· dum confundunt̄
infima. Quia in̄ celestib; electos suos angelorum chorus so
ciat. V ñ interius et infimis. reproborum mores suis nu
tib; adu̾santes portat. Omīs namq; qui electos p̾secunt̄·
quid aliud q̄m torcular calcant. Q ō diuina agi dispen
satione p̾mitti. ut animarū bot̄ in sp̾uale uinum de
fluant. que carne corruptibili exute. ad regna celestia uelt
in apotecam currant. Nam cum iniusti iustos dep̾munt·
qī bot̄s sub pedib; mittunt. Compssi at̄ bot̄ ad sup̾na con
uiuii sacietatem exuberant. qui p̾us quasi in hui; aeris
lib̾tate pendebant. V ñ p̾ūsi omnes qui uitam fidelium p̾se
cuntur· calcant & sitiunt. quia agendo crudelia ferociores
fiūt. & inpietatis sue nimis cecati· eo ambiunt grauiora fa
cere· q̄ iam g̃uia fecerunt. Cū g° reprobi in nos seuiūt· uti
lit̄ nb seruiunt. Sic enim melius ostendim;· q̄nta ad dm̄
cupiditate flag̃mus. si n̄ solum ad eum p̾ t̃nquilla et mollia·
s; & p̾ aspa et dura transimus. hinc namq; p̾pha ait. Qui p̾fe
cit pedes meos tanq̄m ceruorū. Ceruus enim cū montiū iu
ga t̃nscendit· quecūq; aspa que se obiciūt sentib; illigata· da
to saltu transgredit̄. Ita m̄s electorum adu̾sa hui; mundi q̄
obsistunt· contēplatiōe sup̾norū transcendūt. Et more cer
uorum despectis t̃renarū adu̾sitatū sentib;· in sup̾na se eue
ūt. V ñ idē alias dicit. Qm̄ in te eripiar a temptatiōe. et
in dō meo t̃nsgrediar murū. Murum q̄ppe t̃nsgredim̄· cum
p̾ amore sup̾ne patr̄e. quecumq; in hoc mundo fiūt obiec

ta calcamus. Tunc enim desiderium probatur: cum aliqua ei ad
uersitate resistit. His itaque uirtutum usibus robusti aduersitatibus profici
unt. Sed infirmi. si qui fuerint: ex aduerso obiecta languescunt. Et
cum ualida tribulatione pulsantur: pusillanimitate deficiunt con
querentes. quod iniustorum crudelitatibus hic sine uindicta laxentur.
Nescientes quia famulos suos deus magis recipit: cum iniuste eos
nequicia persequentis affligit. Videns enim quod hic pacienter tolle
rent. nimium iam piudet: quod illic inuenit reconpenset. Ideo
uir fortis bene deo subditus: sicut nec prosperis eleuatur. sic nec aduersis
frangitur. Aduersa namque non deiciunt: quem prospera nulla corrumpunt.
Plerumque autem quia exerceri se melius conuiccionis sue laboribus nouit.
aduersis hilarescit. Quia dum constanter pro iusticia patitur: augeri
sibi uirtutis meritum letatur. hinc est quod de apostolis exultasse legimus:
cum pro christo contigit illos flagella tollasse. Sicut scriptum est. Ibant gau
dentes a conspectu concilii. quoniam digni habiti sunt pro nomine ihesu con
tumeliam pati. Vir enim fortis exteriora tormenta non metuit. quia Unde salomon. Iustus quasi leo confidens absque terrore erit.
internam delectacionem querit. De quo per iob dicitur. Contempnit pa
uorem nec cedit gladio. In pauore uentura ira metuitur. in gladio
iam dolor presenti percussione sentitur. Vir ergo fortis pauorem contempnit.
quia uentura aduersa non metuit. Et quia non superueniente persecutione ui
citur: nequaquam gladio cedit. Contra eum tot sunt gladii hostium: quot
genera persecucionum. Quae cuncta obuians superat: quia amore ui
te se ad interitum parat. Cum ergo persecutionem patimur: non frangamur.
Scientes quia qui redemit: non derelinquit. Sicut deus ait. Non derelin
quid dominus uirgam peccatorum: super sortem iustorum. Nouit enim conditor noster
quando exurgentem persecutionis procellam sinat. quando exurgentem reprimat.
Nouit per custodiam nostram restringere. quod et nos egredi: per nostra exercitacione
permittit. Ut seuiens nos abluat. procella non mergat. Non ergo timere
debemus aduersum nos mirabiles elationes maris. quia mirabilis
in altis dominus. Cuius cuncta dispensatione. ipsa persecutorum seui
cia constringitur. Ne et nos iniquorum uoluntas effrenetur. Et persequen

eum brachia qui constringuntur. ne hac atque illac dissoluta libertate laxentur. Et sic diuina dispensatione constricti. quo uolunt brachia extendunt. Et si cuncta mala in nos perpetrare leuiter appetunt. nequaquam tamen implere cuncta que uolunt. permittuntur. Iras persequentium in se modificat. ut insani tumida unda feruoris. plano frangatur littore occulte dispositionis. Scire ergo debemus quia non patimur amplius. nisi quantum ipse permittit. Vnde iob intimigatur dicens. utero egressa est glacies et gelu. Ingelu et glacie. presentis uite aduersitatem designans. Que dum sub asperitate sua electos comprimit. ualentiores reddit. Dum enim nos omnipotens deus molestiis exerceri permittit. atque ad melioris uite statum, intus in mente tristicia peruehit. miro consilio superuenturam frugem gelu et glacie gignit. Vt electus quisque in hac uita tanquam in hieme aduersa uentorum et frigorum toleret. et ueluti in estiua serenitate. premium fructus quos hic conceperat demonstrat.
Vtilis est ergo temporalis aduersitas, quia quasi sola ad sunt nobis prospera. soluimur. At uero melius per aduersa solidamur. Mentesque que per prospera molliter fluerent. constricte aduersitatibus durescunt. Vt infirmus quisque per acceptam desuper tollerantiam, passiones sui redemptoris imitetur. Sicut paulus. qui dicebat. Impleo ea que desunt passionum christi. in carne mea. Hinc utilis est ergo temporalis aduersitas quia cum deprimimur aduersis. sollertius intima dona custodimus. Et cum nos exterius aduersa deprimunt. intus cauciores reddunt. Vnde paulus. diligentibus deum omnia cooperantur in bonum. Quia unum superborum nequicia perficitur. inde humilium longanimitas consumatur. et persecutores inde deterius deficiunt. unde electorum uitam bonorum exterius conualescunt, tantoque illos intima ueritas a se foris pellit. quanto eos electos suos. temporaliter prauitate permittit. Vnde petrus dicit.
K nunquid quis uobis noceat si boni emulatores fueritis. De his dicit que nobis ab aduersariis per uerba contumeliosa, per rerum temporalium dampna. per tormenta corporis accidunt. hec enim cum ab aduersariis

Sic iacob⁹ apl̄s ait. Resistite dīabolo. et fugiet a uob. Lʒ ñ q̄a ad resi
stendum sola fortitudo necessaria est: ideo ne nos molles nos ad
ↄsentiendum sibi inueniat. ⁊ sic in temptatione indicat: dn̄s ait.
E stote fortes in bello. Totum enim bellum uincit: q̄ eius
p̄me suggestioni. fortit̄ resistit. Vel q̄a qui in castris fidei mili
tant. alij sunt debiles. alij fortes. id° utrosq: in acie stantes hor
tatur dn̄s. debilib⁹ dicens. estote fortes in bello. fortib⁹ dicens.
pugnate cum antiquo serpente. Sufficit enim debilib⁹ fortes
ēē ad resistendum: ne succumbant. A fortib⁹ u° exigit̄ inpug
nare hostem: ut uincāt. S; quia resistentes et inpugnantes de
debiles et fortes ad unum xp̄i regnum p̄ueniūt: id° subiunx̄.
⁊ accipietis regnum et̄nū. Qui enim resistūt. procl dubio sal
uant̄. ⁊ qui uincūt coronant̄. Sic sc̄ptum ē. Vincenti dabo
ed̄e de ligno uite. S; q̄a salus et corona in solo x̄ regno sunt.
q̄uāuis stella a stella differt in claritate. ibi ē enim paruus
et magnus et lib a dn̄o suo: id° utrosq: dn̄s dic̄. Accipietis regnū
et̄num. Notandum aut̄ q̄a ex his qui fidi nr̄e censent̄. ⁊ de
castris xp̄i. se ēē p̄fitent̄. alij stant in acie ↄ̄c hostem. alij non.
S tantū u° alij pugnāt. alij ñ. Pugnatiū u° alij uincūt. alij ñ.
I n acie siq̄d° ↄ̄c hostem stant. qui ↄcupiscentijs carnis iam
p̄fecte renuntiant. qui discipline iugum. iam libent̄ suffe
rūt. ⁊ quicq̄d diuina lege p̄hibet̄. cauere contendūt. S; in acie
stare ñ audent. q̄ molles ac debiles nichil q° caro p̄horescit
ferre ualent. Qui enī p̄spa mundi appetunt ⁊ sola carnis oblecta
m̄ta requirūt. hij ↄ̄c hostem in acie ñ stant. S; potius ei subiec
ti sūt. dum blandis ei⁹ suggestionib⁹ p̄ omnia libent̄ acquies
cūt. Ex stantib⁹ aut̄ in acie illi pugnāt q̄ ad exequenda que
lex fieri precep̄. toto corde se p̄pāt. qui iam in scola uirtutum.
se excitant: iam in exercicio bonorum opum desudāt. Iuxta
q° sc̄ptum ē. Manum suam misit ad fortia. Manum enim
suam ad fortia mittūt. qui in potentia uirtutis di confisi mag

na bona agredi n̄ dimittunt. Vn̄ ꝑpha. Benedictus dn̄s q̄ docet manus meas ad ꝑliu̅ et digitos meos ad bellu̅. P̄reliu̅ dr̄ qd̄ de ꝓpe. bellum u̇o qd̄ de longe committ᷑. Hostis ꝑ̄ ꝑliu̅ nos concitat. cum p carnem nos inpugnat. Quasi enim i(n)testinum bellum patim̄ᷣ. cum carnis nr̄e temptationib; inpugnam̄ᷣ. Bellum u̇ cōmouet. cum remota et extrinseca uicia suadet. P̄reliu̅ ꝑ̄ ē cum in carne luxuria dn̄at. bellum u̇o cum sp̄es ōcupiscibile foras ꝓponit᷑. Prelium ē cu̅ intus auaricia regnat. bellum cu̅ extᵉ lucrum cu̅ fraude ostentat. P manus u̇o opatio. P digitos u̇ q̇ in una manum sūt mlta opationis discrecio accipit᷑. Ad ꝑliu̅ ꝑ̄ manus docent᷑. cum p exerciciu̅ boni opis caro ōp̄mit᷑. Ad bellu̅ digiti docent᷑. cu̅ cc̄ mltiplices hostis fraudes, uigilantia multiplex adhibet᷑. Hic ē enim ordo. ut ꝑ̇us subdas te dō. Et deīn ip̄o docente te et adiuuante, pugnab̄ ⁊ sic carnem t̄ subicies. et dblm̄ uinces. Jnacie ꝑ̄ stant qui iam mala fugiūt. Pugnāt u̇o qui iam bonis opib; insistūt. Stant q̄a uincis n̄ iacent. pugnat q̄a in uirtutib; se exercet. Pugnantiu̅ aut alij uincunt᷑. alij uincunt. Pugnantes uincunt᷑. qui a bono ꝓposito deficiūt. l. ad mala que relinquerūt reuitunt᷑. Qui reuera uincūt. quia dum carnalia desidia repetūt: onationi hostis s; ip̄m subdūt. Aliqū u̇o uincunt᷑ ⁊ aliqū uincūt. qui ꝑ̇us suggestionib; hostis n̄c decepti cōsentiūt. n̄c u̇o resipiscendo resistūt. Illi aut absolute uincūt. qui scutum fidi uiriliᷣ tenentes hostiles ictus fortiᷣ sustinēt. ⁊ in agone certaminis usq; ad finem uite inuincibiles ꝑmanēt.

Quatuor ꝑ̄ sūt incastris dn̄i. Jacēs. stans. pugnās. uincens. Jacenti ē condescendendu̅. Stanti timēdu̅. Pugnanti subueniēdu̅. Vincenti cōgaudendu̅. Primo ē dicendu̅. Numqd̄ qui cecidit. n̄ adiciet ut resurgat. Scd̄o qui stat uideat ne cadat. Tertio uiriliᷣ age et cōfortet᷑ cor tuu̅ et sustine dn̄m. Quarto qui uicit: faciam illum columpnā in templo dī mī. Et hij uirto regnu̅ celorum accipiūt. q̄a q̄ pugnantes cu̅ antiq̄ serpente in bello

fortes extiterunt. Et ab incepto semel bono usque ad finem uite
nullatenus defecerunt profecto celestis regni participes fuerunt. Nos ergo
qui cum antiquo serpente ex necessitate pugnare debemus. quoniam
sicut scriptum est. non coronabitur nisi qui legitime certauerit. in bello fortes esse
studeamus. quatenus promissum eternum regnum accipere mereamur. Largiente
te domino nostro etc. **Sermo de obseruantia uigiliarum contra insidias**

Vigilate et orate ut non intretis in temptationem. **hostium.**
In procinctu belli semper uigiles sunt militum distribu-
te. ut insidiis nil liceat. nil pateat dolo. Furiosissimus
enim est nimis repentinus hostis quia aut nescios peruenit. aut
incautos occupat. aut opprimit dormientes. Hinc est quod christus rex
noster ante secula per totam seculi noctem milites suos in mandatis uigi-
liarum uicibus commonuit. contra ueteris hostis subtilissimos dolos. contra la-
tentes impetus uiciorum. contra omnium insidias irruentes. contra
scandala que nobis uariis oriuntur ex causis. contra temptamenta uite presen-
tis. contra furentes acies seculorum preliaturum uigilandum esse dicens.
Vigilate et orate ne intretis in temptationem. Cum autem contra hec omnia semper
sit uigilandum precipue tamen contra scandala semper erigendus est animus.
Scandalum enim est quod offendit sensus. quod mentem turbat. quod confun-
dit intelligentie puritatem. Scandalum est quod diabolum fecit ex angelo.
quod ex apostolo reddidit proditorem. quod intulit peccatum mundo. quod hominem
deduxit ad mortem. Scandalum sanctos temptat. fatigat cautos in-
cautos deicit. Confundit omnia. Unde non dominus ait. Ve mundo a scandalis.
Scandalorum autem sunt genera diuersa. Et prima sunt illa que diaboli fraus
parturit. que fallunt specie. quia pretendunt bona cum inferant mala. Secunda
sunt que genera calliditas humana. sicut scandala que ipsi israelitico
Balaam diuinator obiecit. quando bellatoribus non cum conferentis ui-
tis sed cum puellis toto lenocinio fucatis occurrit. ut arma uite-
ret inlusum triumphos mutaret in infamiam in reatum reatus deuo-
taret ultores et ad summam prophanaret cum turpitudine sanctitatem.
Hinc propheta orat dicens. Custodi me domine a laqueo quem statuerunt mihi.

et a scandalis operantium iniquitatē. Tercia sunt que parit
ipsa in nobis suspicax et incauta natura que in nobis nris generāt
ex sensibus cum fallim̄ occlis decipim̄ auditu. capim̄ odore.
sapore uiciam̄. Vn̄ ē illud. Si ocls tuus scandalizat te. erue
eum et pi̇ce abste. Cauē ḡ nos oportet. ne scandalum faciam
aliis. t̄ ne ipsi alio faciente paciam̄. Vtrumq; enī ualde piculosū ē
nobis. Scandalum aut̄ duobus modis homines nobis inferūt. Scilicet ut
cum exteriora bona rapiunt. t̄ cum malis suis moribus et uite rep
be exemplo. in tra nra dissipare cōtendūt. Illi namq; ea q̄ ext
nos sūt inuadere ambiūt. isti nos pdare intius q̄rūt. Illi amore
rerum. isti n̄ cessant odio seuire in uitā. Illi inuidēt. quod habem
isti quod uiuim. Illi student rape. bona exteriora que placēt. isti sa
tagunt interiora bona dissipare. quia displicēt. Quanto ḡ moꝝ
uita. a rectum distat substantia. tanto ḡuior scandalizator ē. qui ma
le uiuendo in nris infert moribus. quam qui uiolent opprimendo dampna
ingit rebus. Nichil iste. de nra sustentatione subtrax. s; exempla nobis p
dicionis apposuit. Ergo graue scandalū intulit. qui quietū cor in
temptatione commouit. Qui et si neq̄q̄m nobis actionis sue opa p
suasit. pugnā tn̄ temptationis ingessit. Grauē ḡ de uita ei scan
dalum sustinemus. q̄a inimicum intus patim̄. quod cum labore
uincam. Et q̄a in hoc mundo habundat malorū uita. que multi
pharia scandalizat. ideo dn̄s ait. Cauete a scandalis. Necce ē aut̄
ut ueniāt scandala. q̄a p illa pbant̄ iusti et iniusti. fortes et in
firmi. Propt̄ quod dn̄s in passione sua discipulis dixit. Omnes uos scan
dalum patiemini in me in ista nocte. Quia enim discipulorum suorum
alius negauit. alius dubitauit. et omnes relicto eo fugierūt. gra
ue utiq; scandalū in eo ptulerūt. Et nos q̄ in nocte huius sc̄li
scandala patim̄. si in aduersis fortitudinē. si in psperis temperantiā
amittim̄. si cē dolos antiqui hostis prudentiā. si cē mala humane
prauitatis iusticiā n̄ custodim̄. Et ideo dn̄s precip sollicite uigilare
dicēs. Vigilate. Semp enī ad omnia uigilias ḡḡ salutares null

meant. ne hostis callidus et in deceptione perimum maiore
exultacione gaudeat. quod illa dudum contra se rigida colla uic
tor calcat. Quia eum quem prius fortem uirtute paciencie sen
serat. iam sine ea factum debilem ad uiciam prosternit. Quia enim
fortitudo non ostenditur nisi in aduersis. ideo tanto quisque ad fortitu
dinem uerius se profecisse demonstrat. Quanto aliena mala
robustius tolerat. Nam minus ille conualuit. quem aliena ini
quitas sternit. Qui in eo quod ferre contrarietatem non ualet. pusillani
mitatis sue gladio confossus iacet. Sicut autem ex fortitudine pa
ciencia. sic ex paciencia perfectio prouenit. Iacobo apostolo testante qui
ait. Scientes quia probatio fidei uestre pacientiam operatur. paciencia
autem opus perfectum habeat. ut sitis perfecti et integri in nullo defi
cientes. Ille enim uere perfectus est. qui erga inperfectionem proximi
inpaciens non est. Nam qui alienam inperfeccionem ferre non ualens de
serit. ipse sibi testis est. quod perfecte nondum profecit. Quisquis ergo perfeccio
nem assequi desiderat. summopere necesse est. ut uirtutem paciencie habere
contendat. Videlicet ut in eo quod exterius portat. intus non dole
at. ne tante uirtutis sacrificium. quod integrum foras immolat. intus
malicie peste corrumpat. Et cum ab hominibus non agnoscitur. sed tamen
sub diuina examinatione peccatur. tanto deterior de bonis culpa fiat.
quanto sibi ante homines uirtutis speciem uendicat. Et ideo dicendum
est pacientibus ut studeant diligere. quod sibi necesse est tolerare. Ne si pacien
ciam dileccio non sequitur. in deteriorem culpam odii uirtus ostensa uerta
tur. Vnde ~~cum~~ paulus cum diceret. Caritas paciens est illico adiun
xit. benigna est. Videlicet ostendens. quia quo ex paciencia tolerat.
amare quoque ex benignitate non cessat. Vnde idem apostolus cum pacientiam
discipulis suaderet dicens. Omnis amaritudo et ira et indignacio et
clamor et blasfemia tollatur a uobis. quasi cunctis exterius iam bene com
positis. ad interiora reuertitur dum subiungit. cum omni malicia.
Quia nimirum frustra indignatio clamor et blasphemia ab exterioribus
tollitur. si interioribus uiciorum mater malicia dominatur. Et in cassum foras

foras nequicia ex ramis incidit̄: si surrectura multiplicius
ramus in radice seruat̄. Cum g̃ ex uirtute paciencie habita: tanta
uirtutum soboles perat̄. ex neglecta uero mens hominis multi
fariam uiciis dissipat̄. Et oportet ut cum mala nobis ab hominib'
inferunt̄. sic exterius aduersa pferamus. ut interius inferentes
diligamus. Quatinus et in presenti animas nostras. et in futuro cele
stia regna possidere mereamur. Prestante domino nostro ihesu xpo. qui est. Sermo.

Job. Maledicant Id est qui deo appropinquant. diabolum contra se prouocant.
nocti qui maledicunt diei. et parati sunt suscitare leuiathan.
His uerbis beatus iob apte indicat: nullum de peccatis suis pos
se uere penitere: nisi prius nouerit prospera mundi despicere. Tanto enim
quis uerius ad dominum penitendo conuertitur: quanto longius ab amo
re mundi recessisse cognoscitur. Ad quod significandum per noctem aduersa.
per diem prosperitatem mundi uoluit intelligi. Et ita secundum hoc. nocti
maledicit: qui peccatum suum accusat ac reprehendit. Diei uero
maledicit: qui presentis seculi blandimenta contempnit. Ut ergo osten
deret ueram penitentiam non posse fieri sine contemptu seculi: ait.
Maledicant nocti qui maledicunt diei. hoc est illi peccatorum tenebras
uere penitendo feriant: qui iam lucem prosperitatis seculi despicien
tes calcant. Ille enim culpam uacit suam insequitur: qui iam ad
amorem presentis seculi nullo appetitu prosperitatis instigatur. Qui huius mun
di blandimenta quam sint fraudulenta considerat. fauoresque eius quasi persecu
ciones pensat. Nam quisquis adhuc noxia alia delectant. falsum est quod
cernitur. quia perpetrata mala deplorat. Unde non qui adhuc in seculo carnaliter
uiuunt: quamuis summopere peccata caueant. perfecte tamen penitere non possunt.
Quia antequam perpetrata defleant: alia deflenda committunt. Et numquam con
tractas sordes fletibus sufficienter diluant. ex terrenis occupacionibus
alias contrahunt. quod ipse ysaias deplorat dicens. Ve michi quia uir
pollutus labiis ego sum. Et in medio populi polluta labia habentis
ego habito. Inpossibile est enim per mundum incedere. et pedes pul
uere non fedare. Unde sponsa que de lecto contemplationis ad

laborem p̄dicationis exire iubet̄ ait. Lavi pedes meos. quō in
inquinabo illos. Inpossibile ē enim lutum mundi contrec
tare. et manus uī n̄ inquinare. Vn̄ iob. Et si fulserit ut̄ mun
dissime manus meę. tn̄ sordib' intinges me. Ob h̄ g̊ dicit. Ma
ledicant noctī qui maledicūt diei. Quia nimirum illi ueraciť
mala transacta p animaduisionē penitentie corrigūt. qui iā
ad bona fallentia nulla delectacioē rapiunt. S; q̊a qui iam cō
missa penitendo corrigunt. et p̄sentē mundum toto corde despi
ciūt. p̄ cunus antiquum hostem cō se g̊uius accendūt. iō adiec̄.
Qui parati sūt suscitare leuiathan. Leuiathan iste d̄blc ē. qui iō
multa nomina h̄t. quia maliciā suam ċca hoīes multipli
cat exercet. Quia enim m̊ sic ē p̄ditus. humanis sensib' se obic̄.
m̊ q̄si angl̄m lucis ostendit. m̊ stultorū mentes blandiēdo p̄su
adet. m̊ ad clīpam terrendo p̄thit. m̊ suadē uicia apte nitit̄. m̊ in
suis suggestionib' sub uirtutis sp̄e occl̄tatur. iō congrue p̄p̄t di
u̇sos effectus malicie sue. diuisa nōia sortit̄. Vn̄ dr̄ leo p̄p̄ crude
litatem. serpēs. p̄p̄ malignandi subtilitatē. Colub uō. q̊a lubricus
et tortuosus. q̊ decipiendo p̊mo hominī. colubrino hore locutus ē.
De quo p p̄p̄ham dr̄. Leuiathan serpentē. uectē tortuosum. Iste aūt
leuiathan aliqñ dormire. aliqñ excitari dr̄. Ile aūt dormit. cum i
p̊uorum cordib' requiesc̄. Cauerne enim hui' leuiathan. corda sc̄t
iniq̊rū q̊ q̊a ad p̊uitatē p̄p̄am t̄nt. q̄si in eorum habitacioē requiesc
cit. Iniq̊rū aūt cordib' dormiat et requiescat. iob figuraťe hostēdit
dicens. Sub umbra dormit in secreto calami in locis humētib'. P umi
bram. in q̊ aer frigidior ē. torpor nequicie designat̄. Qui enim a
bono ope torpet. quasi sub umbra sue iniq̊tatis friget. Sic salom.
ait. Sicut frigidam fac̄ cisterna aq̊m. sic frigidam facit iniq̊tas
m̄tem. Sub umbra g̊ d̄blc dormit quia in frigidis rep̄borū m̄tib'
requiescit. P calamum uō m̄tes sc̄larium t̄p̄ali gl̄ie dedite desig
nantur. Qui tanto apud semetipsos intus inhanescūt. q̊nto alti
et nitidi exteri' ostendunt̄. Quia dum ab exterioris gl̄ie sup̄ficie

defluunt. nulla uirtutis firmitate solidantur. In secreto ergo calami iacet. quia quorum studia ad appetitum temporalis honoris atque altitudinis commouet. eorum corda tacitus tenet. Et qui ibi ipse quiete dormit. uel eos quos possidet quiescere non permittit. Loca uero humentia sunt terrenorum hominum mentes. quas humor carnalis concupiscentiae. quia replet humidas efficit. In locis ergo humentibus dormire perhibetur. quia mentibus que carnali concupiscentia humectantur. ipse lacius delectatur. Vel per calamum gloria superbie. et per loca humentia genitalia membra designantur. quibus opera luxurie exercentur. Duo quippe hec sunt uicia que humano generi immaniter dominantur. Unum uidelicet spiritus. Aliud carnis. Elacio namque spiritum erigit. luxuria carnem contempnit. Quia ergo antiquus hostis humanum genus. uel per elationem precipue. uel per luxuriam premit. ideo in secreta calami et in locis humentibus dormit. quia miserum hominem subdicionis sue dominatione. aut per elationem spiritus. aut per carnis corruptionem tenet. Quosdam uero utrumque possidet. quia cum eos superbie spiritus eleuat. a timore sue elationis. nec uerecundia corruptionis inclinat. In talibus enim duobus nimis dormit. Vel ante baptismum per peccatum infidelitatis. uel post baptismum per operationem iniquitatis. Sic et duobus nimis suscitatur.

Vel primum in baptismate cum ei operibus et pompis renuntiamus. uel post baptismum. cum iterum per dignam penitentiam conuersi ad dominum ab amore seculi separamur. Ante baptismum enim diabolus hominem in pace possidet. quem sub suo dominio non reluctantem sed obsequentem tenet. Dicente domino. Cum fortis armatus custodit atrium suum in pace sunt omnia que possidet.

Cum uero ei in baptismate quisque renuntiat. eum quasi a quiete excitat. ut qui prius uidebatur eum possidere quietus. postea amissa possessione sentiatur infestus. Tunc enim grauiores temptaciones contra nos commouet. cum nos de subiugo sue dicionis euasisse dolet. Contra eum namque diabolus acrius seuit. a quo se uirtute diuina expulsum esse cognoscit. Quia qui intus amisit dominium. extus concitat bellum.

Sic enim caput nostrum dominum ihesum christum post baptismum tribus temptacionibus

temptauit. sic et nos membra eius. eisdem temptacionib'
p't baptismum impetit. Et q's molles et faciles ad decipien
dum inuenit. eos iterum uictos ad se reducit. t sue dicioni
subditos male dn̄ando punit. Q'a dicente dn̄o. Qui fac' pcc̄m.
seruus ē pcc̄i. Et sic q° mag' in mortali corpe pcc̄m inualescit.
eo hostis in' instrato humani cordis se securius et suauius qui
escit. Sic' scriptum ē. Requiescit stultus in fecib' suis. Ido aut
ipse requiescit. t dormit in cordib' puorum. qa ipi requiescunt
et dormiunt in uoluptatib' suorum uiciorū. Et q̄nto ipi delectā
tur in uiciis. tanto diablē latius delectat illis tanto diable
latius delectat in illis. Ab hoc aut sompno corpis et nequitie.
ipi q̄nq; diuina gr̄a tacti suscitant. ut uigilent. t mala que
egerint. t que pro eis recipe tormta meruerint. in merore
et amaritudine anime sue recogitent. Qui sic suscitati. q'a
mala in quib' solebant delectari iam uehemt deplorant. pfec
to dormientē in se diabolum suspiriis et gemitib' et fletib' excitant.
Et quasi tociens ut recedat pungunt. quociens amore intimo
ad et̄nam suspirat. Tante enim uoces eum excitāt. q̄nta ex il
lorum mentib' gemitib' et suspiria clamant. Sic' g' in male dormientib'
dormit t inquiescentib' a bono ope ipe quiescit. sic in excita
tis p diuinam grām ad penitendum. ipe excitat ad maliciā
suam c'c excitantes se acrius excendum. Et ido fit ut in illorum
suspiriorū et gemituū spiculis pculsus. ab excitatis fugiat. S;
cti c'c eos in iram acrius inardescat. Quanto enim q's magis
excitatus fuerit a sompno corporis et desidie. tanto magis
excitabit hostis ad excendum furorē sue malicie. Plerumq;
enim cū leuiathan iste cor male subditum possidet. tam̄ illum
diuina gr̄a repellit. t manus misericordie eicit quē ad se cap
tiua uoluptas introduxit. Cumq; a cordib' expellit. acores in
figere iniquitatū stimulos conat. Ut eos temptacionū fluctus
m̄s ab illo inpugnata senciat. q's t possessa nesciebat. Q'd bn̄

in euuglio exprimit: cum exire de hoie inmundus spc dno iubente narrat. Nam cum demoniac puer fuiss; allatus, scriptum e. Comminat e ihc spiu inmundo dices. Surde et mute spc. ego t precipio. exi ab eo et ampli ne intras in eum. Et exclamas et multum decerpes eum: exiit ab eo. Ecce n eum decerpebat cum tenebat. exiens decerpit. Q a immuru te per cogitaciones mtis dilaniat, cum iam egressiu diuina uirtute compulsus appropinqt. Et quem mutus possideat. cum clamore deserebat.

Quia plerumq; cum possidet, minora temptamta irrogat. Cum uo de corde pellit acore infestacioe pturbat. Exiens g decpit. qa cor deseres uehementiorib cogitacionu stimul pcutit. Vn uos qui iam seclm reliqstis: pompis et opib dbli in sedo penitentie baptismate renunciastis: profecto leuiathan istum ee uos g uit suscitastis: ita qd a in sentietis eo multo g uiore: qm pus an couisationem. Q pp uos q; excitari oportet a sompno torpois et desidie: ut ee excitatum sitis excitati. Contra hostem uigilem uigiles: t ee paratum ad nocendum: uos semp parati ad cauendum. Quatinus du nuc eca custodia uitam sollicite uigilatis. hostis nocumta n senciatis. t illesi pmodou ad celestem patam puenire ualeatis. Pstante dno nro t c.

Scuto ecum Sermo. qt modis hostis infestat seruos x.

Scuto ecum dabit te uitas ei n timebis a timore nocturno. A sagitta uolante indie anegocio pambulante in tenebris. ab incursu et demonio midiano. His ub ppha milites huic dei pauidos. hinc securos reddit. cum et picla temptationu indicat que time debeant: t tam ne ea ultra modum formidet. uallari eos diuina pteccione denuntiat dices. Scuto ecumdabit te t c. Q tuor aut hic designat gnia temptacionum que uniuersalit fiut in ecclia et specialit in unaq; fideli anima: ex qb due sut leues. et due g ues. l nutq; aut uia occlta t alta apta. hostis eni uir aliqn apte: noxia ingerit. aliqn occlte. ad clpam trahit: aliqn

uirtute degenerent. cui filii dici gloriant. Vnde apostolus. Milites xpisti in acie stantes confortat dicens. Confortamini in domino et in potentia uirtutis eius. Filii ergo potentes sunt, si contra temptationes hostis potenter dimicantes non ab eo uinci nullatenus patiantur. Sed quia nobilis et inuicti animi est. malle mortem subire. quam hosti turpiter cedere. ne propter seruandam miseram uitam cogatur dedecus seruitutis incurrere. Sicut poeta dicit. Melius est mori quam uitam ducere mortis. ideo adiecit. Melius nobis mori in bello quam uidere mala gentis nostre et sanctorum. Bellum siquidem est nobis cum carne cum uiciis et cum malignis spiritibus. Cum carne bellum habemus. quia bonis nostris studiis eam semper repugnantem sustinemus. Dicente apostolo. Caro concupiscit aduersus spiritum. Vicia quoque nos impugnant. quia carnalia desideria que aliquando dileximus ad memoriam redeunt. et ut ea repetamus. actu uel desiderio nobis importune sensibus ingerunt. Maligni quoque spiritus nos infestant. qui nostris profectibus inuident. et ideo in sancto proposito nos uel tepefacere uel omnino retrahere student. Vndique ergo bellum imminet. extrinsecum simul et intestinum. Sicut apostolus ait. Foris pugne. intus timores. Sub his ergo tot hostium conflictibus mala gentis nostre et sanctorum cotidie fieri uidemus. Gens enim nostra est multitudo simplicium et innocuarum cogitationum. Que ideo gens nostra dicitur. quia quasi uinculo spiritualis cognationis nobiscum coaluit. Ex quo placuit tum uirtute ex spiritu sanctificationis nos in dei filios mater gratia regenerauit. Hec est gens sancta quam se daturum dominus abrahe promittit dicens. Faciam te in gentem magnam. Sancti uero sunt motus mentis castissimi. et affectus animi in sancto proposito iam robusti. Talis ipse commoratur in sancta ciuitate iherusalem. id est fideli anima. que se per desiderium ad uisionem eterne pacis extendit. Sed hec ciuitas cordis hostibus traditur. cum in nostro mortali corpore peccatum regnare permittitur. Cum autem hanc ciuitatem hostis ingreditur. ipse qui degit in ea pariter captiuatur pariter perimitur. Quia cum humanam animam per delec

tationem iniquitatis diabolo sibi subiugat: congregacio bonorum affectuum qui sub celestis regis imperio in ea tranquillo iure degebat. vel captiuatur. ut uicio seruiat. vel trucidatur ut pereunt interierat. Sed nos hec mala gentis nostre et sanctorum uidemus. si qualiter sub infestantibus uicijs bone cogitationes et sancti affectus animi. cotidie in nobis pereant cognoscimus et deflemus. Mala gentis nostre et sanctorum uidemus: si de ruina uirtutum que superuenientibus uicijs incessanter in nobis fiunt: diligenter attendimus et dolemus.

Sic dominus uidit ciuitatem iherusalem: et fleuit super illam dicens. Quia si cognouisses et tu. Nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis. Mala gentis illius corporalia. ut dominus ipse uidit. Sed nunc spiritualia mala per electos suos deplorat cum qualiter ex bona uita ad mores reprobos perueniunt considerat. Vident enim electi mala gentis sue et sanctorum: cum attendunt in se et in alijs fieri. detrimenta uirtutum ex temptatione uiciorum. Sed quia multi sunt qui defectus suos attendere negligunt: et a consideratione malorum in que iacent oculos mentis auertunt. ideo illic dicitur. Et nunc quod abscondita sunt ab oculis tuis. Quia ea tamen nunc uident reprobi. que in hac die sua: ad pacem sunt. Quia dum ex rebus temporalibus letantur. dum honoribus extolluntur. dum in carnis delectatione resoluuntur: dum nulla future pene formidine terrentur. pacem habent in die sua. quia graue dampnationis sue scandalum in die habebunt aliena. Ibi enim affligentur. ubi iusti letabuntur. Et cuncta que nunc ad pacem sunt. tunc in amaritudinem conuertentur. Cum ergo in populo dei tanta mala fiant. tunc melius est nobis mori in bello. quam uidere mala gentis nostre et sanctorum. In bello autem moritur. in quo uita carnalis esse quam mortificanda pugnat extinguitur. Sicut enim uita carnalis ~~ita et mors~~ ita et mors carnalis. Vita uero carnalis dicitur. uita qua carnalis delectatio excitatur. Similiter et mors carnis dicitur. continentia uite qua carnalis uoluptas extinguitur. Ideo dominus mortuus est carne ut nos offerret deo mortificatos quidem carne: uiuificatos uero spiritu. Taliter

Sua enim hec die habent presentis. que transitorio gaudent in tempore. Quibus ea que ad sunt ad pacem sunt.

omni custodia serua cor tuum quoniam ab ipso uita προκεδιτ

mortuos uiderat apostolus illos. quibus dicebat. Mortui enim estis
et uita uestra abscondita est cum xpisto in deo. In bello ergo moritur
qui carnem mortificare ita nititur. ut de temptatione eius
iam nichil molestie paciatur. Sic paulus in bello mortuus erat.
qui corpus castigando et seruituti subiciendo ita mortificauit
ut diceret. Michi mundus mortuus est et ego mundo. Sic ergo me-
lius est nobis mori in bello. quam uidere mala gentis nostre et sanctorum.
quia melius est nobis carnali uite funditus extingui. quam carna-
liter uiuendo sanctorum perfectum dampnabiliter perire. Quapropter uos dilec-
tissimi qui huiusmodi mala in uobis et in aliis fieri uidetis. quia sen-
titis et doletis. accingimini armis. scilicet spiritualibus. et estote filii iusticie
imitatione. potentes uirtute. Scientes quia melius in uiciis re-
sistendo mori in bello temptationis. quam uidere mala gentis
nostre et sanctorum consentiendo delectationibus carnis. Si enim sic glo-
riose hic mori uolueritis procul dubio cum xpisto qui suscitat mortuos
et uiuificat. eternaliter uiuetis. Quod ipse prestare dignetur dominus noster iesus christus.

Sermo de habenda fortitudine mentis contra certamen hostis.

Estote fortes in bello. et pugnate cum antiquo serpente. et acci-
pietis regnum eternum. In his uerbis tria nobis proponuntur. scilicet
pugna uictoria et corona. Pugna cum dicitur. Pugnate cum antiquo ser-
pente. Victoria cum dicitur. Estote fortes in bello. Corona uero cum
dicitur. Et accipietis regnum eternum. Ut autem cautiores nos inpug-
nando et sollicitiores redderet. qualitatem pugne expressit. dum cum
quali hoste pugnaturi essemus. ostendit dicens. Cum antiquo serpen-
te. In quo magnum nobis terrorem incutit. quia ad formidandum nimis
certamen nos impulit. cum contra serpentem antiquum nos pugnare pre-
cipit. Qui enim serpens est. astutus et uersutus est. Quia et antiquus. omnis
pugnandi artes sepissime expertus est. Hic enim serpens principaliter
humanum genus duobus modis impugnare consueuit. ut uidelicet
corda stantium. aut tribulationibus frangat. aut persuasionibus emol-
liat. Cum autem dei seruos in tribulationibus fortes inuenit. Mox ad

antiqui artis argumenta recurrit. Et quia scit quomodo adam deci
pi soleat. primo euam impetit. Vicina est enim uiro mulier atque
coniuncta. sic caro spiritui. hoc ergo cotidie in nobis agitur. quod actum
fuisse in primo nostri generis parente non ignoratur. Serpens enim
tunc suasit. quia occultus hostis mala cordibus hominum nunc latenter
suggerit. Eua ibi delectata fuit. quia carnalis sensus ad uerba
serpentis nunc se delectationibus substernit. Assensum uero adam
mulieri prepositus prebuit. quia dum caro nunc in delectatione in
pingitur, a sua rectitudine spiritus infirmatus inclinatur. Sic ergo nos
impugnat antiquus serpens. nunc per tribulationes quas patimur.
nunc per peccata que committimus. Tribulationes autem alie sunt ab extrinsecis.
alie ab intrinsecis. Ab extrinsecis sunt. que fiunt in dampnis rerum.
aut in molestiis corporum. Que uero sunt ab intrinsecis. sunt anxieta
tes animi pro suis uel alienis excessibus. Peccata autem tribus modis commit
timus. Suggestione. delectatione. consensu. Sed suggestio fit per ser
pentem. Delectatio fit per carnem. consensus uero per spiritum. Ut autem ser
pens facilius decipiat. prima eius suggestio mollis ac tenera
est et facili uirtutis pede conterenda. Sed si hec inualescere neglegen
ter admittitur. eique ad cor aditus licenter prebetur. tanta se uirtute ex
aggerat. ut captam mentem deprimens. usque ad intolerabile robur
excrescat. quia semel ei recepta in corde temptatio. in cunctis
que subsequentur inualuit. et ut exurere dominatur. Antiquus enim
serpens. qui in initio est mollis. et cauda fortis. quia ex prima quidem sug
gestione blandiens subsistitur. sed per usum uehementer inualescens suc
crescente temptationis fine roboratur. Superabile namque est omne
quod initio suggerit. sed inde sequitur quod uinci non possit. Prius enim
quasi consulens. blanda ad animum loquitur. Sed cum semel dentem de
lectationis infixerit. uiolenta post consuetudine pene insolu
biliter innodatur. Et ideo antiquus serpens dente uulnerat. cau
da ligat. Quia prima suggestione percutit. sed percussam mentem
ne euadere ualeat. inualescente fine temptationis astringit.

Quia enim peccatum sic perdictum est tribus modis committitur, cum videlicet
serpentis suggestione, carnis delectatione, spiritus consessione perpe-
tratur. Ideo antiquus serpens illicita suggerens linguam exerit, sed postquam ad de-
lectationem peccantis dentem figit, ad extremum vero per consensionem pos-
sidens caudam stringit. Hinc est enim quod nonnulli peccata longo usu perpe-
trata, in semetipsis ipsi reprehendunt, atque haec ex iudicio fugiunt, sed vi-
tare opere ne decertantes possunt. Quia dum serpentis caput non con-
terunt, plerumque cauda et volentes ligantur. Quia suggestio eius
blanda primum voluptate incipit, sed usque ad violentiam temptatio-
nis excrescit. Unde in tanto quisque debet initia temptationis fugere,
quanto finem eius intelligit, citius solvi non posse. Sciendum quoque est quod
plerumque eis quos cepit, tanto graviores culpas ingerit, cum praesen-
tis vitae terminos illos appropinquare cognoscit. Et quo se consumma-
turum temptationem considerat, eo eis iniquitatum pondera graviora co-
acervat. Antiquus ergo serpens gravius cauda laedit quam lingua. Quia
quos per parva vitia cepit, ad finem deteriores reddit. Ut temptamenta
eius quotiens cessatura sunt, valentius compleantur. Quia enim sui perennis eorum satagit aequare
supplicii, in eis ardentius ante mortem nititur omne exaggerare
peccatum. Constat ergo quia antiquus hostis serpens callidissimus contra
servum Dei diversa temptationum genera exquirens, nunc quasi insidiis oc-
culte laedit, nunc ante faciem manifestus, sed infestus venit. Quia vi-
delicet vitia et alia sub virtutum specie contegit, alia vero ut sunt aperta
eius oculis opponit. Ubi enim infirmari Dei servum conspicit, illic frau-
dis velamina non requirit. Ubi vero resistere sibi fortem considerat, illic
contra virtutes dolos parat. Nam cum infirmum quempiam incautius ille-
cebra videt, aperte speciem corporis quae concupisci valeat, eius obtutibus obicit.

Si autem alium fortasse erigi contra avaritiam cernit, importune
eius cogitationibus domesticorum suorum inopiam suggerit, ut dum
mens ad provisionis curam quasi pie flectitur, seducta furtivum incretum am-
bitu iniquum rapiatur. Antiquus ergo serpens servum Dei nunc per insidias appe-
tit, quando scilicet ei sub virtute vitium abscondit, nunc aperte vulnerat, cum ma-

e 3

infesta nequicia etiã sciente temptat. S; cum nec occulte nec
aperte pualere se conspic. servo di pficiendi difficultatẽ ppõit. Ut
et si resistentis pectus feriendo ñ pforat. saltim quibdã obiec
tionib; pficientẽ intercludat. Quasdam nãq; difficultates ipsis
ei conatib; obic. & cum supare ñ valet. t resistit. ad qs removen
das difficultates. qm fortitudo neccia ẽ. iõ dñs bellatores suos
hortat dicens. Estote fortes in bello. quia enim discipli xpi te p
cipue p adusa a diab̃lo temptabant. ec q fortitudo neccia erat. iõ
dñs te eius solus mtionem fec. cum eos in bello fortes ẽe pre
cepit. S; quia nc aliqñ p adusa aliqñ p prospa. aliqñ p uirtutes.
aliqñ temptat p uicia. aliqñ ẽ blandiẽs. aliqñ terrens. aliqñ cõ
sulens. aliqñ ledens. iõ militib; xpi iam non solum. fortitudo ne
ccia ẽ. s; & prudentia. tempantia et iusticia. Cum enim ad
usa infert ut frangat. servo di fortitudo neccia ẽ. ne in tribu
latione succumbat. Cum uo se in angelm lucis transfigurat.
et uicium sub spẽ uirtutis occultat. servo di prudentia neccia
ẽ. p qm uirtutes a uiciis caute discernat. ne dum uirtutem
querit. uicium incurrat. Cum aut de concupiscentia carnis
ut gula t luxuria temptat. servo di tempantia neccia ẽ. p
qm ab his que nature nimium excedũt. s; tempant contineat.
Cum at de avaricia t inani glia temptat. servo di iusticia ne
ccia ẽ. ut alienum ñ appetat. s; unicuiq; qd suũ ẽ reddat.
Et cum his armis miles di. a dextris et a sinistris munitus
hostib; occurrit. nunqm in bello succumbit. Cum aut in
alio certamine aliud sit hosti resistẽ aliud uincere. hic resistẽ
uincẽ ẽ. Ei enim resistit. cum ei suggestio manu discretio
nis ab aio repellit. qm repellẽ ẽ omnino cap serpentis conte
re. Qui aut caput serpentis contit. serpentem uinc et occi
dit. Ad ulteriora enim pugnandi instrumta neqqm pgredit.
si ei in prima suggestione fortit ñ resistit. Uñ si in resistendo ei
fortes fuerimus. profecto ipm uincimus. & in fugam convtim.

fidelib' irrogant: neq̄q̄m eis nocent. s; equanimit' tolerantib'
glia. irrogantib' uo penam et utramq; etiam afferut. Si q̄s
aut huiu' uictus adusis. desic: n huic ille qui malum intu
lit. s; ipe sibi q̄ malum inferre pacient recusauit nocuit. Quisq̄s
itaq; bonorū uitam psequit: te peiore ultioe dampnat: cum illa
sibi adusitate resistitur. Et te forcioris ire pcis subiacet: cū
pspe pagit. qd nequit cupiscit. Quia uidelicet uindicta supni
iudicis ad futura eum supplicia seruando differt: cui in hoc
mundo obuiare contempsit. A quib' suppliciis oīo liberabuntur:
qui hic ppt iusticiam psecutionē patiunt. Pstante dno nro ihu xpo.

In pacientia ura **Sermo de uirtute patientie 7 merito.**

possidebitis animas uras. Magnam ee uirtutē pacientie dns in
dicat. cum eam tanto pmio comdat dicēs. In pacientia ura possi
debitis aias uras. In certo enim possessio aie in uirtute pacientie po
nitur: qa radix oium custosq; uirtutum pacientia ē. Per pacienti
am u possidemus aias nras. quia dum nb ipis dnari discimus.
hoc ipm incipimus possidere qd sum. Sic enī condita mirabilit
sumus. ut ro aiam et aia possideat corp'. Ipa uo anima a corpis
possessioe expellit. s; n prius aia a racioe possideat. Custodē g
condicionis nre pacientiam dns ee monstrauit. qa in ipa nos
possidere nos metipsos docuit. Quisq̄s g pacientiam tenet:
aiam possidet. qa inde ee adusa omnia fortis efficit. un & semetipm
uincendo dnat. Et nichil aliud ē animā possidere q̄m cunctis
nris motib' ex uirtutis arce dnari. Per pacientiā g tot' ho natura
li ordine gubnat. qn scil racio mot' anime: 7 anima mot' corpis
discipline legib' psidens moderat. Et qi inpaccatissimo regno
mēs humana uit dna. que scit 7 inpace sunt omnia q possidet:
dum incuitate cordis insolentes mot' qi sibi subditos uirtus ra
cio. bn disponit. 7 membra corpis ad acciones congruas extius
honeste dirigit. Et dum desidiorū inse motus tempat. sup sub
iectis cogitacionib' lege uirtutis regnat. Quanta g scit inpaciētie

clpa cognoscimus. p q̄m et hoc ipm̄ animum possidē qd̄ su
mus. V n̄ de ea salom̄ dic̄. Totum spm̄ suum profert stultus.
sapiens aut̄ differt ꝛ reseruat inposterū. Inpacientia quip
pe inpellente agit̄. ut totus foras sp̄c pferatur. quē ideo ci
cius pturbatio eicit. quia nulla intus disciplina paciencie
c̄cumcludit. Sapiens aut̄ differt ꝛ reseruat inposterū. Lesus
enim inpsenti ulcisci non desid̄at. q̄a ꝛ tolerans parci optat.
S; tn̄ iuste iudicari omnia extremo iudicio. n̄ ignorat. Hinc ergo
inpacientes discāt. quia dum frenare spm̄ negligūt. p multa
ꝛ q̄ n̄ appetant iniq̄tatum abrupta rapiant̄. Quia uidelicet
mentē inpellit furor q̄ n̄ t̄hit desidium. Et agit comota ult̄
nesciens. un̄ pt̄ doleat sciens. Inpacientes enī dū comotionis
inpulsu precipites. quedam uelut alienati pagunt. uix ma
la sua pt̄q̄m fecerunt ppetrata cognoscūt. Quia dum pturba
cioni sue minime obsistunt. ꝛ siqua a se t̄nquilla mente fue
rant. bene gesta confūdūt. Et inprouiso inpulsu destruūt. q̄c
q̄d forsitan. diu labore prouidi construxerūt. Ipsa nāq; q̄ mat̄ ē
omniū uirtutū custosq; p inpacientie uicium uirtus caritatis amitit̄.
S cptum quippe ē. Karitas paciens ē. &̄ si n̄ ē paciens caritas
n̄ ē. P hoc q̄q; inpacientie uiciū pleriq; m̄tem arrogantie culpa
t̄nsfigit. quia dum despici inmundo hec q̄sq; n̄ patit̄ bona
siq̄ sibi occulta sunt ostentare conat̄. atq; p inpacientiam usq;
ad arrogantiam ducit̄. quia dum ferre despeccionē nō pot̄. de
tegendo semetipm̄. inintentiōe gl̄iat̄. Vn̄ sc̄ptum ē. Melior ē
paciens arrogante. Quia uidelicet eligit paciens quelibet ma
la ppeti. q̄m postentacionis ausum bona sua occlta cognosci.
A t ēc eligit arrogans bona de se ul' falsa iactari. ne mala pos
sit. ꝑ minima ppeti. Quia g̃ cum pacientia relinquit̄ ꝛ bona
reliqua que iam gesta sunt destruunt̄. recte ad ezechielem
ē̄e inaltari dn̄i fossa phibet̄. ut in ea uidelicet supposita olocaus
ta seruent̄. Si enim inaltari fossa non ē̄et. omne qd̄ in eo sacfi

citum repperit superueniens aura dispergeret. Quid uero accipimus
altare dei nisi animam iusti. Que quot bona egerit. tot super se
ante eius oculos sacrificia imponit. Quid autem est altaris fossa. nisi
bonorum paciencia. que dum mentem ad aduersa toleranda humi
liat. quasi more fosse. hanc in imo positam demonstrat. Fossa ergo
in altari fiat. ne suppositum sacrificium aura dispergat. Id est electorum
mens pacientiam custodiat. ne commota uento inpaciencie. et
hoc quod bene operata est amittat. Bene autem hec eadem fossa unius
cubiti esse memoratur. Quia nimirum sapientia non deserit. si unitatis men
suram seruatur. Unde et paulus ait. Alter alterius honera portate. et sic
adimplebitis legem christi. Lex quippe christi est. caritas unitatis.
Quam soli illi perficiunt. qui nec cum grauantur excedunt. Constat ergo
quod qui pacienciam seruare contempnit. socialem uitam circius per
inpacientiam deserit. hinc iob sibi inprecans ait. Humerus meus
a iunctura sua cadat. Quia enim in humero honus portatur. recte
per humerum uirtus paciencie designatur. Humerus ergo a iunctura sua
cadit. Quia cum aduersitatis aliquid ferre animus non ualet. fraternam con
cordiam relinquendo. quasi membrum separatur a corpore. cum his qui
operari bona poterit. a bonorum omnium absciditur uniuersitate. Neque enim
unquam seruari concordia. nisi per solam pacienciam ualet. Crebro
namque in humana accione nascitur. unde mentes omnium uicissim
a sua unitate ac dileccione separentur. Et nisi ad aduersa toleranda
se animus preparet. profecto humerus corpori non coheret. Hoc quoque in
paciencie uicium ipsa uirtutum nutrix doctrina dissipatur. Scriptum quip
pe est. Doctrina uiri per pacienciam noscitur. Tanto ergo quisque minus osten
ditur doctus. quanto conuincitur minus paciens. Neque enim potest ueraciter
bona docendo inpendere. si uiuendo nesciat equanimiter aliena mala
tolerare. Quanto etiam culmine uirtus paciencie polleat. rursus
salomon indicat dicens. Melior est paciens uiro forte. Et qui domina
tur animo suo. expugnatore urbium. Minor est enim uictoria urbes
expugnare. quia extra sunt que uincuntur. Valde autem maius est. quod per

pacientiam vincitur. quia ipse a se animus superatur. Et se ipsum sibi
metipsi subicit. quando eum pacientia intra se frenari compellit. Et
cum se laudabiliter frangit. infractum se fortiter erigit. Qui a cunctis
suis se voluptatibus superat. sese ad certamina invictum parat. Paciencia
enim est: aliena mala equanimiter perpeti. contra eum vero qui mala irrogat
nullo dolore mordi. Nam qui sic proximi mala portat. ut tamen
tacitus doleat. et tempus digne retributionis querat. pacientiam
non exhibet sed ostendit. Scriptum quippe est. Karitas paciens est.
benigna est. Paciens namque est ut aliena mala toleret. Benigna vero
est: ut ipsos etiam quos portat amet. Hinc namque per semetipsam veri-
tas dicit. Diligite inimicos vestros. benefacite his qui oderunt vos.
O rate pro persequentibus et calumpniantibus vos. Virtus itaque est coram
hominibus adversarios tolerare. sed virtus coram deo diligere. Quia
hoc solum deus sacrificium accipit. quod ante eius oculos in altari boni
operis flamma caritatis accendit. Sciendum vero quod plerumque ideo
pacientes videmur. quia retribuere mala non possumus. Sed qui ideo
malum non retribuit. quia nequaquam valet. procul dubio ut prediximus paciens
non est. quia paciencia non in ostensione virtutis. sed in corde. Sciendum etiam
quod plerumque evenire pacientibus solet. ut eo quidem tempore quo adversa pa-
ciuntur. vel contumelias audiunt. nullo dolore mordeantur. Et sic pa-
cientiam exhibeant. ut custodire et cordis mundiciam curent. Sed cum
paululum post hec ipsa que pertulerant ad memoriam revocant. igne vehe-
mentissimo dolores instigantur. argumenta ulcionis inquirunt. et deteriora
reddere. si occasio se prebeat concupiscunt. Et sic mansuetudinem
quam tolerantes habuerunt. retractantes in maliciam vertunt. Quibus igitur
isti sunt similes. nisi his qui per fortitudinem in campo victores sunt. sed
per negligentiam postmodum intra urbis claustra capiuntur. Quibus isti sunt
similes: nisi his quos irruens gravis langor a vita non subducit. sed levitur
veniens recidiva febris occidit. Qui vero igitur pacientiam servant. fi-
cor post victoriam muniant. ut hostem publico bello superatum in-
sidiantem menibus mentis intendant. et langorem plusquam serpentem ci-

ignorat. Quia reuera plus uigilare plus uiuere est. Nam quid tam
morti simile. quam dormientis aspectus. Quid tam uite plenum.
quam forma uigilantis. Quamuis enim aliquantum indulgendum sit
sompno. ut corpus reparet. non resoluat. in uires reuocet. non eneruet.
Semper tamen ad omnia uigilie necessarie sunt. Qua enim ars. quod opus.
quod tempus. que potestas. quod officium. omnino uite lucra lucubratione
non perquirit. hinc est quod rex inpercussus pugil. callidi hostis preuenit.
et euitat insidias. In castris miles. hinc superuenientes nocturnos
impetus. cauta pernoctatione propellit. Sic nauta uigilando diffusi
maris actas uias inuenit. intrat inuios calles et furtiuo uestigio.
ad lucrosi portus notam peruenit mansionem. Hinc pastor ad uigilias
noctes diebus. et totum sibi tempus denegat dormiendi. ne quando lupis
suffragante sompno grassandi in gregem prebeatur occasio. Sic uiator
solers. per ceitas noctis et estus solis preuenit et peracto die pruden
cius prouidet mansionem. Quia ergo per uigilias dampna deuitantur.
et lucra comparantur. ideo dominus precipit dicens. Vigilate. Sed quia multi ad
hoc uigilant. ut lucra temporalia sibi conquirant. aut ut aliis dampna
inferant. Iuxta illud iob. Mane primo consurgit homicida. ut in
terficiat egenum. et pauperem. Per noctem uero erit quasi fur. ideo dominus
postquam uigilare precepit. subiunxit dicens. et orate. Nocturnum namque
silentium orationi maxime congruum est. Eo enim tempore sensus quieti sunt.
nichil exterius perstrepit. quod animam interius moueat. nisi sua ipsa cogita
cio. quam ex hiis quibus in die aliquantulum affecta est intra se generat.
Et ideo anima liberior effecta. plenius uidet se qualis esse est. et sub
tilius considerat eum a quo est. Ita ut libeat ei dicere. Domine deus salutis
mee in die clamaui. et nocte coram te. Dicens ergo uigilate noctur
num tempus in sanctis uigiliis et non insompnis expendendum esse
denuntiat. Nemo enim in die uigilare dicitur. eo quod hoc tempus ac
cioni. potius quam dormicioni. deputatum esse cognoscitur. Dicente propheta.
Mane exibit homo. ad opus suum. et ad operationem suam usque
ad uesperam. Sed quia dicente apostolo. qui dormiunt nocte dormiunt

īō siq̇s in nocte diuinis laudib' excubat. profecto dō uigilare
dr̄. q̇ ꝯ tp̄is qd̄ dormicōi indultum ē. ñ suis s; diuinis usibus
expende uidet̄. Vn̄ ꝓp̄ha ait. De nocte uigilabo ad te. Et d̄ ꝺō.
Media nocte surgebam ad confitendū t̄. Et īō dn̄s p̄t̄q̄m dixit.
uigilate subiunxit. ⁊ orate. ut qd̄ in uigiliȷs nocturni tp̄is ēēt
agendum demonstraret. Ad qd̄ ñ solum precepto. s; ⁊ exemplo nos
ꝓuocauit. qui imminēte passione. in orōne ꝑnoctauit. ut añ nos
orare instrueret q̄m passione redimeret. Vn̄ si ꝑseruus dn̄s uigi
lat. q̄ntomagis ꝓ se ipsis serui uigilare debēt. S; q̇a multi corꝑalit̄
uigilant. ⁊ mēte dormiūt. Imō sūt corꝑe nocturnis obsequiȷs. s;
mentis ḡtūt ꝑmiūt. torpore mentis. īdō necc̄e ē. ut qui iam uigi
lat corꝑe. sit q̄ excit' mēte. Ille enim uē uigilat. qui ad aspectū
ūi luminis. mentis oclos aptos tenet. Ille uigilat qui seruat operando.
qd̄ credit. Vigilat q̇ a se torpis et negligentie tenebras depellit. hinc ten
paulus dic̄. Euigilate iusti et nolite peccare. hinc itum dicit.
Hora ē iam nos de sompno surḡe. Vigilat ḡ qui orōni sedulus
instat. S; q̇a multi orōni uacāt. ut temꝑalia bona conquirāt.
aut ut a passionib' liberent̄. aut ut ab hominib' laudet̄. aut ut ho
norib' sublimēt. q̇ q̄ntomag̃ orāt. tantomag̃ temptatiōi se obli
gant. Vn̄ ꝓp̄ha. Et orō ei' fiat in peccm̄. Idō ꝓꝑ qd̄ sit orandū dn̄s
hostendit dicēs. Orate ut ñ intretis intemptationē. Licet enī nos
semꝑ sollicite uigilem'. oms̄ tm̄ callidissimi hostis insidias
sufficiēt deꝑhendere ñ possum'. Et īō necc̄e ē ut qd̄ ꝑ nos
uigilando ñ possum'. saltim orando conꝑhendam'. Orōne
enim helias pluuia suspendit ⁊ dedit. Moyses orōne ama
lechitas uincebat cum quib' ñ confligebat. Vos q̄ orōne
uincē potestis hostem. quē uidē ñ potestis. Orate ḡ ne intre
tis intemptationē. Temptatio ē spēs fallens. que ꝓspa in ad
ūsis. aduersa occltat in ꝓsꝑis. humanāq; ignorantiā. dolo
sos deducit in lapsus. In temptationē ḡ intrat. qui fallenti
spei deceptus cōsensū accōmodat. Et hoc ē qd̄ orantes pe

timus. Et ne nos inducas in temptationem. Petimus enim ne
peccatis impellentibus in temptationum foueas incidamus. Ipse
autem nos in temptationem non inducere dicitur. nos currentes ad eternam
ruinam cum relinquit. Semper ergo oremus ne in temptationem intremus.
aut saltim temptatio nos non apprehendat: nisi humana. Tempta-
tio enim alia est humana. alia diabolica. humana temptatio est. que
ex humane fragilitatis aut ignorantie quadam ex necessitate con-
tingit. Ut cum aliquis fratrem studio corrigendi plus tamen quam pos-
tulat. tranquillitas christiana irascitur. aut cum bono animo tamen
in aliquo consilio labitur. aut de re aliqua aliter quam ipsa sit sapit. et huius-
modi. Diabolica uero temptatio: fit domino permittente. cum aut suggerens
placita. cupiditatis concitat motum: aut suscitans tribulationes
incutit metum. Quod utique deus permittit per homines. uel iusto iudi-
cio ipsius peccatis puniendos. uel misericordia probandos et exercendos. Temp-
tatio ergo diabolica illum apprehendit: qui post concupiscentias suas ua-
dit. uel diabolo in tribulationibus per impatientiam cedit. Quod apostolus prohibet
cum dicit. temptatio uos non apprehendat. Deinde intelligens necessitatem
humane temptationis sine qua esse non possumus. eam permisit dicens.
nisi humana. Que inter temptationem diabolicam et perfectionem angelicam. quasi
in media est. Nam ubi quis aliter de re sapere. quam se habet humana temptatio
est. Nimis autem amare sententiam propriam. et melioribus usque ad precidende
communionis. et condendi scismatis sacrilegium inuidere diabolica pre-
sumptio est. In nullo autem aliter sapere. quam res se habet. angelica perfectio est.
Quamdiu ergo non habemus perfectionem angeli. non habeamus presumptionem
diaboli. Sed inter utrumque per medium incedentes. neque ad dexteram neque ad
sinistram declinantes. sic temptationum laqueos deuitemus. ut se-
cure dicere possimus. Anima nostra sic passer erepta est de laqueo uenan-
tium. Semper ergo oremus ne in temptationem intremus. adiuuante domino nostro
ihesu christo et cetera. **Sermo. Quod semper est uigilandum contra hostem antiquum.**

Vigilate et orate ut non intretis in temptationem. Cum
hostis humani generis mortem omnium incessanter appetat.

quanto sanior quis tanto
vigilare plus

fideles tamen acrius temptat. quos se iam amisisse deplorat. Sed
ex his illi grauius tela temptationum eius excipiunt. qui iam
per sancte conuersationis studium mundane seruitutis iugum depo
suerunt. Quia enim se ab illis iam uidet despici. accensus ze
lo. fugitiuos suos persequitur. ut a sancto proposito reuocentur. Quos autem uel
fugientes postmodum inuenerit. a persequente hoste citius deprehenditur.
et seruituti misere iterum subiugatur. Illi autem uere eum fugiunt. qui
carnis oblectamenta contempnunt. Illos grauius uehementius suis ia
culis impetit. illos suis temptationibus concutit. quos armis iustitie
accinctos iam sibi resistere cernit. Si autem molle cor inuenerit. ibi
pedem misere persuasionis figit. Ut immorando actionis praue
uestigia imprimat. et ex sue iniquitatis similitudine reprobos red
dat. Prima autem temptatio eius fit per suggestionem. quia qui nuntius
est qui premittitur. Ut si ipsa recipitur. postmodum ipse nuntium suum sub
sequens. audatius cordis hospicium ingrediatur. Tunc autem suggestio
eius recipitur. cum mens captiua delectatur. Et sic homo in temptatio
nem intrat. cum eum id quod ab hoste suggeritur delectat. Homo igitur
intrat in temptationem. cum hostis deceptum cor intrat per suggestio
nem. Quia iam homo ab hoste temptari incipit. cum se ei per delectatio
nem subicit. Sed si adhuc ad consensum flectitur iam sine reluc
tatione captiuus ducitur. ut quod hostis dominus sibi imperat. exequi
paratus existat. nisi sibi locus uel tempus uel aliquid aliud obsistat.
Plerumque autem hostis iam cor male subditum possidet. Sed tamen illud
diuina gratia repellit. Et manus misericordie eicit. quem ad se captiua
uoluntas introduxit. Cum autem a corde expellitur. acriores infigere
iniquitatum stimulos conatur. Ut eos temptationum fluctus mentes
ab illo impugnata sentiat. quas tunc possessa nesciebat. Quod bene in
euangelio exprimitur. cum exire de homine immundus spiritus domino iuben
te narratur. Nam cum demoniacus puer fuisset allatus. scriptum est. Com
minatus est ihesus spiritui immundo dicens. Surde et mute spiritus. ego tibi precipio

exi ab eo et amplius ne introeas in eum. Et exclamans et mul
tum discerpens eum exiit ab eo. Ecce cum non discerpebat, cum
tenebat. Exiens discerpsit, quia nimirum tunc peius cogitationes
nostras dilaniat, cum iam egressui divina virtute compulsus ap
propinquat. Et quem mutus possederat, cum clamore deserebat. Quia
plerumque cum possidet, minora temptamenta irrogat. Cum vero
de corde pellitur, acriore infestatione perturbat. Et tamen per hoc quod usque
ad defectum cordis pravitate non permittitur, exclusus ab intimis ex
terius vagatur. Quia etsi virtutes nostras plerumque turbat, eo ipso tamen
foris est, quo resistente domino usque ad intimum bonorum corda non vul
nerat. Tantum quippe contra illa saevire permittitur, inquantum ne
cesse est ut temptationibus erudita solidentur. Ne ea bona que agunt
suis viribus tribuant. Ne insecuritatis torpore se deserant, et a for
midinis actione dissolvantur. Sed ad profectus sui custodiam tanto
sollicitius invigilent, quanto se contra adversarium stare semper in
acie temptationum vident. Plerumque etiam hostis callidus non solum
molles sed etiam fortes quos luce iustitiae enitescere conspicit, eorum men
tes illicitis desideriis inflammare contendit. Ut plerumque plus
se urgeri temptationibus sentiant, quam tunc cum lucis intime radios non
videbant. Unde et israhelite postquam vocati sunt contra moysen de excrescenti
labore conquesti sunt dicentes. Videat dominus et iudicet quoniam fetere fecisti
odorem nostrum coram pharaone et servis eius et praebuisti ei gladium ut
interficeret nos. Volentibus quippe ex egypto discedere pharao paleas
subtraxerat, et tamen eiusdem mensure opera requirebat. Quasi igitur contra legem
mentis subtrahitur, post cognitionem temptationum stimulos acriores
portat. Et cum sibi laborem crescere conspicit, in eo quod adversario
displicet, quasi fetere se in oculis pharaonis dolet. In cuius persona iob dicitur.
Visitas eum diluculo et subito probas illum. Quis enim nesciat quia
diluculum dicitur cum iam nocturna tempora in claritatem lucis mutantur.
Nos itaque noctis tenebris premimur, cum perpetratione iniquitatis

obscurantur. Sed nox in luce vertitur, cum erroris nostri obscuritas verita-
tis cognitione radiatur. Nox in lucem vertitur, cum corda iustitie
fulgore illuminantur, que cecitatis culpe deprimebant. Diluculo ergo nos
dominus visitat, quia erroris nostri tenebras luce sue cognitionis illustrat,
contemplationis munere sublevat, in arce virtutis exaltat. Sed
quem sic diluculo visitat, subito probat, quia relictus temptationibus
ad modicum intelligit de quo hoc accepit quod stetit. Sic quippe
nos deserit dominus ut custodiat. Sic custodit ut tamen permisso tempta-
tionis articulo statim nobis nostre infirmitatis ostendat. Quia et ac-
cedendo corda nostra ad virtutes provehit, et recedendo concuti temp-
tacione permittit. Si enim post virtutum munera temptatione non con-
cutitur, habere se a semetipso animus gloriatur. Ut ergo et fortitudinis
dona habeat et infirmitatem suam humiliter agnoscat, per accessum gratie
ad alta sustollitur, et per recessum quid ex semetipso sit probatur. Hinc Salomon
et divinitus accepisse sapientiam, et tamen post acceptam eandem sa-
pientiam, metuum statim pulsatur questione memoratur. Mox enim

Probi cadunt ut gratia dei manifestetur.

ut ergo tante revelationis accepit, certamen turpium mulierum pertu-
lit. Quia nimirum sepe cum mentem donum concessum virtutibus respec-
tus divine largitatis illuminat, hanc primus lubrice cogitatio-
nes perturbant. Ut que sublevata in misso munere exultat, et temp-
tatione pulsata quid sit inveniat. Sic Helias qui sermone celum
aperuit, inferius per deserta fugiens, unam mulierem expavit. Sic Paulus
ad tertium celum ducitur, paradisi penetrans secreta considerat, et tamen
ad semetipsum rediens contra carnis bellum laborat. Legem aliam in
membris sustinet, cuius rebellione fatigatur, supra legem dolet. Sic
ergo deus servum suum collato munere sublevat, et abstracto ad paululum
ipsum sibi hominem demonstrat. Ut post illuminationem divini mu-
neris certamen sustineat temptationis. Notandum etiam quod antiquus hostis
non singulos omnibus, sed quibusdam vicinis ac iuxta positis vitiis temptat.
Pravus enim complexionem uniuscuiusque perspicit, et tunc temptationis laqueos ap-
ponit. Alius namque letis, alius tristibus, alius timidis, alius ela-

tis

pfidie substrat'. ydolis construere templa ñ timuit. Sicq;
factum ē ut assidua carnis petulantia usq; ad mtis pfidi
diam pueniret. Quid ḡ aliud q̄m aque excauarunt lapidē.
et alluuione paulatim tra cosumpta ē. Quia sub repente pau
lisp infusione pcci tra cordis illius ad consumptionē defluxit.

Plerumq; aut antiqu' hostis cum sepatā mentem in adusis ad tollerandā
uidet. quid ab ea maxē diligat exquirit. 7 ibi scandali laqos
inserit. ut cum res que diligit offert t aufert. eo facili' t ablata
pacientiam turbet. t oblata cosciam inquinet. Et qmuis elec
torum corda int' archana sue cogitationis inuiglet. 7 qd a tēp
tatore sustineat supantes penset. Eo tam ipso malignus sps
aliqd rapuisse se gaudet. quod cogitationib' bonorum t ad mo
mtum pualet. Contra hunc ḡ hostem qui semp circuit querens qm
deuoret. semp uigilandū ē. ut continue mens sollicita. nunqm
relaxetur a sui custodia. Semp enim ad certam aduersarii erigen
dus ē animus. semp contra insidias eius cautela puidenda. Sz qa nisi
dns custodierit ciuitatē. frustra uigilat qui custodit. ideo ñ solū
uigilando circumspecti. sz et orando debem' eē intenti. ut qd uirib'
nris nō possumus. hoc a dno pcib' impetrem'. ut p ipsm a malo
libati. in temptationē ñ inducam. Quod pstare dignet' 7c.

Sobrij. Smo qualit' uigilent serui xpi. contra insidias inimici.

estote et uigilate morib'. quia aduersarius ur diabolus tan
quam leo rugiens circuit querens quem deuoret. Diabolus tanq
leo rugiens circuit. qa puua suggerendo unuqmq; circumuenit. ut
bona tollat. 7 mala mtib' inserat. ut s'cta cumulet. 7 cumula
ta pficiat. 7 pfectos iniquitatib' ad penam socios acquirat. Cir
cuit enim querens quem deuoret. hoc ē nequitia cosumatū sibi i
corporet. Sz qmuis ad hoc circueat ut deuoret. alios tam morde
do ledit. alios iam more masticando terit. alios in uentre tras
degluciendo dicit. Illos enim mordet. qs ad consensum iniqta
tis p delectationē intorqt. Quasi enim suggestionis dentē imp

sit. cū innocētiā alic̄ puitatis consensu uulnerauit. Illum ū
iam more masticat. c̄ puitatē opis expletione consumat. Quasi
enī iam more recept dentib eius ter. cū p consensū et opatione
ei subdit ab integritate uite totus cōstringr. Deuorat uo inuentre
traicit. cum usu et cōsuetudine assimulat ei. unum cum eo ef
ficit. Quasi enim deglutit inuentre descendit. quē false spei
seduccio. t misere desperationis obstinatio, inprofūdū uiciorū demer
git. Dum enim culpa consuetudine firmat. ut uigeat. dum iam
pusum enutri cepit. nimirum se t falsa spe diuine mīe. t apta
miseria desperatiōis pasc. Ut eo neqq̄m ad correccionē redeat. q t
factorem suum pium sibi inordinate simulat. t hoc qd fec inordi
nate formidat. Deuorat g inuentr leonis recondit. qa incepe con
suetudinē ueniēs. ad maiorē nequiciā t false spei fiducia. t lacte
misere desperationis enutrit. Cum enī culpa inusū uenit. ei iam
animus t si appetat debilius resistit. Quia q incib pue frequentationis
astringt. qi tot uinclis ad mītē ligat. Un n fit ut enectus animus
cū solui n ualet. ad quedam se solatia false consolōis inclinet.
Quatinus uenturum iudicē tante sibi mīe spondeat. ut eos etiā
qs rephensibiles inuenit. penitus n occidat. Et qa cuncta sibi tunc
parciturū credit. ad oīa se carnis oblectamēta resoluit. Sepe t
qa iustum nimis in ordinate formidat. misereri sibi posse desp
at. Et sic p hec duo qi inuentre leōis deuorat detrudit. quia in
pcci consuetudinē deiectus. ad penitentie lum̄ exurgere nunqm
conat. Sz qa ei qui redemit gra nos pure non sinit. alios ab eo morsō
medicinalit refic. aliō ab eius ore iam masticatos eripit. alios ab ei uiscib iam incorpo
ratos potent extrahit. Morsos ab eo redemptor misedit curat. cū
p inspirationē sue grē. pcci delectationē inpenitentie amaritudi
nē cōmutat. Ut hoc qd leser dulcia. renouēt amara. Ipe ē enī
serpēs eneus. quē qui intuebat. a serpentib morsi sanabant. Ipē
etiā de ore leonis iam masticatos eripit. qa multorū scelerum
ppetratiōe confractos. ad penitentie lamēta reducit. t sanat

conuictiões eorũ. Vñ ꝓpha orat dicens. De ore leonis libá
me dñe. De ore leonis libat᷑. quem diuina grã custodit. ne
capiat᷑. ł capto subuenit ut eruat᷑. Q[ui] t͠c de ore leonis euadit.
cum post ꝑpetratas cłpas ad innocentiã redit. Ideo aũt de ore
leonis sepe pccõr libat᷑, qa maxillam ei⁹ dñs ad iob se pforas
se testat᷑ dicẽs. Aut armilla pforab maxillam ei⁹. P armillam
que hoc ubi ponit᷑ ambiendo constringit: occlta redemptoris erga
nos proteccio inpensior designat᷑. Armilla g̃ dñs maxillam di
ab̃li pforat. quia ineffabili sue mĩe potentia. sic malicie antiqui
hostis obuiat. ut aliqñ eos ẽ quos iam cepit amittat. Quis enĩ
ore illius semel raptus euadet si maxilla pforata ñ ẽẽt. An ñ in ore petrũ tenuit. cũ negauit.
An ñ in ore dd̃ tenuit. cum in tantam se luxurie uoraginẽ mersit. S;
dum ad uitam uterq; p penitentiã redijt. dbl̃e eos aliqñ qi p ma
xille sue foramẽ amisit. P foramẽ g̃ maxille ab ei⁹ ore subtracti sũt.
qui post ꝑpetrationẽ tante neqtie penitendo redierũt. Q's aũt ho
minum hos hui⁹ leoñis euadet. ut illicita ulla ꝯmittat. S; hinc
cognoscimus q̃ntum redemptori humani generis debitores sum⁹.
qui ñ solum nos in ore leonis ire phibuit. S; etiam ab ore redire
concessit. qui spem pccõri ñ abstulit. qa maxillam dbli ut eua
dendi uiam tribueret pforauit. Ut saltem post morsum fugiat.
qui incaut⁹ prius neq̃q̃m morsum metuebat. Ubiq; g̃ nb occur
rit supna medicina. qa et dedit hoĩ pcepta ne peccet. et tamẽ pec
canti dedit remedia ne despet. Uñ cauendum sũmope ẽ. neqs
delectatioĩ peccati consentiẽs. hui⁹ leonis dente mordeat᷑. ł mors⁹
iniquitate pficiẽs. ore rapiat᷑. et tamẽ si raptus fuerit ñ desp
et. Quia si pccm pfecte lugeat. ad huc foramẽ in maxilla eius
inueniet pqð euadat. Iam dentib⁹ ei⁹ tenet᷑. iam ore mandicat᷑. S; ad
huc si euadendi uia querit᷑. in maxilla ei⁹ foramẽ inuenit᷑. Habet
g̃ captus quo exeat. qui prius inde noluit ne capet᷑. Quisqis g̃ ñ dum capt⁹ ẽ. maxillã ei⁹ fugiat. Quisqs u
iam captus ẽ. in maxilla foramẽ querat. Qð si querere negligit. de
ore leonis in uentrẽ uadit. qa in pfundũ iniqtatũ se demergit.

De cuius uentre difficile exibitur. quia uix aut numquam ad penitentiam se erigit. quem spe uel desperatione seductum. dura peccati consuetudo premit. Vnde ne de ore in uentrem leonis descenderet. propheta orabat dicens. Non absorbeat me profundum. neque urgeat super me puteus os suum. Omnis enim qui uiam uite deserens. in peccatorum se tenebras deicit. [i. semetipsum quasi in os putei ducit.] Si iam diutina perpetratione et consuetudine iniquitatis opprimitur. ne ad superiora iam possit exurgere. quasi angusto ore putei coartatur. Iam quidem in os putei cecidit. qui hoc quod diuina lex prohibet perpetrauit. Sed si eum in hoc longa consuetudo deprimit. iam super eum os suum puteus coangustauit. Vnde et puteus iste a domino sine fundo esse dicitur. Nam sicut qui in puteum mergitur putei fundo retinetur. ita corruens in peccatum anima. quasi in quodam fundi loco consistitur. si semel lapsa. in aliqua se peccati mensura retinet. Sed cum peccato in quo labitur non potest esse contenta. dum cotidie ad deteriora ducitur. quasi in puteo quo cecidit fundum non inuenit quo figatur. Esset enim fundus putei. si fuisset mensura peccati. Sed cum stulte sperando uel desperando amplius peccat. quasi puteo suo fundum subtrahit. ne ubi retineri possit inueniat. Vnde alias dicitur. peccator cum uenerit in profundum malorum contemnit. Redire namque dissimulat. quia misereri sibi posse desperat.

Pius autem ac iustus est conditor noster sicut propheta testatur dicens. Misericors et miserator. et iustus dominus. [[illegible] de desperatione] Vnde nemo dicat quia pius est ueniabitur peccatori. nemo qui peccauit dicat quia iustus est. de peccati remissione desperet. Relaxat enim deus facinus quod defletur. Sed perpetrare quisque timeat quod si digne deflere possit ignorat. Ante culpam ergo iusticiam metuat. post culpam tamen de pietate presumat. Ne ita iusticiam timeat. ut nulla spei consolatione conualescat. neque ita confidat de uenia. ut adhibere uulneribus suis digne penitentie negligat medicinam. Sed qui presumit sibi pie parcere. semper eam cogitet districte iudicare.

Sub pietate itaque eius spes peccatoris gaudeat. Sed sub districtione illius penitentis correccio contremiscat. Spes ergo presumptionis nimie habebat et timoris morsum. ut ad corrigenda peccata iusticia in

dicantis t̃reat: que ad fiduciam uenie grãm parentis inuitat.
hinc enim p̃ quendã sapientẽ dr̃. Ne dixis miserationẽs dñi multe:
peccorum meorũ n̄ memorabit̃. Siue illud. Maior ẽ iniq̃tas mea.
q̃m ut ueniã merear. Vñ pietatẽ et iusticiã p̃dictus sapiens sub
didit dicens. Miã enim et ira ab illo. hinc salõ. Non adicias
pccm̃ sup pccm̃. et dicas miseratio dñi magna ẽ. & multitudinis
pccorũ meorũ miserebit̃. Miã enim ab illo et ira cito p̃ximat. et
in pccores respic̃ ira illius. Diuina enĩ clemẽtia peccori medit̃ & potent̃
consulit: q̃a nec libationẽ p̃caueudi tacuit: ne capto remediũ fugi
endi subtr̃xit. Ad hoc enim inscrip̃ta sac̃ uiroreum talium id ẽ dõ
et pet̃ pcca sunt indicata: ut cautela minorum sit ruina maiorũ.
Ad hoc ũo uirorumq; illic et penitentia insinuat̃ & uenia. ut spes
peuntiũ sit recupatio p̃ditorũ. De statu g̃ suo dõ cadente: nemo
supbiat. De lapsu etiam suo dõ resurgente. nemo despet. Ecce q̃m
mirabilit̃ inscriptura sac̃ eodẽ ũbo supbos p̃mit. quo ũbo humiles
leuat. Vnam namq; rem gestã retulit: et diuiso m̃ supbos q̃d
ad humilitatis formidinẽ. humiles ũ ad spei fiduciã reuocauit.
O inestimabile nouũ gen̄us medicamĩtũ. q̃d uno eodemq; ordine
positum: et p̃mdo tumĩtia exsiccat: & subleuando aerentia infũ
dit. De maiorum nos lapsu erigit. S; de repacioẽ roborauit. Sic
quippe semp. sic nos diuine dispensationis miã et supbientes
rep̃mit: & ne ad despationẽ corruam fulc̃. Vñ p̃ moysen amonet
dicens. Non accipies loco pignoris supiorẽ. aut inferiorẽ molã.
Pignus debitoris ẽ confessio peccoris. A debitore enim pignus acci
pit̃. cum a pccore iam pcci confessio tenet̃. Supior aut̃ & inferior
mola ẽ spes et timor. Spes quippe ad alta subuehit: timor aũt
cor inferius p̃mit. S; mola supior et inferior ita sibi necessario sub
iunguntur: ut una sine altã inutilit̃ habeat̃. In peccoris itaq;
pectore incessant̃ debet spes et formido cõiungi: q̃a incassũ miã
spat. si n̄ & iusticiam timeat. Incassum iusticiã metuit: si n̄ & de
miã confidit. Loco g̃ pignoris mola supior aut inferior tolli phi

betur: quia qui peccatori predicat: tanta dispensatione predicationem
componere debet. ut nec derelicta spe timorem subtrahat: nec sub
tracta spe in solo eum timore derelinquat. Mola enim superior aut
inferior tollitur. si per predicantis linguam in peccatoris pectore. aut ti
mor a spe: aut spes a timore dividatur. Unde sancta ecclesia fidelibus de pietate et
iusticia redemptoris in predicatione sua spem miscet et metum. Quatinus
nec incaute de misericordia confidant: nec desperate iusticiam timeant.
Nam ubi sui capitis formidantes refovet dicens. Noli timere pusil
lus grex quia complacuit patri vestro dare vobis regnum. Presumentes
terret. cum dicit. Vigilate et orate. ut non intretis in temptationem.
Paulus presumentes terrebat. cum diceret. Qui se existimat stare videat ne
cadat. Psalmista formidantes refovet cum dicit. Numquid qui cecidit
non adiciet ut resurgat. Sancta itaque ecclesia auditorum mentem et de
misericordie benignitate sublevat: et de iudicii districtione perturbat.
Quatinus dum predicando utrumque permiscet: electi eius nec de
exhibita iusticia presumant: nec de perpetrata iniquitate desperent. Sed
cum inter metum et spem per viam vite presentis gradientes. ad dex
teram vel ad sinistram non declinent. ad celestem patriam quandoque sine
offensa perveniant. quod prestare dignetur qui est. Sermo. Ut non cesset ab ora
Sine intermissione tione. quia non caret temptatione.
orate. Oratio est pius affectus animi. qui quandoque pigritante animo
voce excitatur. Pius autem affectus animi est. animus devotus circa ea
que dei sunt. Pietas enim dicitur theosebia. i. cultus dei. Unde et
Iob. Ecce pietas ipsa est sapientia. Sine intermissione igitur oramus: si dor
mientes vigilantes, vacantes et operantes: pium animi affectum
omni tempore servamus. Unde propheta. Apud me oratio deo vite mee. Item
vox qua pius animi affectus exprimitur: oratio vocatur. De qua propheta.
Intende voci orationis mee. Oratio igitur aliquando est cordis. aliquando oris. aliquando ut
riusque. Oratio cordis est et non oris. ipsum desiderium mentis. Que tanto ma
iorem vocem in aures incircumscripti spiritus exprimit: quanto se mens eius desiderii
plenius fundit. Vera quippe oratio non in oris est vocibus: sed in cogitatio

mb' cordis. Valentiores namq; uoces ap secretissimas aures
dī. n faciūt ūba nrā s; desidia. Ad quē tanto qs minus cla
mat: quanto minus desidat. Vn etiam uitam si ore petim'
nec tam corde desidam': clamantes tacemus. Si uo desidam'
ex corde 7 cum ore conticescim': tacentes clamam'. hinc ē qd
in eremo pple uocib' pstrepit. 7 moyses ab strepitu ūborū conti
cessit. 7 tam silens aure diuine pietatis audit' cum dr. Quid
clamas ad me. Intus ē g in desidio clamor secret'. qui ad hu
manas aures n puenit. 7 tam auditum conditoris replet. hinc
ē qd anna ad templum pgēs. ore qdē tacuit. 7 tam ad dm sui de
sidij uoces emisit. hinc in euuglio dns dic. Intra in cubiculum tu
ū et clauso hostio hora patrē tuū in abscondito. 7 pat' tuus qui ui
det in abscondito reddet t. Clauso quippe hostio petit in cubiculo.
qui tacente ore in conspectu supne pietatis fundit affectum mentis.
Et uox audit' in abscondito: cum p sca desidia silent' clamat'. Vn
enim desidium uox ēēt. psalmista n diceret. Desidium paupum ex
audiuit dns. 7 desidia cordis eorum audiuit auris tua. Oro uo
aliqn ē oris et non cordis. cum oris ūba ore pferimus: et mente
alias intendim'. De qualib' dns conqueritur dicens. Pplc hic labijs
me honorat: cor aut' eorum longe ē a me. Oro uo similis ē cordis
et oris. cum hoc qd lingua resonat. mēs ipa pertractat. Et hec ē
uera confessio. cum ro ē sonus cordis et oris de qua aplc. Corde
credit' ad iusticiā. ore aut' confessio fit ad salutē. Vn pp̄ha utrq;
complexus ē dicēs. Dne exaudi orōnē mām aurib' pcipe ūba
oris mi. hec aut' orō ut do sit exaudibilis. ita debet habe. Vide
licet. ut sit munda. breuis. et lacrimosa. Munda ē orō. qm nec
extrinsecus adueniens cogitatio: nec intus retenta iniquitas
sordidat. Extrinsec' enim aduenies cogitatio. orōnem sordidat.
cum nīa mē tienus uoluptatib' assuete. curarū suarū fantas
mata in ipo orōnis tpre: iusto iudicio obiciunt quib' ea in
ipa orōnis sue intentioē confundit'. Et qa residuis infirmis

dedita: cum in deum orando intenditur. ipso cogitationum nubilo
reflectitur. Nam quia terrena assidue cogitat quia uult. hec etiam
tolerat in oratione. cum non uult. Unde ieremias deplorat dicens. Op
posuisti nubem ne transeat oratio. Cum enim fantasmatum nubes
imponitur. ne ad aures dei perueniat: oratio nostra repellitur. Unde in euangelio
dicitur. Quod clamantem cecum. et qui preibant et qui sequebantur increpa
bant eum ut taceret. Quid enim designant isti qui ihesum uenientem
precedunt. nisi desideriorum carnalium turbas. tumultusque uiciorum. que priusquam
ihesus ad cor nostrum ueniat: temptationibus suis cogitationem nostram dis
sipant. et uoces cordis in oratione perturbant. Sepe namque dum con
uerti ad deum post perpetrata uicia uolumus: dum contra hec eadem exorare ui
cia que perpetrauimus conamur: occurrunt cordi nostro fantasmata peccatorum
que fecimus. mentis nostre aciem reuerberant confundunt animum. et uocem
nostre deprecationis premunt. Sed contra hec quid faciendum sit. ostenditur
cum dicitur. Ipse uero multo magis clamabat. Fili dauid miserere mei. Ecce
quem turba increpabat ut taceret: ipse magis ac magis clamabat.
quia quanto grauiore tumultu cogitationum carnalium premimur. tanto
orationi insistere ardentius debemus. Contradicit turba ne clamemus: quia
peccatorum nostrorum fantasmata plerumque et in oratione patimur. Sed nimirum
necesse est: ut uox cordis nostri quo durius repellitur: ualentius insis
tat. Quatinus cogitationis illicite tumultum superet: atque ad
pias aures domini nimietate sue importunitatis erumpat. Mox
enim cogitatio turpis manu sancti desiderii ab oculis cordis abigitur.
Mox eorum fantasmata per penitentie lamenta superantur. Hoc ipsum ut
suspicor recognoscit unusquisque quod dicimus: quia dum ab hoc mundo
animum ad deum mutamus. dum ad orationis opus conuertimur. ipsa que
prius delectabiliter gessimus. importuna post et grauia in oratione nostra
toleramus. Ipsa et corda iustorum sepe sub orte cogitationis polluunt. ter
renarum rerum delectationes tangunt. Nam sepe in ipso orationis sacri
ficio: importune se cogitationes ingerunt: que hoc rapere uel maculare
ualeant quod in se deo flentes immolant. Sed dum cicius manu sancte dis

crecionis abigunt. festine agit ne cordis faciem fantasmatū
nubes opiat. et sacrificium orationis maneat cordis remaneat. Vn̄ abra
ham cum ad occasum solis sacrificium offerret. insistentes aues
pertulit. quas studiose ne oblatum sacrificiū impet̄ abeg. Sic nos cum
in ara cordis olocaustum deo offerim. ab inmundis hoc uolucrib custo
diuimus ne maligni sp̄c et puse cogitatiōes rapiant. qđ mēs nr̄a offer
re deo ualit sperat. Non solum aut̄ fantasia tp̄is extrinsecus aduem
ens. uerum etiā iniquitas intus manēs orationem polluit. l uti cū
intus animus inimici liuore tabesc. Vn̄ dn̄s amonet dicēs. Cum
statis adorandum. dimittite siq̄d habetis aduersus alterum. Orō
enī nr̄a a deo ulut inmunda respuit. que fr̄e no odio sit homi
cidio fedat. Vn̄ ppħa. Iniquitatem si aspexi in corde meo. n̄ exau
diet dn̄s. Tē enim nr̄a orō benignius a deo suscipit. cum pro alijs
et inimicis offert. Quisqis enim p alijs intercede nitit. sibi potius
ex ipa caritate suffragat. plus enim p se uale p̄ces suas effic. qui
has et alijs impendit. Libentius quippe sacrificium orōnis accipit.
quod in cospectu mentis iudicis proximi dilectiōe condit. Quod te ua
cat quisq cumulat. si hoc & p aduersariis impendat. hinc ē enim q
magistra ueritas dic. Orate p persequentib et calumpniantib uos. hic
rursus ait. Cum stabitis adorandū. dimittite siqđ habetis aduers
aliquē. ut et pat uer qui in celis ē dimittat ub. huic constitutioni
postulationis condicionē pietatis posuit dicens. Dimitte nb debita
nr̄a sicut nos. d. d. n. Vt pfecto bonū qđ a deo petim. hoc primum
cum proximo conuersi faciam. Vt g orō sit munda. an̄ orōnis temp
tpra debet sollicite conspici quicq p̄ in orōne reprobari. Vn̄ salō.
a n̄ orōnē ppara animū tuum. Videlicet ut talē semens et cum ab
orōē cessat exhibe festinet. qualis apparere iudici in ipo orōnis
tpre exoptat. Vt possit dicē illud ppħe. Orō mea munda ē et ideo
peto ut det locus uoci mee in celo quia ibi ē iudex m̄s et consci
m̄s in excelsis. Post hec aut̄ studeat eē breuis. Breuis aut̄ orō
dicit in qua nichil superfluū petit. Satis enim breue ē qđ ad salu

De impedim̄ints in tulere adreuinc

Tanto enī cici exaudiri dign̄ fit. quanto deuote p aliis intercedit.

P preparatis ad orōnem

Quomodo breuis debet esse o

tem tm̃ necc̃m ē. Vn̄ dñica oȯ breuis dr̄. q̃a sola uite p̄sentis
et future nec̃ia complectit̄. De qua ysayas. Verbum abreuiatū
faciet dn̄s. Et de hac oȯne dr̄. Breuis oȯ penetrat celos. Illa enī
oȯ ad aures dī puenit. que hoc solum qd̄ ad salutē spectat petit.
dicente dn̄o. Si q̄d pecieritis patrē in nn̄e mō dabit uob. Itē. Petite
et accipietis ut gaudium urm̄ plenum sit. Ideo breuissimā oȯ
nē pp̄ha facit. quia unum solum petit dicens. Vnam petij a dn̄o
hanc requirā ut inhabitē in d. d. o. d. u. m. Et ideo longam oȯnē faci
entes dn̄s reprehendit dicens. Orantes aut̄ nolite multum loqui sic
ethnici. putant ēnim qd̄ in multiloq̄o suo exaudiant̄. Nolite g̃ as
similari eis. Longā g̃ oȯnē fac̄. rerū aut uborum sup̄fluitas. Bre
uem uo. necc̃itas. Paucissima enim sūt. quib; natura eget. Et ideo
oȯ breuis ē. q̃m ea sola petunt̄. que ad subsistendū naturalit̄
nec̃ia ee uident̄. hanc debet facere x̄ani. quib; dr̄. Primum que
rite regnum dī ⁊ iusticiam ei ⁊ hec oīa adicient̄ ub. Sūt namq;
multi int̄ scām ecc̄iam qui prolixas ad dm̄ preces hn̄t. s; uitam
depcantiū n̄ hn̄t. Nam pmissa celestia peticionib; sequunt̄. opib; fugi
unt. hij n̄ nūq̄m ⁊ lacrimas in oȯe pcipiūt. s; pt oȯnis tempus.
eorum mētē sup̄bia pulsauit. ilico inflatu elōnis intumescit. Cū
auaricia instigat. mox pincendia aude cogitationis exestuant.
Cum luxuria temptauit. illicitis pptinus desideriis hanelat. Cum
ira suaserit. mox mansuetudinē ūitas. flamma insanie conturbat.
hij g̃ fletus in pce pcipiūt ⁊ tm̄ expletis pcib;. cū uiciorū suggestio ē
pulsaunt̄ neq̄q̄m p eīm regni desidio se fleuisse meminiūt. Virtus
g̃ pondus oȯ n̄ ht̄. q̃m neq̄q̄m pseuerantia continui amoris te
net. Vn̄ ec̃ bene de anna flente phibet̄. Vultusq; ei n̄ sūt amplius
in diuersa mutati. Quia uidelicet mēs ei neq̄q̄m pt preces inepta
leticia lasciuiendo pdidit. qd̄ oȯnis sue tpr̄e gemituū rigor ex
quisiuit. Nonnullis ū in usum negociatiōis. uitit̄ labor oȯnis.
De quib; in euuglio ūitas dic̄. Deuorant domos uiduarū. sub ob

tencia prolixe orationis. hii accipient plixius iudicium. Vnde de his
a domino per iob dicitur. Non parcam ei uerbis potentibus. et ad deprecandum
compositis. Cum autem uerba potentia et ad deprecandum composita
referuntur. aperte inhanitas orationis ostenditur. Veraciter namque orare
est. amaros in compunctione gemitus. et non composita uerba resonare.
Vnde licet breuem orationem faciamus. tamen ut facilius exaudiamur. Necesse
est ut eam lacrimis condiamus. Dicentes cum propheta. Dirigatur oratio mea
sicut incensum in conspectu tuo. Sed talis est enim oratio quam compunctionis lac
rime non impinguant. Vnde dicitur. holocaustum tuum pingue fiat. ho
locaustum enim pingue dicitur. cum orationis sacrificium lacrimis irrigatur.
Si igitur talem ad dominum orationem fundimus. profecto quicquid orantes pecieri
mus. obtinebimus. Ipso domino promittente qui ait. Quicquid orantes peti
tis. credite quia accipietis. et fiet uobis. Quod ut ita fiat. prestare dig
netur dominus noster ihesus christus etc. **Sermo. qualiter ad adorandum uenire debeo.**

Si reuersus fueritis ad omnipotentem et longe fecis.
iniquitatem a tabernaculo tuo, et eleuabis ad dominum faciem tuam.
rogabis eum et exaudiet te. decernes rem et ueniet tibi.
Qualiter ad rogandum dominum uenire quis debeat. si cupit obtinere quod pos
tulat. his uerbis iob docet dicens. Si reuersus fueris etc. Sed quoniam dicente
apostolo. ex ipso et per ipsum et in ipso sunt omnia. etc. quomodo aliqua creatura ad
ipsum reuerti potest. sine quo esse et a quo recedere nullo modo potest. Non enim reuerti
non. nisi ad id a quo aliquando recessimus. a quo igitur recedere non possumus. quomodo ad ipsum
reuerti precipimur. Sciendum autem. quod sicut nostra recessio a deo. ita et nostra
reuersio ad eum. non nisi duobus modis fit. scilicet fide et opere. Nos uero ad dominum fide
ex toto iam conuersi sumus. ex quo in baptismate in eum credere cepimus.
Sed quia post professionem fidei. multa mala commisimus et peccato cogitationis
et operis. longe a deo recessimus. ideo necesse est ut ad ipsum opere reuertamur.
Sed quia prius est malum dimittere et deinde facere quod bonum est. ideo prius quam dixit.
Si reuersus fueris ad omnipotentem. quod pertinet ad fidem. subiunxit. et longe fecis
iniquitatem a tabernaculo tuo. Tabernaculum autem aliquando accipimus habitaculum
corporis. aliquando uero habitaculum cordis. Nam sicut per animam habitamus

in corpore. ita et per cogitationem habitamus in mente, in qua apud nosmet
ipsos abscondimur. cum foris inopes non uidemur. Iniquitas ergo in ta
bernaculo mentis est. peruersa intentio in studio cogitationis. Iniqui
tatis uero in tabernaculo corporis est per expletionem operis actio carnalis.
Quia ergo omne peccatum aut sola cogitatione committitur. aut cogitatione
simul et opere perpetratur; idcirco a tabernaculo suo iniquitatem longe fac
quisquis nec cogitatione nec actione delinquit. A tabernaculo suo iniquitatem
remouet. qui nec mente nec corpore peccatum exercet. que duo si perfec
te tenemus; ad deum statim faciem leuamus. Interna quippe facies
hominis mens est. Nam sic per corporis faciem homini. ita per interiorem
imaginem deo noti atque conspicabiles sumus. de qua dominus ait.
Cum ieiunas laua faciem tuam. id est a peccatorum maculis munda mentem
tuam. Ad deum ergo faciem leuare est. cor ad sublimia inuestigandum.
et ad necessaria postulandum per orationis studium attollere. Cum enim iam
per penitentie lamenta culpa diluitur. et sic perpetrata plangimus. ut
plangenda nequaquam perpetremus. magna nobis fiducia nascitur. et ad con
spiciendum celestia. et ad optinendum postulata cordis nostri facies
leuatur. Cum uero reatu culpe deprimitur. ad deum leuare faciem cor
dis nostri ueremur. Cum enim nulla bonorum operum confidentia
fulcimur. intueri summa et optinere petita mens trepidat. quia ele
uatam faciem macula inquinat. cum intendentem mentem reatus sui con
scientiam accusat. quia a spei fiducia penitus frangitur. si intenta iam
precibus necdum de uite culpe memoria mordeatur. Diffidit namque
accipere se posse quod appetit; quia profecto reminiscitur. nolle se adhuc
facere quod diuinitus audiuit. Hinc per iohannem dicitur. Si cor nostrum non reprehen
derit nos. fiduciam habemus ad deum quia quicquid petierimus ab eo acci
piemus. Hinc salomon ait. Qui auertit aurem suam ne audiat
legem. oratio eius erit execrabilis. Cor quippe nos in petitione reprehen
dit. cum resistere se preceptis eius quem postulat meminit. Et oratio fit
execrabilis. cum a censura auertitur legis. quia dignum profecto est.
ut ab eius beneficiis sit quisque extraneus. cuius minime iussionibus non uult

esse subiectus. Qua in re hoc est salubre remedium ut cum se mens ex memoria culpe reprehendit. hoc prius in oratione defleat quod errauit. quatinus erroris macula cum fletibus tergitur in oratione sua. cordis facies ab auctore munda uideatur. Sed curandum nimis est. ne ad hoc rursus perpetrat quod se mundasse fletibus exultat. ne dum plorata iterum culpa committitur. in conspectu iusti iudicis ipsa et lamenta leuigentur. Solerter quippe debemus meminisse quod dicitur. Ne iteres uerbum in oratione tua. Quo uidelicet dicto uir sapiens nequaquam nos prohibet. sepe ueniam petere sed culpas iterare. Ac si aperte dicat. Cum male gesta defleueris. nequaquam rursum facias. quod in precibus iterum plangas. Ut ergo ad precem facies sine macula leuetur. ante orationis tempora semper debet sollicite conspici quicquid potest in oratione reprobari. Sicut scriptum est. Ante orationem prepara animum tuum. talemque se mens et cum ab oratione cessat. exhibere festinet. qualis apparere iudici in ipso tempore orationis exoptat. Sepe namque inmunda quedam uel illicita in animo uersamus quando a precibus uaccamus. Sed cum se mens ad studia orationis erexit. eorum rerum ymmagines reuerberata patitur. quibus libenter prius ociosa premebatur. Et quasi iam faciem anima ad deum leuare non sufficit. quia in se nimirum inquinata mente maculas pollute cogitationis erubescit. Sepe enim curis mundi libenter occupamur. Cumque post hec studio orationis intendimus. nequaquam se mens ad celestia erigit quia pondus hanc terrene sollicitudinis in profundum mergit. et in prece facies munda non attollitur. quia cogitationis infime luto maculatur. Unde nunc dicitur. Abscondes eos in puluere et facies eorum demerge in foueam. Peruersos dominus in puluere abscondit. cum eorum corda terrenis opprimi negotiis permittit. uita malorum in puluere absconditur. quia abiectis et infimis desideriis grauatur. Quisquis enim ea que mundi sunt appetit. quasi ante faciem ueri luminis non apparet. quia sub puluere terrene cogitationis latet. et facies eorum in foueam mergitur quia intentio cordis eorum semper ima respicit. dum terrena concupiscit. De quibus propheta. Oculos suos statuerunt declinare in terram. Unde et facies eorum sursum

ñ attollit: quia terrenarũ rerum desideriis adima deprimit². faciem
ẽ suam dñm ñ attollit. qui in oratione sua ñ celestia s; terrena petit. Q'a
enim omnia terrena in imo sũt. iõ facies deorsum pmitt². cum pro
habendis terrenis ad dñm nr̃a deprecatio fundit². Illuc enim tendim⁹
quo faciẽ mittimus. et idõ faciẽ ñ attollim⁹. si p oratione terrena impetra
re contendimus. Vñ p pphã dr̃. Victimas in pfundum defere
bant. Quid enim aliud sũt lacrime orationis. ñ uictime oblationis in̄te
sic scriptum ẽ. Sacrificium dõ sp̄c contribulat⁹. Et sũt ñnulli qui iccirco
se inpçe lamentis afficiunt ut terrena cõmoda consequant². Quid
isti nisi uictimas. in profundũ deferũt. Quia p hoc qđ in imo
sũt que querũt. orationis sue sacrificium deorsum pmũt. Plerumq;
aũt cor a uiciis cunctis excutimus. ẽ illicitis motib⁹ et cum a p
se uacat animus abuiam⁹. S; tam̃ quia nos culpas tarius cõ
mittimus aliena pigrius delicta laxamus. ẽ quo peccare nr̃ ai
mus solicici⁹ metuit. eo districcius hoc qđ ipse ab alio delinqt²
ab orresẽit. Vñ fit ut inueniatur quisq; tardus adueniam q̃
quo pficiendo factus ẽ cautus ad culpam. et quo ipse excedere
in alterum metuit. hoc qđ ipse excedit². punire grauius exquirit.
S; qđ hac doloris macula repiriri deterius pot̃. que inconspectu iudi
cis caritatẽ ñ inquinat. s; necat. Vitam quippe anime quelibet
culpa polluit. Seruat⁹ aũt cẽ pximũ dolor occidit. Menti nãq;
ut gladius figit². ẽ mucrone illius ipsa uiscerum occulta pfo
rantur. Qui s. de transfixo corde si prius non educit². nihil
in prcib⁹ diuine opis opatur². Quia et uulneratis membris
imponi salutis medicamina nequunt. nisi ferrum a uulnere
prius subtrahat. Vñ p quendam sapientẽ dicit². Homo homi
seruat iram. et a dõ querit medelam. Ipse cum caro sit reser
uat iram. et ppitiationẽ petit a dñõ. hinc ẽ p semetipm ũi
tas dic̃. Nisi remiseritis hominib⁹. ñ pat ur̃ celestis dimittet
ubi pecca ur̃a. hinc amonet dicens. Cum stabitis adorandũ
dimittite si qđ habetis aduersus aliquem. hinc rursus ait. Di

alio opere fervescere ad iusticiam. et ex alio frigescere ad culpam. Sed tamen qui iam
ex parte alget. per eam partem que nuda remanet. Unde per prophetam dicitur. Operuistis vos et
non estis calefacti. Quod tunc siquidem fit. cum vestis boni operis.
ex aliqua parte nos operit. et ex alia culpe frigus intimat. Sunt enim nonnulli
qui contra quedam vicia se vehementer accingunt. sed quedam subigere negligunt.
unde fit ut se contra hec non erigunt. et illa contra se reparant que subegerunt. Alius
namque iam carnem a luxuria domuit. sed tamen adhuc mentem ab ava
ricia non retinuit. Cumque a terrenis actibus non recedit. erumpente occasio
ne et in luxuriam labitur. quam iam subegisse videbatur. Alius avaricie es
tum vicit. sed nequaquam vim luxurie subdit. Cumque explende luxurie
precium preparat. iugo quoque avaricie quam dudum edomuit. cordis cervicem
subdit. Alius rebellantem iam inpacientiam stravit. sed inanem gloriam
nec dum vicit. Et cum se per hanc mundi honoribus inserit. confixus
causarum stimulis ad inpacientiam captus redit. Cumque inanis
gloria ad defensionem sui animum erigit. et illam victus tolerat quam supera
vit. Sunt et alii qui adhuc pravis desideriis estuant. sed contra se spiritaliter de
certantes. rectis hec operibus impugnant. et bonis actibus tegunt. hoc quod
sinistrum est resultare per temptationem sentiunt. Hii itaque quia mala desi
derant. iam algent et nudi sunt. Unde ac bona operantur. iam vestiti sunt. Cor
dis ergo oculis circumquaque porrectis. undique nobis adhibenda custodia est. Sic per
Salomonem dicitur. Omni custodia serva cor tuum quoniam ex ipso vita proce
dit. Dicturus custodiam, premisit omnem. ut videlicet unusquisque hunc
in se diligenter inspiciat. Et quamdiu in hac vita est. contra spiritales inimicos
in acie se positum sciat. ne mercedem quam per has acciones colligit. per
alias amittat. Sic per prophetam dicitur. Et qui merces congregavit. misit e
as in sacculum pertusum. De pertuso sacculo aliunde exit. quod aliunde mit
titur. Quia videlicet homines merces quas ex bono opere acquirunt. non aspi
ciunt quomodo ex malo opere perdant. et ideo vestes suas non custodiunt. quia
dampna bonorum que patiuntur non attendunt. Magnopere ergo oportet nos
in ipsis bonis operibus caute in cogitatione custodire. ne forte mentem elevent.
et iam bona non sint. quem non actori militant. sed elationi. Et tunc ves

carnea nr̃a non custodim⁹. q̃a ex ea parte nos discoopim⁹. ex q̃ aurā
fauoris admittim⁹. S ũt u'o alij qui nec parũ uigilando se custodire
uolũt. Q' q̃a insui custodiā mentis oclm claudũt. p corporē suum
q̃ cunctis uestib⁹ amissis nudi remanẽt. ⁊ eorũ om̃s turpitudinē
uident. N otandum autẽ q̃a ñ dic̃ nudus fit. s; nudus ambulat. Q'a
aliud ē nudum eē. aliud nudum ambulare. O mnis enim qui nec
bona nec mala opat̃. nudus ē ⁊ ociosus. Q ui u'o mala agit. et nl
la uirtute se reduit. omnino nudus incedit. q̃a sine uelamine bo
ni opis p it̃ puitas pagit. Q ui g̃ nudi uestimto bonorũ opum p⁹t
concupiscentias suas inpudent̃ eũt. turpitudinē suam cunctis ostē
dere ñ erubescũt. Q uib⁹ dr̃. F rons meretricis facta ē t̃. noluisti eru
bescere. G rauis siquidē culpa inpudentie mala que fecerit homines
iam nõ erubescere. ⁊ neq̃q̃m ut p⁹t culpas ad penitentiā redire. S unt
enim nonnulli q̃s ad ppetrandā nequiciam abhorta subito malicia
inuitat. s; tam̃ humana uerecundia reuocat. E t pleruq; p hoc
q̃d extius erubescũt. ad intiora sua redeũt. ⁊ eo se intimũ iudiciũ su
niunt. Q uia si ppt hominē mala facē metuũt. q̃ntomag ppt dm̃ qui
cuncta inspic̃. nec appetē mala debuerũt. I n quib⁹ fit ut mala maiora
corrigant p bona minima. scilicet p exteriorē u'ecundiā. interiorē culpam.
E t sũt quidam qui p̃terq̃a dm̃ minime contempserũt. multomag humana
iudicia spuunt. atq; omnē malũ q̃d appetũt. audact̃ ppetrare ñ erubes
cunt. Q d ad ppetrandum malũ occulta iniq̃tas inuitat. ⁊ nulla apta
uerecundia retardat. S icut de quodam iniq̃ iudice dr̃. D m ñ time
bat. ⁊ hoīe ñ uerebat̃. hinc ē ⁊ q̃d de quibusdã inpudenti fronte peccantib⁹
dictum ē. E t pccm suum q̃ sodoma pdicauerũt. Q' rum turpitudo
iam ab omnib⁹ uidet̃. cum uita rephensibil' oīb⁹ ostendit̃. ⁊ an districti
iudicis oclos. neq̃q̃m subseq̃nte boni opis tegimine uelat̃. Q uia carnis
sue uoluptatib⁹ seruientes. expulsa lõge u'ecundia ñ solũ sea pua admittē
ñ dolẽt. s; adhuc ⁊ de ope cõfusionis gaudẽt. N os aũt dilecmi uestim̃
ta nr̃a inpsenti sic custodire studeam⁹. quatinus ad uestros decoris in
finito pueniam⁹. S; bis duplici stola induti. corã do apparere meream̃.

per eundem dominum nostrum ihesum christum cui est honor et gloria. Sermo quod predestinati in celis merentur ascribi. — ccc xiiii

Gaudete quia nomina uestra — .lucas. x. c.

O scripta sunt in celis. Gaudebant apostoli de collata sibi uirtute miraculorum. et de subiecta sibi potestate demoniorum. Sed quia hoc gaudium uanitatis erat et eos corrumpere poterat. ideo celestis magister unde gaudere debeant ostendit dicens. Gaudete quia nomina uestra scripta sunt in celis. In celis nomina hominum ascribi. nichil aliud est quam ipsum celi ciuem fieri. Et ideo multo gaudere iubentur. quorum nomina in celis scripta dicuntur. quoniam hii qui naturaliter filii ire beneficio gratie iam in dei filios adoptantur. et babilonis incole celestis patrie ciues efficiuntur. Dicente apostolo.

Iam non estis hospites et aduene sed estis ciues sanctorum. et domestici dei. Certe de his qui terrena diligunt. et ea que carnis sunt sapiunt. per prophetam dicitur. Recedentes a deo in terram scribentur. Et psalmista ait. Vocauerunt nomina sua in terris suis. Si igitur hii qui amore terrenorum a deo recedunt. in terra scribi dicuntur profecto et qui mundum contempnentes per dilectionem deo adherent. in celis conscribi merentur. Tribus autem modis homo in celis conscribi dicitur. Scilicet secundum dei prescientiam. secundum causam. secundum estimationem humanam. Secundum prescientiam in celis scripti sunt. quorum nemo perire sinitur. licet ad tempus quasi perditus a uia ueritatis errare permittitur. Sic enim dauid adulterans. sic petrus negans. sic paulus persequens. sic magdelena meretans. sic latro occidens in libro uite scripti habebantur. cum ex meritis operum dampnandi iuste putabantur. qui tunc siquidem aliud erant ex opere. aliud ex predestinatione. aliud ex suo. aliud ex alieno. Ex suo inimici. Ex alieno amici. Ex suo filii gehenne. ex alieno consortes glorie. Ex eo quod apparebat. erant sine fine dampnandi. Ex eo quod latebat eternaliter glorificandi. Hinc per prophetam ait. Et de execratione et in dilatione annunciabuntur consummationes. De his etiam dominus ad iob dicit. Numquid ingressus es thesauros niuis aut thesauros grandinis aspexisti. que preparaui in tempus hostis in die pugne et belli. Quid autem aliud in niue et grandine nisi frigida. ac dura intelligenda sunt corda prauorum.

Sic enim feruore caritatis sic solet in sacro eloquio frigore malicia de-

que quoniam ab eterno ad uitam predestinati sunt. quamquam inde cadent. quia ex his quod eternaliter ad uitam prescripti sunt.

H 2

signari. Scriptum namque est. Sicut frigidam facit cisternam aquam suam. sic
frigidam facit mente malicia sua. Et rursum. Habundavit iniquitas:
refrigescet caritas multorum. Sed quia omnipotens deus electos suos de ta
libus elegit. Et tamen multos adhuc inter pravorum vitam repositos habet
nunc apte in nive vel grandine thesauros se habere perhibet. The
sauri quippe a positione dicti. i. appositione nominantur. Et plerosque iniqui
tate frigida diu latentes respicit quos ad me dum cuilibet producit. et iusti
cie nitore candidos per supernam gratiam ostendit. Scriptum quippe est.
Laudabis me. et super nivem dealbabor. Quos ad diem belli pugneque
separatos diu inter sue presciencie sinum tegit. Sed cum repente eos eduxerit.
resistentium adversariorum pectora illorum ictibus ac redargucionibus
quasi quibusdam grandinibus percutit. Unde alias dictum est. Pre refulgore in
conspectu eius nubes transierunt grando et carbones ignis. Pre refulgo
re enim nubes transeunt. quia predicatores sancti universa mundi spa
cia miraculorum claritate percurrunt. Qui et grando et carbones ignis
accensi sunt. Quia et per correptionem feriunt. et per inflamationem cari
tatis accendunt. In nive igitur vel grandine habentur thesauri. Quia plerique
iniquitatis torpore frigidi. superna gratia assumpti. universalem ecclesiam iusti
cie luce fulgescunt. et frigidam adversariorum scientiam doctrine sue
ictibus tundunt. Sed quia nulli in tempore iusti fiunt nisi qui ab eterno e
lecti sunt. Dicente apostolo. Quos predestinavit hos et vocavit. Et quos
vocavit hos et iustificavit. Omnes predestinati gratia cum male vivunt
in celis tamen cives adscripti sunt. Secundum causam autem in celis ascripti
dicuntur. qui ad tempus in iusticia ambulant. et tales aliquando sunt. quod
digni salvatione existerent. si tales usque in finem permanerent. Quia
enim iusticia nobis causa salvationis est. salvandi autem omnes in celo
scripti sunt. ideo et hii in celis scriptos se credunt. dum per iusticiam quam
tenent. similes eis esse videntur. quorum nomina in celis scripta esse per
hibentur. Sic deleri inde dicuntur. cum iusticiam deserunt. propter quam
scripta esse putabantur. Unde de eis propheta ait. Deleantur de libro vivencium

enim et cum iustis n̄ scribant. quod n̄ sic intelligendum ē. ut qui pri
scripti fuerint. postea deleantur. Sed qui prius per iusticiam quam tene
bant. scriptos credebant. ea derelicta se deletos ēē cognoscant. Ubi
enim fit inscriptio ibi et deletio. Id est in corde de iusticia presumentis.
Sic iudas de libro uiuentium ē deletus. cum de apostolatus culmine ē de
iectus. Sic deletur ille de quo dominus ad prophetam ait. Si conuersus iustus
a iusticia sua fecerit iniquitatem. non erunt in memoria iusticie eius quas
fecit. Sic deleatur ille in cuius persona iob dicit. Spoliauit me gloria mea.
et abstulit coronam de capite meo. Gloria quippe uniuscuiusque iusti
cia ē. que sic uestimentum tegit a frigore. ita hominem munit a mor
te. Unde cum ea spoliari se dicit. n̄ immito iusticie uestimento comparatur.
De qua etiam per prophetam dicitur. Sacerdotes tui induantur iusticia. Sed quia hoc
iusticie uestimentum amittit quisquis a deo per apostasiam recedit. ideo in per
sona eius dicitur. Spoliauit me gloria mea. id est ab infirmantibus membris
iusticia ablata ē. que ab eis auferri n̄ posset si medullitus inhesisset.
Sed ideo tolli potuit. quia more uestimenti exterius adhesit. Unde et sub
dicitur. Abstulit coronam de capite meo. Sicut caput corporis prima pars ē.
ita principale interioris hominis mens ē. Corona uero uictorie premi
um ē. quod desuper ponitur ut qui legitime certauit remuneretur. Coro
na uero in capite ē superna retributio in mente. Qui in grauibus temptationibus in
uicti manentes in certamine perdurant. qui coronam de capite amit
tunt. Sunt enim plerique qui uel aduersis tracti. uel illecebris allecti.
superna premia cogitare negligunt. Et ante finem deficientes ad perfec
tionem uictorie n̄ perueniunt. Illis itaque corona de capite aufertur.
quia supernum et spirituale premium de intentione eorum cogitationes tollitur.
ut exteriora et carnalia iam appetant. et eterna premia que cogita
re consueuerant n̄ requirant. Hinc et alias de talibus idem dicitur.
Effudit in terra uiscera mea. Que enim sunt uiscera ecclesie n̄ mentes
eorum qui eius quidem in se mistica continent qui ad diuina sacra
menta deseruiunt. et celestium contemplationibus insistunt. Sed antiquus
aduersarius cum tales ad terrena et caduca diligenda trahit

Ӿ 3

eius procul dubio intra uiscera fudit. Quia illos iumentis infimus
conculcat qui prius innocentes atque inspiritalibus actibus latebant. Qui
cum temporalibus curis exterius feruerit. insistunt. non solum ipsi pereunt.
sed et alios sue prauitatis exemplo corrumpunt. ad similitudinem prin
cipis sui sathane. qui postquam per superbiam de celo cecidit bonos cor
rumpere non desistit. De quo dominus dicit. Videbam sathan sicut fulgur de
celo cadentem. Sic et membra eius ecclesie tociens de celo cadunt. quotiens
de uirtutibus superbiunt. Et cum bona deserunt que agere uidebantur.
quasi de libro uite deleti iudicantur. De talibus propheta ad filium dicit. Ca
dent a latere tuo mille et decem milia a dextris tuis. Quid enim
per mille qui est perfectus numerus nisi illi designantur. qui omnia propter christum
perfecte relinquentes. perfectiorem uitam agere comprobantur. Quibus quasi
confessio ad iudicandum promittitur. Dicente domino. Vos qui reliquistis
omnia et secuti estis me. cum sederit filius hominis in sede ma
iestatis sue. sedebitis et uos super sedes duodecim iudicantes. Io
a latere christi sessuri dicuntur. De quibus quoniam multi post cognitionem ueritatis
retro abeunt. profecto a latere christi cadere dicuntur quia per maliciam tales fiunt
qui cum christo sedere ad iudicandum non merentur. Cadunt et decem milia a
dextris tuis. Scimus quia iusti in iudicio statuendi sunt ad dexte
ram. Vnde propheta. Iusticia plena est dextera tua. Qui ergo iuste uiuunt
et opera pietatis faciunt ad dexteram in iudicio statuendos se ostendunt.
S; quia plerumque ad iniquitatis opera relabuntur a dextris dei cadunt. quia dex
tera dei se indignos efficiunt. Hii ergo cum bene uiuunt in celo scripti
esse creduntur. sed cum praue agere inceperint. inde deleti dicuntur. Secundum huma
nam estimationem in celo scripti dicuntur. quorum opera secundum humanum iudici
um talia apparent per que digni iudicentur scribi in libro uite. Plerique enim
recta predicant et indigentibus multa pietatis opera ministrant. se a carnis
uoluptatibus retrahunt corpus castigant. et in seruitutem redigunt. et inter ho
mines taliter conuersantur. quod eorum nomina in celis scripta esse credantur. sed ad
hoc ipsi humanos oculos querunt ammirationis gloriam expetunt. Domino attes
tante qui ait. Exterminant facies suas. ut appareant hominibus ieiunantes

tes. Nam hora palescunt corpus debilitate quatitur. pectus intrumpen-
tibus suspiriis urgetur. Sed inter hec. ab ore proximorum sermo ammirationis
queritur, nichilque tanto labore aliud nisi estimatio humana cogitatur. Et in
estimatione humana in celo sceptus creditur. cui uita tam religiosa uidetur.
Ubi tamen ipse a se sibi nunquam meruit. quia tota mentis intentione. non etnam
sed terrenam gloriam concupiuit. Qui quia transitoriis fauoribus inhiat. hoc
recipit quod amat. Domino dicente. amen dico uobis receperunt mercedem suam. Qui
enim pro uirtute quam agit. humanos fauores desiderat. rem magni meri-
ti. uili precio uenalem portat. Unde celeste regnum mereri potuit. inde num-
mum transitorii sermonis querit. Vili ergo precio preciosum opus
uendit. quia magna impendit. et minima recipit. Per ostentatio-
nem ergo uirtutis, in celis ab hominibus estimatur asceptus. qui per intentio-
nem suam semper in terra alienus. Sed operepretium credimus. si in his
uirtutem superni ordinis subtilius perpendiamus. Sepe enim omnipotens
deus occulta eorum mala diu tolerat. et aperta eorum bona, electorum suorum
usibus profutura dispensat. Nam nonnulli mundum nequaquam funditus
deserentes. non perseueraturi angustum iter arripiunt. sed ad querendam
angustam uiam exemplo suo eos qui perseueraturi sunt accendunt.
Unde plerumque contingit ut hoc ipsum quod uidentur bene uiuere. non sibi
sed solis potius electis uiuant. dum exemplis suis ad bene uiuendi
studia perseueratiuos alios non perseueraturi prouocant. Sepe enim
quosdam uidemus sanctitatis uiam ingredi, ad locum propositum festinare.
Quos alii quia euntes conspiciunt. secuntur. eundemque pariter locum
petunt. Sed fit plerumque ut irruente aliquo implicationis articulo.
post se redeant. qui precedebant. et ad ipsum locum perueniunt. qui se-
quebantur. Ita nimirum sunt qui non perseueraturi uiam sanctitatis arripiunt.
Ideo enim uirtutis iter non peruenturi inchoant. ut eis qui peruenturi sunt
quo gradiantur ostendant. Quorum etiam casus utilitate non modi-
ca electorum profectibus seruit. quia illorum lapsum dum conspiciunt. de
suo statu contremiscunt. et ruinam que illos dampnat. istos humi-

H 41

liat. Discunt enim in supini adiutoris preciose confidere. dum plerosque conspiciunt de suis uirtutibus cecidisse. Quando ergo bene age uident reprobi. qui planum iter electis sequentibus monstrant. Qui in lapsum nequicie corruunt. electis post se pergentibus qui cauendam superbie foueam ostendunt. Ostendunt ergo propter quod in celis hic mereatur ascribi. et propter quod sit dignus non deleri ut qui desiderat scribi: caueat cadentes sequi. Prima ergo in celis electorum nominum inscriptio. fit diuina presciencia. Secunda fit nostre iusticie confidencia. Tercia fit estimacione aliena. Prima fit diuino proposito. Secunda nostro arbitrio. Tercia aliorum iudicio. Prima est immutabilis. Secunda credibilis. Tercia suspicabilis. Primam facit dei predestinatio. Secundam propria presumptio. Terciam aliena assentatio. Prima latet in eterna sciencia. Secunda in propria consciencia. Tercia est in aliorum noticia. Primam facit sola gratia dei. Secundam presumptio bene uiuendi. Terciam iudicium proximi. Et cum quandoque omnes concurrunt. et ad illam que predestinationis est perducunt. sic multos contingit. qui in suo proposito ab infantia usque ad finem perseuerantes premia beatitudinis perceperunt. Sed quia plerumque inscriptio tercia est falsa. Secunda incerta. Prima uera. Tunc nullus de operibus iusticie sue de iusticia operum presumens. in celis scriptum se credat. sed potius recte credendo. et iuste uiuendo totis medullis cordis. sine intermissione petere non desistat. ut se in eternitate cum electis ascribat. dominus noster ihesus christus qui cum deo patre et s. s. u. et r. d. p. o. s. s. a.

VI Sermo. Quod soli saluandi [illegible] numerati sunt.

Qui numerat multitudinem stellarum et omnibus eis nomina uocat. Et si ad litteram hoc uerum sit de stellis que in firmamento lucent. quia quantum ad immensitatem diuine sapientie incircumscripte deo nichil est incomprehensibile. tamen allegorice per stellas electi designantur. qui uerbis et exemplis illuminant noctem uite presentis. Quibus apte dicitur: lucetis quasi luminaria in mundo uerbum uite continentes. Harum stellarum multitudinem dominus numerat. quia qui et quot sunt eius non ignorat. Numerum enim electorum ipse solus nouit. quia quot sint sal

uandi ab eterno p̄sciuit. et p̄destinauit. Similiter et numerum damp
nandorum ipse solus nouit. quia qui et quot sint dampnandi.
ab eterno p̄sciuit. Sed quia scire dei approbare est. Iuxta illud. Nouit
dominus uiam iustorum. Et de impiis dicit. Non noui uos. Ideo numerum
stellarum tantum scire dei quia apud eum electorum tantum intra appro
batur. In quo numero electorum sicut nullus reproborum potest recipi.
ita certis quibusque p̄rogatiuis designantur hii qui intra numerum il
lum debeant comprehendi. Unde in libro numerorum dominus precipit moysi
ut qui de egipto exierunt, et ad terram promissionis tendunt. omnes
numerentur. Sed a numero illo excipiuntur femine, pueri, serui, aduene.
alienigene, et barbari. Soli enim enumerantur israelite. Et isti non
omnes sed a uiginti annis et supra. et omnis qui procedit in uirtute
israel. Non ergo sola etas, sed et uirtus militia requiritur. Nec puerilis
etas diuinis calculis apta ducitur. nisi de primogenitis. uel sacerdotali
uel leuitica stirpe descendant. Isti soli in pueritia adducuntur ad nu
merum. propter quod docetur quod non transcendero puerilis etatis insipientiam.
et desiero paruulus esse sensibus. et factus uir euacuauero ea que sunt
paruuli, et nisi effectus fuero iuuenis. tales scilicet qui uicerunt malignum. non
ero dignus connumerari cum israelitis. Quam diu enim inte
llectum nostrum puerilis et lubricus sensus. uel feminea et resoluta segni
cies. uel egiptios et barbaros mores habemus. conuentui uisco numero
non meremur. Unde apud salomonem. Innumeri dicuntur esse qui pereunt.
numerati uero omnes qui saluantur. Dominus etiam non solum discipulos
sed et capillos eorum numeratos esse ostendit dicens. Uestri autem ca
pilli capitis. omnes numerati sunt. Capillos uocans non qui ferro
tonduntur. sed qui in naturis duo consecuntur. uirtutes. scilicet animi et mul
titudinem bonorum sensuum. qui de principali mentis tanquam de capite
procedebant. Recipiuntur ergo numerati omnis qui procedit in uirtute. sed non in qua
licumque uirtute. Quia non in uirtute egiptiorum nec assiriorum nec gre
corum. Est enim uirtus animi quam grecorum philosophi docent. sed hec
non pertinet ad numerum dei. quia non pro deo sed pro gloria exercetur humana. Est et

325

assiriorum uirtus ut caldeorum. que mathologie studiis pdicatur. s; hec n̄ adiungit̄ ad calculum di. Sola g̊ apud dn̄m uirtus istitica numat̄. Hec ē enim illa uirtus. que ad dō docet̄ que p scripturas diuinas discit̄. que p fidem euuangelicam et aplicam tradit̄. Et io dic̄. ut illi soli numerent̄ qui pcedunt uirtute ista. Hac enim uirtute fiunt hoïes stelle celi. ut a dn̄o merant̄ numari. Sequens aut̄ docet quales numerant̄. cōsequent̄ uirtut qn̄ numerent̄. Nō enī numerant̄ statim. cum de egipto exeunt. Quia adhuc pharao psequit̄. Neq; enim pt̄ transitū maris rubri in desertū uenīut. quia adhuc temptant̄. Neq; enim uictoriā de amalec cōsecunt̄. quia non suffic̄ ad pfectionē tendenti una uictoria. S; pt̄ hec omnia. pt̄qm māne accipiunt cibum. et aque potum de consequenti eos petr̄ bibunt. Postqm tabernaclm testimonij construunt. pt̄quam lex p moysen dat̄. sacrificiorū mos tradit̄. purificationum ritus docet̄. scificationū leges et sacrificia condunt̄. Tunc tandē ad numerum exercitu dn̄i ppl̄s adducit̄. Describe hec lector in corde tuo dupplicit̄ et tripliciter. Vide q̄nta tibi transeunda sunt. q̄nta toleranda. quib; pfectib;. quib; temptationib;. quib; plus pugnandum tibi ē. et uincendū. ad hoc ut possis ad diuinū numerum puenire. ut apud dn̄m in corpore aliqs inueniaris. ut int̄ scās stellas annumerari dignus habeatis. Suscipienda enim tibi prius ē lex di. lex sp̄c sci. prius offerenda sunt sacrificia. explende purificaciones; post agenda sunt cuncta. que lex sp̄c docet. ut possis aliqn̄do ad cistilitarum numerum puenire. Plerumq; aut̄ multi uident̄ ēē de numero di cōuersacione. qui tamen n̄ sunt de numero diuina eleccione. De quib; pp̄ha ait. Cadent a latare tuo mille. et decē milia a dextris tuis. Isti sunt stelle q̄s ds̄ numiare uidet̄. Dum scientias uelamine palliant̄. s; dicente iohe. Draco cauda sua traxit. tertiam parte stellarum in terrā. Iste sūt stelle que dicente iob. Obscurant̄ stelle a caligine ei;. S; q̄a illi qui prius fuerant numiati. pt̄ psueuerantiā delictorū ceciderunt. scdo ciuum pp̄le quy in lap

N

sorum locorum recidiua generatione successit. preceptum dni uocatur
ad minimum. Et quod de illis prioribus dictum non fuerat. De his dicitur.
P quam enim per tribus et plebes domosque ac familias numeratur populus. secunda nume
ratione. dicit dns ad moysen. his tribuetur terra in sorte ex numero nominum.
pluribus plura dabuntur in sorte. Quod utique prius non est dictum. postremis
dicitur. quibus et cuncta que promittuntur: impleta sunt. Reprobatur enim prior
populus. qui est in circumcisione. et introducitur secundus qui aggregatur ex gentibus et
ipse est qui hereditatem consequitur patriam. Non autem a moyse set a ihesu.
Nam moyses et si dat aliquibus hereditatem non dat eam intra iorda
nem nec transit omnino iordanem. set extra iordanem dat terram. Et
non fluentem lac et mel set bruta animalia: atque irracionabiles
pecudes. melius quam racionabiles homines intendentes. Ihesus uero
meus terram quam secundo populo dat. terra est lacte et melle fluens: immo fauus
mellis est: pre omni terra. Et moyses quidem hereditatem non dat clero.
nec sorte distribuit: nec per plebes et domos ac familias. et merita
et uita singulorum diuina sorte pensat. set hoc totum solum facit
ihesus. cui omne iudicium dedit ei pater. Ipse enim scit quomodo populum suum
non solum per tribus et familias et domos uerum etiam per nomina
unum quemque digna et competenti mansione disponat. Sicut
enim solus stellas numerat. ita et solus eis nomina uocat. Sunt
enim aliqui in istis qui condicionem sortis supereminent. nec adducuntur
ad sortem. Omnes enim leuite. et omnes qui in templo te et indesinenter
permaneant in ministerio dei: et per uigiles in seruicio eius excubias
gerunt. sortem inter ceteros non accipiunt. et omnino ne in terra sors
eorum set ipse dns sors eius et hereditas esse memoratur. per quos illi in
tendentur indicari: qui nullis corporee nature obstaculis ebetati. set omnium
uisibilium gloriam supergressi: in sola sapientia dei et uerbo eius
uidendi usum exerciciumque posuerunt. Qui corporeum nichil requi
runt. nichil maioris alienum. Conceperunt enim sapientiam. Conce
perunt secretorum dei agnitionem. et ubi est cor eorum. ibi est et thesaurus

thesaurus eorum. Isti g° hereditatem ñ hñt in terris. s; sup̄ gredi-
unt celi summa fastigia. et ibi semꝑ in dño. semꝑ in illo erũt. sep-
ti sapiẽtia et inuoluntate sciẽ eius delicia[n]tur. hic eis cibus. h' potus.
iste diuicie. hoc regnum. Qui dicunt cum ꝓpha. Quid enim m̃i
ẽ in celo et a te q̇d uolui sup̄ t[er]ram. Tales g° erunt aliqui et in his
erunt illi quib' hereditas xp̄c dñs erit. Qui aũt inferiores erũt.
nec ad istum ꝑfectum uticem ꝑuenerunt hereditatẽ t[er]re accipi-
ent. licet sublimiores aliis et potentiores. T[er]ra enim uiuentiũ
ꝑmittit. Que utiq; recto t[er]ra uiuentium dr̃. q̇d nesciat mortẽ. Et
isti quidem magni et beati. s; beatiores illi qui iam non ꝑ speculũ
et in enigmate. neq; in subiectis corꝑalib' s; facie ad faciẽ dñm uidebũt.
qui sapiẽtie illuminatioẽ radiati. et iure diuinitatis capaces. ꝑ pu-
ritatẽ cordis effecti. portionẽ suam ñ increatum s; increatorẽ ha-
bebunt. q̇ est sup̄ oĩa ds̄. benedictus in sclã. Dr̃ g° ex inuido nimiũ.
h' ẽ plurib' plura dabunt in sorte. et exiguis exiguã dabis here-
ditatẽ. Unicuiq; sic̃ n[u]m[er]at' ẽ. dabit' hereditas ei'. Vide q̃m tr̃b'.
que numerosior habet in ꝓptis. maiora t[er]re spacia sortiat'. Si q° ũ pau-
ciore hõiũ nũo cẽset. breuiore possessioẽ cõtenta sit. S; q̃m t[er]re h' di-
uisionẽ h[er]editatẽq; t[er]renã spẽ debem' tenere. et imaginẽ futurorũ bo-
norũ ac formã celestis illi' q̇ fidelib' et sc̄is ꝑpat' h[er]editas. ꝯ[ten]do ẽ hos
tendẽ in q̇ro. ĩ illa h[er]editate q̇ spãda ẽ. q̇ sit plures nũo. et q̇ sit pau-
ci. Inuenio ibi b[e]atiores paucos h[abe]ri q̃ plures. Nã q̇ ꝑ uiã latã et spa-
ciosã q̇ duc̃ ad ꝑdicionẽ curr̃t. multi dr̃r. Q' uo arctã et angustã uiã
ꝑgeriũt q̇ duc̃ ad uitã. pauci appellant'. Et alias dr̃. Q' pauci s̄ q̇ saluã-
t'. Et alias. habũdãte iniq̇tate. refrigescet caritas mltorũ ñ paucorũ.
S; ꝑ hoc q̇ sit distãa int' paucos et mltos facil' colligim'. Pone omnẽ
huiũ gn̄is m̄m. et ex uniuersis gẽtib' eligi fideles. Sine dubio pau-
ciores erũt q̃m sit uniuersi. Deinde ex fideliũ nũo si meliores eligant' pau-
ci ẽ q̇d mlto inferior nũs remanebit. Rursus si ex ipsis q̃s elegis, iterũ ele-
gis ꝑfectiores. pauciores ꝑfecto repies. Et q̃nto ampli' eligẽdo ꝓcesse-

ris: tanto exiguos et paucissimos inuenies. Vsq(ue)q(uo) i(n) ultimo uenias ad
unu(m) aliquem q(ui) (con)fidenter dicat. q(ui)a pl(us) o(mn)ib(us) ill(is) laboraui. hij g(ra)t q(ui)b(us) in plures su(n)t.
pl(us) t(er)re. (et) pl(us) corporee h(er)editatis accipient. pauci u(er)o exiguu(m) aliq(ui)d de t(er)ra (con)se-
quent(ur). q(ui)a pl(us) in d(omi)no h(abe)nt. Alij a(utem) nichil o(mn)i(n)o t(er)rene h(er)editatis accipient. si q(ui)
digni fuerint sac(er)dotes e(ss)e et ministri d(e)i. hoc (est) ex toto q(ue) ip(s)e d(omi)n(u)s h(er)editas
erit. Et q(ui)s ita beat(us) e(st) ut int(er) paucos exiguu(m) t(er)re accipiat. (et) int(er) elec-
tos sac(er)dotes et ministros solu(m) d(omi)n(u)m cap(er)e h(er)editatis sorte mereat(ur). Ut
pot(est) dici q(ui)a multitudo bonoru(m) e(st). mali u(er)o et si multi sint. q(uas)i p(ro) nichilo re-
putant(ur). Vn(de) (per) p(ro)ph(et)a(m). Dinumerabo eos et s(upe)r arena(m) multiplicabunt(ur). Et d(omi)n(u)s
ad abraha(m). Respice in c(e)lo celu(m) si potes dinumerare stellas. ita erit seme(n)
tuu(m). Plurib(us) g(ra)t multiplicat(ur) h(er)editas. q(ui)a his multas q(uo)d s(un)t sic(ut) stelle celi.
m(edi)o et mecio: maior dat(ur) h(er)editas. Exigua(m) u(er)o in m(edi)o s(ed) minto: exigua
dabit(ur) h(er)editas. Propt(er) q(uo)d d(icitu)r. maledict(us) t(er)io qui parte(m) sua(m) minima(m) fe-
cerit. Cu(m) a(utem) sorte fiat h(er)editatis distribucio. fuerunt tame(n) aliq(ui) qui n(on) sor-
te uenirent in h(er)editate ut moyses et ih(esu)s naue. (et) quida(m) alij. Simili(ter)
puto q(uo)d in illa regni celoru(m) b(e)ata h(er)editate: erunt aliqui qui n(on) ueni-
ant ad sorte(m). neq(ue) cum ceteris q(uo)niam sunt s(an)c(t)i co(n)numerabunt(ur). S(ed) erit egre-
gia quedam et eximia eoru(m) h(er)editas. sic(ut) fuit caleph et ih(esu)s naue. sic(ut) en(im)
p(os)t uictoria(m) in diuisione spolioru(m). egregijs bellatorib(us) optima queq(ue) et
p(re)cipua u(ir)tutu(m) merito p(ræ)t(er) sorte(m) ceteroru(m) dec(er)nunt(ur). Ceteris u(er)o omnia sola
sorte distribuunt(ur): ita m(ihi) uidet(ur). d(omi)n(u)s n(oste)r ih(esu)s xp(ist)e (tun)c factur(us). Quos en(im)
sciat habundanti(us) ceteris laborasse. et quoru(m) gesta magnifica sublimesq(ue)
u(ir)tutes ip(s)e cognosc(it). ill(os) p(re)cipuos q(ui)sq(ue) et eximios atq(ue) ut ita audea(m)
dicere. similes sibi honores decernit. (et) g(ra)tias. Sic(ut) eunuchis quib(us) dicit.
Dabo eis. in domo mea et in muris meis locu(m) et no(men) meli(us) a filijs et
filiab(us). hoc eni(m) n(on) sorte descendit. s(ed) elecc(i)o(n)is p(re)rogatiua donat(ur). ab eo
qui sol(us) renes ho(m)i(n)u(m) et corda scrutat(ur). (et) h(oc) e(st) q(uo)d eis no(m)i(n)a uocat. Nomina
en(im) eis uocare nichil aliud e(st): q(ua)m q(ua)li(ter) q(ui)sq(ue) electoru(m) dignus sit p(ri)mo
iudicare. Proprio eni(m) no(m)i(n)e (pro)p(ri)a q(ua)litas designat(ur). que (pro)p(ri)etates dissim-
ilitudinis d(icitu)r. q(uonia)m p(er) eam ab omnib(us) alijs discernit(ur). sic et unicuiq(ue) electi
mens semp(er) aliq(u)a u(ir)tutum (pro)p(ri)etate specialit(er) afficit(ur). (pro)pt(er) q(uo)d magis h(abe)t (et) h(abe)t

dignus iudicat᷑. Vñ moyses mitis. abraham fidelis. iacob patiēs.
ioseph castus descbit᷑. cum omnes in singlis he u̇tutes fu
isse credant᷑. Et fortasse q̃nta ē in spē uultus diu̇sita᷑ hominib;
tanta et in mentib; ē diffra. Teste salōe. Sicē diu̇si sunt uult; a
atulab; ita diu̇sa sunt corda hoīū. Vnde licet singli electi omne
uirtutes habeant. in ip̄is tam̄ aliqua diu̇sitate discrepant. quē
modū q̃casdem litas scbunt. inq̄litate scpture. aliq̄ īn differunt.
Quia g ip̄e solus ē qui finxit singillatim corda eorū. et qui intel
ligit omnia opa eorum. idō ip̄e sol; omnib; eis nomina uoca
q̄a q̄o unusq̄sq; electus ex p̄pa uirtute merea᷑ ipse considerat.
Singlis stellis p̄pa nomina uocat. q̄a singlis electis pro diu̇sitate
meritorum. diu̇sas mansiones p̄parat. Vnde ē illut. Noui te ex
nomine. hec sunt nomina que scpta sunt in celis. Ut in regn
illo alius hāt splendorē solis. alius lune. alius stelle. Et stella
a stella differat inclaritate. et pro diu̇sitate claritatis. congr
am recipiat mercedē beatitudinis. Vnde apls̄. unusquisq; reci
piet mercedem p̄pam. scdm suum laborē. Nos ergo dilectissi
mi studeam; aliq̄b; uirtutibus decorari. ut cum ueris istitiis
merea mur paradisum munerari. a dn̄o nr̄o ihu xp̄o qui cum
dō patre 7 c. Ad p̄mū n̄ accip. n̄ q̄ usq; admortē fidē seruau᷑it.

Esto fidelis usq; ad mortē. et dabo tibi coro
nam uite. Non a fide simplicit aliq̄s fidelis di
ȝ a fide que p dileccionē opa᷑. Aliōqn et demo
nes fideles dicent᷑. De quib; iacob aplc̄ ait. Et
demones credunt 7 contremiscūt. Sicut ergo
per fidem tantum que p dileccionem opatur.
homo fidelis efficitur. sic p eam tantum coronam uite consequ᷑.
sed si usq; ad mortem teneatur. Scptum est enim. Non co
ronabitur. nisi qui legitime certauerit. Legitime enim certat.
qui in bono p̄posito infatigabiliter perseuerat. Sicut

iob. Donec deficiam. nō recedam ab innocentia mea. Item. Iu
tificationem meam quam cepi tenere nō deseram. Sunt uero nonnulli qui cū
celestia appetunt. atque huius mundi noxia sēa derelinquūt. ab incohata
accōe sua cotidie inconstantie pusillanimitate deficiunt. hij
quippe ad sc̄am cōuersationē uenientes. nō tales quales ceperunt perse
uerant. In principio calidi. sed processu temporum tepescunt. quia paulisper per ang
ustia temporum, patiuntur detrimenta uirtutum. Sensum quippe mentis desi
dia superna languescit. Et qui fortia ac robusta composuerant. debilia
atque infirma consumant. Dumque etatis augmento proficiūt. quasi te
nues crescūt. In quorū persona propheta dicit. Inueteraui inter omnes in
imicos meos. Cunctis scientibus liquet quod ad uetustā uitā uicia per
tinent. uirtutes ad nouā. Unde apostolus. Exuentes uos ueterem hominē
cum actibus suis, induite nouū. Qui ergo nouā uitā inchoauimus inter
inimicos inueterauimus. quia a feruore mentis. uel inter spirituales inimicos.
uel inter carnales quosque proximos. ipso aliquo in uiuendi usu ueterascimus.
et assumpte nouitatis faciē fuscamus. A qua tamen uetustate. si co
tidie studia circumspectionis inuigilent. orando, legendo. beneui
uendo renouamur. Quia uita nostra dum lacrimis lauatur. bonis operibus
exercetur. sc̄is meditationibus tendit. ad nouitatē suā sine ces
satione reparatur. Fidelis ergo usque ad mortē nō existit. qui noue ui
te militare incipit. sed paulatim deficiendo, ad uite ueteris tempus
redit. Cui tolerabilius esset recti uiam nō arripere. quam arepta post ter
gum redire. Sicut de quibusdam dicitur. Melius erat eis nō cognoscere ui
am iusticie. quam post agnitā retro abire. Nam enim retro respiceret. erga in
ceptum studium nullo torpore langueret. Fidē ergo usque ad mortem
nō seruat. quia bonis incepis ultima nō continuat. Unde et promissa sibi co
rona negatur. quia nō talis quibus promissa est inuenitur conatur. In persona cuius
iob dicitur. Abstulit coronam de capite meo. Coronam uictorie
premiū est. quod desuper ponitur. ut qui legitime certauerint coronentur. Coro
na ergo de capite aufertur. quia supernū et spirituale premiū de mentis cogi
tatione tollitur. ut exteriora iam appetat. Eterna que cogitare con

fuerat non requirat. Corona de eius capite aufertur: quia a bono deficiens. eterna retributione privatur. quam ferre antea promeruisse videbatur. Unde in apocalipsi. Tene quod habes ne alius accipiat coronam tuam. Sunt autem nonnulli qui cum bona aliqua faciunt: iniquitatum suarum protinus obliviscuntur. Et cordis oculum inconsideratione bonorum operum que exhibent figunt. Atque eo se iam sanctos existimant. quo inter bona que agunt. malorum suorum in quibus et fortasse adhuc implicati sunt: memoriam declinant. Qui scilicet si districtionem iudicis vigilanter attenderent: plus de malis suis metuerent. quam de imperfectis bonis exultarent. Plus inspicerent quod de his que eis adhuc agenda sunt debitores tenentur. quam quod operantes quedam iam debiti partem solvunt. Neque enim absolutus est debitor qui multa. sed qui omnia reddit. Nec ad bravium victorie pervenit: qui in magna parte spectaculi velociter currit. sed iuxta metas veniens in hoc quod est reliquum deficit. Unde apostolus. Sic currite ut comprehendatis. Non enim ad quelibet destinata loca pergentibus. inchoando prodest longum iter arripere. si non est totum valeant consummare. Qui ergo eternam vitam querimus: quid aliud quam quedam itinera agimus. per que ad patriam festinamus. Sed quid prodest quod carpimus multa. si ea que ad perveniendum restant: negligimus reliqua. Mente itaque viatorum nequaquam debemus aspicere. quantum iam iter egimus. sed quantum superest ut peragamus. Ut paulisper fiat preteritum: quod indesinenter timide adhuc attenditur futurum. Amplius ergo debemus inspicere quod nec bona necdum fecimus: quam ea que iam fecisse gaudemus. Sed habet hoc humana infirmitas proprium. ut plus ei intueri libeat: quod sibi ipse placet. quam quod sibi ipse displicet. Eger quippe oculus cordis. dum laborare in consideratione sua metuit: quasi quoddam stratum delectationis in animo ubi molliter iaceat requirit.

Atque ideo quam commoda de perfectis bonis sit assecutus intelligit. sed que dampna de neglectis patitur nescit. Plerumque in hoc vitio temptantur electi. plerumque eorum cordi suggeritur. ut bona que fecerunt ad

animum reuocent. et securitatis iam leticia exsistent. Sed si uere elec
ti sunt. ab eo in quo sibi placent internos oculos debent auertere. om
nem ipse de perfectis bonis leticiam deprimere. et de his que se minus egis
se intelligunt efficaciam habere. uel indignos se existimare. et quasi soli bo
na sua non uideant. que ipse uidenda omnibus ad exemplum monstrant.
Sicque usque ad mortem fidem seruant. cum facta sua bona postponentes
semper de faciendis cogitant. Sunt alii qui conuersi ad dominum. priusquam
in sanctis desideriis solidentur. pro corpore interius ad ea que diiudicare ceperant
redeunt. atque ad mala que fugere disposuerant recurrunt. Quia
enim sepe contingit. ut pro utilitate multorum et sancti uiri exterioribus ad
ctionibus seruiant. et proximorum gubernationibus occupentur. Hi infirmi aspici
entes et precautam adhuc superbiam querentes imitari. exterioribus
se actionibus inserunt. Sed quantum ad eas non eruditi spiritualibus ueniunt.
tanto eas carnaliter exequuntur. Nisi enim prius cor longo studio et di
uturna conuersatione in desideriis celestibus conualescat. cum ad agenda
exteriora refunditur. ab omni statu boni operis eradicatur. Quia et si quid
boni fortasse agere cepit. prius quam in eo per longitudinem temporis conua
lescat. ad exteriora dilabitur. et perfecte deserit. que recte inchoasse uide
batur. Unde non usque ad mortem fidelis non existat. Quia dum exterioribus
actibus intempestiue inuoluitur. ab omni nutrimento bona operatione siccatur.
Unde et sabei iob pueros gladio interficiunt. Sabei autem captiuantes
interpretantur. Per quos inmundi spiritus designantur. Qui cunctos quos
sibi subiciunt. in infidelitate uel prauitate captiuos ducunt. Qui et
pueros gladio feriunt. quia in eos temptationis sue grauiter iactis uul
nerant. quos necdum uirtutibus liberos uel robustos iuuenilis constantia
seruat. Qui bene quod bona inceperunt. sed in ipsa adhuc inchoationis
sue teneritudine. captiuantibus inmundis spiritibus substituuntur. Quos
gladio hostis perimit. quia eternitatis desperatione transfigit. Qui igitur
bona incohata ad consummationem non perducunt. nullomodo fideles usque
ad mortem dicendi sunt. qui in ipso fructu iuste ad amorem sui

qͥ lassati recedūt. seseq; ab intentioē sua in carnis uoluptatib⁹
sternunt. Sola que trāseunt cogitant. nulla que secum pmaneāt
curant. Contͣ quos psalmista dic̄. Constituite diem sollempnē. i. c.
u. a. c. a. Sollempnē namq; diē dn̄o incōdensis constituit. qͥsqͥs
se assidue in eius desidio affligit. Quia nimirum sollempnitatis
dies usq; ad altaris cornu tendi p̄cipit. quia tamdiu necc̄e ē ut
ut qͥsq; se afficiat. quo usq; ad supni sacrificij altitudinē. i. ad
gaudia et̄na ptingat. Et hoc ē usq; ad mortē fidelem eē. Si
ḡ coronā uite accipe uolum⁹. necc̄e ē ut in sca pfessioē pmanen
tes semp pficere studeam⁹. Quatin⁹ ē uenit dn̄s. inueniat nos ui
gilantes. & det nob̄ coronā qͣm pmisit uigilantib⁹. Quod ipe prestare
dignet̄ & c.

Sermo. Qd̄ null⁹ saluatur. nisi qui pseu̅asse cognoscitur.

Qui pseuerauit usq; in finē. hic saluus erit. Bonū nō
incepisse. s; pfecisse uirtus ē. Virtus aut̄ boni opis.
pseuerantia ē. Et ideo n̄ inchoantib⁹ s; pseuerantib⁹ p̄
miū dat̄. Cepisse enim multorū ē. ad finē uō puenisse paucorū. &
ideo melior ē finis opationis. quam pͥncipiū. Ex fine enim suo.
aut iustificat hō. aut cōdempnat̄. Quia paulus male cepit. s;
bene finiuit. Iudas bene cepit. s; male desijt. Eius laudāt ex
ordia. s; finis pdicionis dampnat̄. Nichil aut̄ pdē bonū exor
dium quē puersum hēt ɔiungit exitum. Quia incassum boni agit̄.
si an̄ t'minū uite deserat̄. Et frustra uelocit̄ currit. qͥ pͥusqͣm ad
metam pueniat deficit. Vn̄ scptū ē. Ve his qui pdiderūt susti
nentiā. i. op⁹ bonum n̄ ɔsummauerunt. Perseuerantia ḡ n̄ diuturni
tate tēporis. s; qualitate finis descr̄ibit̄. Perseuerauit enim qui licet
tarde incipiens. uitam laudabili fine conclusit. Sciendum aūt
quod bona inīa tͥb⁹ mͦis antiqͥ hostis insequit̄. ut quod bene incipit̄.
ad finē usq; bonum n̄ pducat̄. Aliquā namq; in bono ope inten
tionē polluit. ut omne quod in actioē sequit̄. eo puriu mundūq;
n̄ exeat. quo hoc ab origine pturbat. aliquā uō intentionē boni

opis uiciare ñ pualet. s; in ipa accõe se qi in itine apponit. ut
enim ꝓpositum mtis securior quisq; gradit: subiuncto latent
uicio qi ex insidiis pimat. Aliqñ uo nec intentionẽ uiciat:
nec in itine supplantat. s; op9 bonum in fine accõis illaqueat.
Quantoq; t a domo cordis. t ab itine opis longius recessisse se simu
lat: tanto decipiendũ bene accõis tminũ astutius expectat.
et quo incautũ queq; qi recedendo reddidit: eo illum repentino
ñ nuq̃m uulne durius insanabiliq; transfigit. Intentiõe quippe
in bono ope polluit: quã facilia ad decipiendum corda homi
num conspic. eorũ in desidiis aurum transitorii fauoris apponit:
ut in his q̃ recta faciunt. ad appetenda ima tortitudine intentio
nis inclinent. Vnde et recte sub iudee spẽ de unaq; anima la
queo misere intentionis capta: p ꝓphãm dr. Facti sũt hostes eius
in c[illegible]. Ac si apte dicet. Cum bonũ opus ñ bona intentione
[illegible] hinc aduersantes spc ab ipo cogitationis exordio pncipant.
[illegible]toq; eã plenius possidet: quanto et p inciũ dnantes tenent.
Cum uo intentionẽ uiciare ñ pualet: in uia positos laqueos tegit:
ut in eo qd bene agit: cor ex late ad uicium deuiet. Quatin9
qd inchoans alit ꝓposuerat: in accõe longe alit q̃m cepat pcur
rat. Sepe enim bono opi dum laus humana obuiat: mtẽ opan
tis immutat. que q̃uis quesita ñ fuerat: tam oblata delectat.
Cui9 delectatiõe dum mens bene opantis resoluit. ab omni in
tentionis intime uigore dissipat. Sepe enim bene incohate ñ
iusticie ex late ira subiungit: & dum zelo rectitudinis immodat9
& furore mtẽ deturbat: cunctã quietis intime salutẽ sauciat.
Sepe grauitate cordis qi subiuncta ex late tristicia seqr: atq; omne
op9 qd mens bona intentiõe inchoat. hoc uelamine meroris
obumbrat. Que et nonnuq̃m tanto tardius repellit. q̃nto et
pisse mti qi serior famulat. Sepe se bono opi leticia immodicã

ta subiungit. cumq; plus mte q̃m decet illarescẽ exigit. ab ac
cione bona om̃e pondus gũitatis repellit. Quia enĩ ẽ bene
inchoantib; sub ẽẽ in itinẽ laqueos psalmista conspexat. rec
te p̄phetico plenus spũ dicebat. In uia hac qua ambulabã. a. s. l. m.
Q d bene ẽ ieremias insinuat. Qui cum gesta foris referre studuit.
que intus ap̄ nos metipsos gererent indicauit dicẽs. Venerũt
octoginta uiri de sichen et de silo. et de samaria. rasi barba. et
scissis uestib; scalentes. munã. et thus. habebãt in manu. ut
offerẽnt in domo dĩ. Egressus autẽ ismael filĩ natane in occur
sum eorũ de masphã incedens et plorans ibat. Cumq; occur
risset eis. dixit ad eos. Venite ad godoliã filium achã. Qui
cum uenissent ad mediũ ciuitatis. interfẽc eos. Barbam quip
pe radunt. qui sibi de p̄priis uirib; fiduciã subtrahũt. Vestes scin
dunt. qui sibimetipsis interioris decoris locatiõe n̄ [illegible]
Oblaturi in domo dĩ thus et munã ueniunt. qui exhi[illegible]
rudi sacrificio orõnẽ cum opib; pollicentur. Sed tam si se in ipa [illegible]
deuocionis uia caute circumspicẽ nesciunt. ismahel nathane
filĩ in eorum occursũ uenit. Quia inimicũ quilibet malignus
sp̄c p̄oris sui sathane uidelicet exemplo in superbie errore generat.
se ad laqueum deceptionis opponit. De quo et bene dr̃. Incedẽs
et plorans ibat. Quia ut deuotas mẽtes intimẽ feriendo p̄ua
leat. semetipsũ q̄si sub uelamine uirtutis occultat. Et dum con
cordare se uẽ lugentib; simulat. ad cordis intima securĩ admit[illegible].
hoc qd̃ intus de ũitate latet occidat. Qui plerumq; se spondit
ad altiora p̄ueh̃e. Vnde et dixisse p̄hibet. Venite ad godoliã.
Atq; dum maiora p̄mittit. ẽ minora subtrahit. Vnde et recte dic
tum ẽ. Qui cum uenissent ad mediũ ciuitatis. interfẽc eos. Viros
g ad offerenda dõ munã uenientes. in medio ciuitatis interfẽc. quia
diuinis dedite opib; mẽtes. n̄ magna se circumspectiõe custodiat.

subripiente hoste. dum devotionis portant h[illegible] in ipso itinere perdunt vitam. De cuius hostis manu non evad[illegible] penitentiam recurrat. Unde illic ab te subiungitur. Decem a[illegible] repti sunt int eos qui dixerunt ad ismahel. Noli occidere nos: quia habemus thesauros magnos. frumenti et ordei et olei et mellis. Et non occidit eos. Thesaurus quippe magnus est spes inpenitentia. Que quia non cernitur: quasi in terra cordis suffosa continetur. Qui igitur thesauros in agro habent: reservati sunt. quia qui post incautele sue vicium ad lamenta redeunt: nec capti moriuntur. Cum vero antiquus hostis nec in exordio intentionis ferit: neque in itinere actionis intercipit. duriores in fine laqueos tendit. Que tanto nequius obsidet: quanto solum sibi remansisse ad decipiendum videt. hos namque fini suo appositos laqueos propheta conspexerat: cum dicebat. Ipsi calcaneum meum observa[bu]nt. Quia enim in calcaneo finis est corporis: per calcaneum [desig]natur terminus sue actionis. Maligni igitur spiritus calcaneum observant [cum] quia actionis bone finem viciare desiderant. Unde et serpenti dicitur. Ipsa tuum observabit caput: et tu calcaneum eius. Caput quippe serpentis observare est: initia suggestionis eius aspicere. Qui tamen cum ab inicio deprehendi: percutere calcaneum molitur. Quia et si suggestione prima intentionem non percutit: decipere in fine tendit. Si autem semel cor in intentione corrumpitur: sequentis actionis medietas et terminus ab hoste callido secure possidetur. Qui in totam sibi arborem fructus ferre conspicit. quam veneno dente in radice viciavit. Sicut enim profectus hominum: sic incrementa esse conspicimus arbustorum. Ut quippe future arboris prius in semine est: post primum in ortu. usque ad extremum producitur in ramis. Sic nimirum sic unicuique virtus succrescere operantis. Seminatur namque in intelligentia: oritur in operatione. atque ad ultimum convalescit usque ad perfectus magni latitudin[illegible]. cum quelibet sua intelligentia extollitur: arbor que oriri poterat in semine putruit. Cum vero post operationem bonam elationis peste corrumpitur: quia iam orta siccatur. Cum autem

neque intelligen[tia] neque operatio corrumpitur. sed excrescentem magnitudi-
nem dum fa[vor lau]dantium sequitur. atque ab statu suo bene operantis
animum e[ius lin]guarum uentos arbor pertulit. et omne quod in
ea robustum creauerat. tempestas famae radicitus euulsit. Quo enim
arbor altius ad superiora surrexit. eo uentorum uim uehementius
sentit. Quia quo plus quisque in bona opera attollitur. eo ampliore
ab ore laudantium flatu fatigatur. Si itaque adhuc arbor in semine
est. metuendum est ne ipsa scientiae cognitione putrefiat. Si iam ad uirgul-
tum perducitur. curandum est ne hanc manus elationis tangat. atque
a uiriditate suae actionis arefaciat. Si autem ualenti robore iam ad
alta se subleuat. ualde formidandum est. ne hanc ad morte lau-
dis uentus grauior radicitus euellat. Quisquis ergo perficere desiderat.
necesse est ut fauorem et torporem a se repellat. Quia et per torporem in-
choatum bonum non perficitur. et per fauorem amittitur. Quando quidem res mag-
nificas uili uenditur pretio fauoris humani. Qui autem in[choata]
bona per torporem minime consummant. cauta circumspectione [conside]-
rent. Quia dum proposita non perficiunt. et que fuerant cepta [con]-
uellunt. Si enim quod uidetur gerendum sollicita intentione non est
est et quod fuerat bene gestum decrescit. In hoc quippe mundo huma-
na anima quasi more nauis est contra ictum fluminis conscendentis. Uno
in loco nequaquam stare permittitur. quia ad ima relabitur. nisi ad summa
conetur. Si ergo inchoata bona fortis operantis manus ad perfectionem
non subleuat. ipsa operandi remissio contra hoc quod operatum est pugnat.
Hinc est enim quod per Salomonem dicitur. Qui mollis et dissolutus est in opere suo. frater
est sua opera dissipantis. Quia uidelicet qui cepta bona districte non
exequitur. per dissolutionem negligentiae manum dissipantis imitatur. Hinc
Sardis ecclesiae per angelum dicitur. Esto uigilans et confirma cetera que
moritura erant. Non enim inuenio opera tua plena coram deo meo.
Quia enim plena coram deo eius opera inu[enta] non fuerunt. mortua
et reliqua que erant gesta praedicabat. Si enim quod mortuum est
in nobis ad uitam non accenditur. hoc et non extinguitur. quod quasi ad